

A.400 VZGOJA, IZOBRAŽEVANJE, KULTURA, ZNANOST

Vzgoja vpliva predvsem na razvoj emocionalne komponente osebnosti, izobraževanje pa s posredovanjem informacij o objektivni in subjektivni stvarnosti razvija človekove emocionalne in psihomotorične sposobnosti in spretnosti. Vlogo in cilje vzgoje in izobraževanja so v raznih pojmovanjih, oprtih na filozofijo in odvisnih od družbenih razmer, različno opredeljevali. Pri vzgoji so poudarjali družbeni in celo razredni značaj, opredeljevali so jo kot prenašanje družbeno sprejetih znanj, vrednot in navad iz starejše generacije na mlajšo. Danes se vzgoja pojmuje kot razmeroma načrtno spodbujanje optimalnega osebnostnega razvoja.

Izobraževanje spremlja človeka vse življenje. Sprva so to predvsem oblike naravnega učenja, pridobivanja raznih spretnosti in navad ter intelektualno zahtevnih sposobnosti (govor). V šolskem obdobju otrokovo učenje preide v sistematično in načrtno izobraževanje, povezovanje šolskega znanja s pridobljenim zunaj šole ter v pošolskem obdobju v vseživljenjsko samoizobraževanje in učenje. Med vzgojo in izobraževanjem obstajajo tako povezanosti kot tudi razlike. Človek se izobražuje vse življenje, vzgoja pa je večinoma končana, ko odraste; težišče vzgoje je v družini, izobraževanje pa v šolskih institucijah; pri vzgoji gre predvsem za vrednote, pri izobraževanju za znanstvena spoznanja; za izobraževanje se vsak praviloma sam odloči, vzgoja je pogosteje določena od zunaj; izobraževanje meri predvsem na razum, vzgajanje na čustva; izobraževanje ima več značilnosti dela in njegovi rezultati so prej vidni kot pri vzgoji; vzgoja pogosto izraža odnose moči med ljudmi, tudi represivne, zlasti odraslih nad mladimi, izobraževanje teh odnosov ne vključuje.

Kultura je skupek vseh procesov, sprememb in stvaritev, ki so posledica materialnega in duhovnega poseganja človeka v naravo, družbo in mišljenje. Pojem zajema materialno in duhovno kulturo. Obe sta med seboj povezani, čeprav v razvoju nista nujno skladni. Vsekakor kultura vpliva na razvoj materialne proizvodnje. Kultura olajšuje ohranjanje, nadaljevanje in napredovanje človeške vrste.

Znanost predstavlja celoto metodičnega raziskovanja sveta ter sistematično urejenih in dokazljivih spoznanj. Začetki znanosti izhajajo iz starogrške filozofije, ki je že ločevala pojavno obliko in bistvo sveta. Iz nje se je znanost razvila najprej na naravoslovnem področju in se nato razširila še na druga. Znanost se deli na vede, te pa na discipline. Zaradi specifičnih raziskovalnih metod in novih znanj je znanost vse bolj razvejana in razvile so se tudi samostojne vede o znanosti (teorija, zgodovina, sociologija, filozofija ...).

Viri in literatura:

- **Enciklopedija Slovenije**, zv. 6 (str. 67) (1992). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- **Enciklopedija Slovenije**, zv. 14 (str. 407–408) (2000). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Maček, J. (2004). **Splošnoizobraževalno šolstvo v Mariboru po drugi svetovni vojni**. V: Katalogi 27. Maribor: Pokrajinski arhiv Maribor.

A.410 PREDŠOLSKA VZGOJA IN OSNOVNO ŠOLSTVO

Predšolska vzgoja je definirana kot organizirano varstvo in vzgoja otrok do njihovega vstopa v šolo. Najstarejši zapis o predšolski vzgoji na Slovenskem je iz leta 1756 o otroškem vrtcu v Mariboru. Veliko otroških vrtcev je ustanovila Družba sv. Cirila in Metoda na Štajerskem in Primorskem. Po drugi svetovni vojni se je predšolska vzgoja v okviru družbene skrbi za otroka hitro razvijala. Vrtci so bili vključeni v šolski sistem, njihovo financiranje pa je prevzela država.

Za **osnovno šolstvo** je bilo značilno, da šola, ki poučuje učence v materinščini, ob vpisu ne zahteva predhodnega šolskega znanja in je namenjena vsem otrokom določene starosti ne glede na spol, stanovsko ali razredno pripadnost. Pozneje se je tem značilnostim pridružila še obveznost obiskovanja pouka. Glavni monopol nad šolstvom in vzgojo je imela cerkev do prvega osnovnošolskega zakona leta 1774, ko je skrb za osnovne šole prevzela država, da bi pospešila razvoj proizvodnih sil in uspešneje uveljavljala državno ideologijo. Zakon je razlikoval tri vrste osnove šole: trivialke, predvsem šole na deželi s poukom za kmete, na katerih naj bi praviloma poučeval na hitro priučeni cerkovnik, v večjih mestih glavne šole, v glavnem mestu vsake dežele pa normalke. Obe mestni šoli naj bi ustrezali izobrazbenim potrebam meščanstva in pripravljali še za nadaljnje šolanje, normalka naj bi poleg tega usposabljala še učiteljske kandidate s poukom pedagoških predmetov. Pouk je bil v trivialkah ne glede na odloke in želje oblasti praviloma slovenski predvsem zato, ker cerkovnik kot učitelj ni znal nobenega drugega jezika. V mestnih šolah je bil na začetni stopnji pouk slovenski ali dvojezičen, na višji tudi nemški. Do razpada Avstro-Ogrske sta bili v razvoju osnovne šole dve pomembni stopnji. Prvo (med leti 1806–1869) je uveljavil drugi avstrijski osnovnošolski zakon, ki je nastal zaradi bojazni, da bi se demokratične ideje francoske revolucije širile tudi pod vplivom osnovne šole iz terezijansko-jožefinske dobe. Drugo stopnjo razrednega boja na področju osnovnega šolstva pa je spodbudila liberalna buržoazija, ki je s šolsko zakonodajo uveljavila povezanost med naraščajočo zahtevo po izobraževalni nalogi šole in naprednimi družbenimi težnjami. Povečanim družbenim potrebam po množični in boljši izobraženosti je ustregel novi tretji državni osnovnošolski zakon iz leta 1869, ki je odpravil iz fevdalnih časov podedovano delitev osnovnih šol na trivialke, glavne šole in normalke. Zakon je vsem osnovnim šolam bistveno razširil dotedanjo vsebino pouka z najpomembnejšimi spoznanji naravoslovja, zemljepisa, zgodovine in materinščine. Zakon je odpravil tudi cerkveno šolsko nadzorstvo in ga nadomestil s posvetnim.

Združitev jugoslovanskih narodov leta 1918 v skupno državo je zahtevala tudi spremembo šolskega sistema. Zakon iz leta 1929 je razdelil osnovno šolo v štirirazredno in višjo narodno šolo. Po 4. razredu osnovne šole se je učenec lahko vpisal v prvi razred višje narodne šole, v meščansko šolo, gimnazijo ali strokovno šolo.

Leta 1945 je nova oblast izdala odlok o organizaciji šolstva. Ukinjena je bila meščanska šola kot tip šole, ki je preprečeval prestop v višje razrede srednje šole. Leta 1946 je bila zaradi velikih potreb po izobraženih ljudeh uvedena sedemletna, po letu 1950 pa spet osemletna šolska obveznost, vendar še vedno kot del paralelnega šolanja. Splošni zakon o šolstvu iz leta 1958 je uveljavil enotno osemletno osnovno šolo in enotni šolski sistem. Nižje gimnazije so bile ukinjene oz. združene z višjo stopnjo osnovne šole. Glavni namen reforme je bil omogočiti višjo splošno izobrazbo in enakopravnejše možnosti za nadaljnje izobraževanje vsem

šoloobveznim učencem z raznovrstnimi ustvarjalnimi sposobnostmi in lastnostmi, ne glede na njihov družbenoekonomski status.

Viri in literatura:

- **Enciklopedija Slovenije, zv. 8** (str. 270–271) (1994). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- **Enciklopedija Slovenije, zv. 9** (str. 188–191) (1995). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Maček, J. (2002). **Šolstvo v Mariboru med prvo in drugo svetovno vojno**. V: Katalogi 11. Maribor: Pokrajinski arhiv Maribor.

A.412 SPLOŠNE OSNOVNE ŠOLE

BEGUNSKA ŠOLA V MARIBORU

Signatura: PAM/1383

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1992–1995

Količina: 5 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,5

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, srbohrvaški

Vsebina: Evidenca učiteljev in učencev; poročila; zapisniki učiteljskih zborov; evidenca uspeha; programi: poletnih šol, šole plavanja in plesa ter udeleženci; glasilo »Cvrčak«; vabila; dovolilnice; opravičila; vpisnice; plakati, fotografije; dnevnik in redovalnice. Vse gradivo je iz obdobja med letoma 1992 in 1995.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je PAM prevzel leta 1997.

Historiat ustvarjalca: Vlada Republike Slovenije je 15. 10. 1992 sprejela sklep o uvedbi skrajšanega učnega programa za vzgojno-izobraževalno delo s šoloobveznimi učenci, začasnimi begunci iz Bosne in Hercegovine. Izoblikovan je bil tudi poseben izobraževalni program. Pouk je bil organiziran v maternem jeziku otrok. Istega leta je v Sloveniji začelo delovati 54 šol s programom osnovne šole za begunce. Vanje je bilo vključenih 9000 otrok začasnih beguncev, poučevalo pa je 450 učiteljev beguncev iz Bosne in Hercegovine, od katerih je le polovica učiteljev imela ustrezno pedagoško izobrazbo. Preostali so bili strokovnjaki z različnih področij, npr. zdravniki, novinarji, strojni inženirji, ekonomisti ... Mreža teh šol je delovala do leta 1995, ko so se begunski otroci začeli vpisovati v slovenske šole. V Mariboru so v šolskem letu 1992/93 delovale tri begunske šole – Osnovna šola začasne begunce iz BiH Maribor – Zbirni center Slave Klavore, Zbirni center Konstruktor ter Enota Maribor –, v katere je bilo vključenih 633 učencev. V šolskem letu 1993/94 sta delovali dve begunski šoli, in sicer Osnovna šola začasne begunce iz BiH Maribor – Zbirni center Maribor (enota Konstruktor) in enota Zveza prijateljev mladine. Ti dve šoli je obiskovalo 517 otrok. V šolskem letu 1994/95 je bilo vanju vključenih le še 365 otrok.

DEŠKA LJUDSKA ŠOLA SLOVENSKA BISTRICA

Signatura: PAM/0793

Kraj: Slovenska Bistrica

Ohranjeno gradivo: 1891–1945

Količina: 3 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Matične knjige rojenih 1893–1909; katalogi in imeniki 1908/09–1944/45; delovodnik 1891–1900.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Leta 1896 so mešano ljudsko šolo v Slovenski Bistrici razdelili na dve šoli, deško in dekliško. V šolskem letu 1896/97 je šolo obiskovalo 298 dečkov. Ko so leta 1908 odprli nemško ljudsko šolo, je v deški šoli dobil slovenski jezik večjo veljavo. Leta 1919 se je šola razširila v petrazrednico. V času druge svetovne vojne je šola postala t. i. *Volksschule*, v kateri so poučevali v nemškem jeziku. 28. 2. 1946 je OLO Slovenska Bistrica združil deško in dekliško šolo v mešano osnovno šolo.

DRŽAVNA MEŠANA OSNOVNA ŠOLA MAGDALENSKA

Signatura: PAM/0791

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1838–1968

Količina: 97 arhivskih škatel, 2 mapi

Tekoči metri: 9,8

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Šolski in cerkveni spisi 1838–1869; katalogi 1870–1921, 1924–1941; matični listi rojenih 1908–1939; matična knjiga 1872–1885; tedniki šolskega dela 1945–1956; dopisi 1876–1960; zapisniki: učiteljskih konferenc 1946–1963, šolskega inventarja in mlečne kuhinje, vpisnice 1941–1968.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1980 predala Osnovna šola Slavka Šlandra (sedaj Osnovna šola Franceta Prešerna).

Historiat ustvarjalca: Januarja leta 1937 je v Žolgerjevi ul. 2 začela delovati ena takrat najmodernejših šol v državi, II. deška meščanska šola. Leto kasneje so ustanovili tudi Državno nepopolno mešano realno gimnazijo. Leta 1945/46 je z združitvijo II. dekliške osnovne šole in III. deške osnovne šole nastala Magdalenska šola. Leta 1950/51 se je Magdalenska osnovna šola preimenovala v Osnovno šolo Franceta Prešerna. Zaradi prevelikega števila otrok se je leta 1952 razdelila v Osnovno šolo VII in Osnovno šolo VIII. Po šolski reformi leta 1958 sta se Osnovna šola VII in VI. nižja gimnazija združili v Osemletno osnovno šolo Tabor III. Kmalu po tem se je šola preimenovala v Osnovno šolo Slavka Šlandra, leta 1992 pa ponovno v Osnovno šolo Franceta Prešerna.

DRŽAVNA OSNOVNA ŠOLA MURSKA SOBOTA

Signatura: PAM/0792

Kraj: Murska Sobota

Ohranjeno gradivo: 1898–1958

Količina: 21 arhivskih škatel, 2 knjigi

Tekoči metri: 2,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, madžarski

Vsebina: Matične knjige učencev: 1906/07–1917/18, 1937–1941, 1944/45; matični listi rojenih 1909–1944; vpisnica: 1908–1911, 1912/13, 1941/42–1943/44; dnevnik 1912/13; zapisniki: konferenc 1924–1941, 1945–1946, 1955–1958, bosanske šole 1955–1958; katalogi 1898–1946; okrožnice 1955–1957.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo Državne osnovne šole Murska Sobota je predala Osnovna šola Karla Destovnika Kajuha Murska Sobota leta 1978. V 90. letih 20. st. se je Osnovna šola Karla Destovnika Kajuha preimenovala v Osnovno šolo II Murska Sobota.

Historiat ustvarjalca: Prvi zapisi o šoli v Murski Soboti so iz 17. st. Leta 1873 je bila v Murski Soboti ustanovljena dvorazredna državna ljudska šola. Obiskovali so jo otroci iz Murske Sobote, Bakovcev, Borejcev, Černelavcev, Kroga, Lukačevcev, Murskih Črncev, Polane, Rakičana, Satahovcev in Veščice. Pouk je potekal v prekmurskem narečju, madžarščini in nemščini. Tik pred prvo svetovno vojno je šola postala petrazredna. Med prvo svetovno vojno je bila šola zaprta, 26. 1. 1920 pa so jo spet odprli. S šolskim letom 1958/59 je bila ukinjena, saj je takrat bila izvedena združitev štirirazredne osnovne šole in nižje gimnazije. V Murski Soboti sta tako nastali dve osnovni šoli, Osnovna šola I in Osnovna šola II. V 70. letih 20. st. se je Osnovna šola II preimenovala v Osnovno šolo Karla Destovnika Kajuha, Osnovna šola I pa v Osnovno šolo Daneta Šumenjaka Mirana.

OSNOVNA ŠOLA ADRIJANCI

Signatura: PAM/0871

Kraj: Adrijanci

Ohranjeno gradivo: 1924–1958

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih: 1917, 1919–1940; matična knjiga učencev in kazalo k matičnim listom: 1937/38–1943/44, 1945/46, 1947/48–1949/50; knjiga inšpekcij 1949–1958.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Gornji Petrovci leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Adrijanski otroci so do leta 1912 hodili v evangeličansko šolo v Gor. Petrovce. Leta 1912 je naselje dobilo državno šolo, pouk je potekal v madžarskem jeziku. Leta 1920 se je pričel pouk v slovenskem jeziku. Med drugo svetovno vojno je pouk spet potekal v madžarskem jeziku. V šolskem letu 1958/59 je bil učitelj premeščen na Osnovno šolo Markovci, zato je pouk bil nereden, trikrat na teden so prihajali poučevati učitelji iz Gornjih Petrovcev. Oktobra 1958 so pouk začasno prekinili, učence pa prešolali v Gor. Petrovce in Šalovce. Tega leta je bilo dejansko tudi konec šole v Adrijancih.

OSNOVNA ŠOLA ANGELA BESEDNJAKA MARIBOR

Signatura: PAM/0782

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1953–1989
Količina: 39 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 3,9
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1940–1975; matične knjige 1962–1988; šolska kronika 1954–1989; seje: sveta zavoda, zbora delavcev 1968–1989; letni delovni načrt 1982–1986.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Angela Besednjaka leta 2009.

Historiat ustvarjalca: Z odlokom MLO Maribor z dne 3. 12. 1953 je bila ustanovljena VI. nižja gimnazija v Mariboru. Gostovala je v zgradbi današnje II. gimnazije na Žolgerjevi ul. 18. Leta 1958 so ob šolski reformi, ko so se nižje gimnazije ukinile, nastale osemletne osnovne šole. Polovica učencev VI. nižje gimnazije je odšlo na Osnovno šolo Slavka Šlandra, danes Franceta Prešerna, polovica učencev iz Slavka Šlandra pa v IV. osnovno šolo, v katero se je preimenovala VI. nižja gimnazija. Leta 1960 se je šola preimenovala iz IV. osnovne šole v Osnovno šolo Angel Besednjak. Leta 1965 so se učenci preselili v novo stavbo na Celjsko ul. 11.

OSNOVNA ŠOLA ANTONA AŠKERCA MARIBOR

Signatura: PAM/0869

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1945–1976
Količina: 73 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 7,3
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Odločbe delavcev 1945–1971; zapisniki učiteljskih konferenc 1952–1976; matični listi rojenih 1946–1964; dnevniki 1961–1970; imeniki učencev 1956–1970; tedniki šolskega dela 1953–1970; dopisi 1950–1971; poročila o šolski mlečni kuhinji 1957–1962.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, popisano na nivoju tehničnih enot.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1995 predala Osnovna šola bratov Polančičev.

Historiat ustvarjalca: Leta 1945 je z ukinitvijo II. dekliške meščanske šole nastala II. ženska nižja gimnazija. Leta 1947 je iz II. ženske nižje gimnazije nastala IV. nižja gimnazija. Leta 1952 je iz nižjih oddelkov I. gimnazije nastala V. nižja gimnazija, istega leta pa je nastala tudi Osnovna šola V iz Osnovne šole Ivana Cankarja. Leta 1958 je V. osemletna osnovna šola nastala iz Osnovne šole V, V. nižje gimnazije in IV. nižje gimnazije. Leta 1960 se je V. osemletka preimenovala v Osnovno šolo Antona Aškerca. V šolskem letu 1972/73 sta se Osnovna šola Antona Aškerca in Osnovna šola bratov Polančičev združili in pričeli delovati pod imenom Osnovna šola bratov Polančičev. V stavbi nekdanje osnovne šole Antona Aškerca v Aškerčevi ul. so imeli pouk učenci od 1. do 4. razreda, od 5. do 8. razreda pa v stavbi v Krekovi ul. V šolskem letu 1982/83 je pouk za vse učence potekal v obnovljenem starem delu šole v Aškerčevi ul. in novo zgrajeni stavbi v Prešernovi ul.

OSNOVNA ŠOLA APAČE

Signatura: PAM/0740

Kraj: Apače
 Ohranjeno gradivo: 1917–1955
 Količina: 3 arhivske škatle
 Tekoči metri: 0,3
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih: 1902, 1910–1928, 1931–1940.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko.

Historiat ustvarjalca: Po ustnem izročilu naj bi se pričel organiziran pouk v Apačah leta 1904 kar v cerkvenikovi hiši, ki pa je leta 1834 pogorela. Leta 1836 je bilo zgrajeno novo šolsko poslopje, kasneje je v stavbi bila državna deška šola. Uradni jezik je vse do šolskega leta 1922/23 bil nemški, s slovenščino kot učnim predmetom v začetnih razredih. Leta 1923 je šolo prevzel ravnatelj Janko Žel, nekdanji nadporočnik Maistrovih prostovoljcev, ki je imel velike zasluge za uvajanje slovenskega jezika v prostor, kjer je večinsko prebivalstvo bilo nemško. Ob koncu 60. let 20. st. je v Apačah delovala tudi nižja gimnazija, kot predhodnica osemletne osnovne šole. V sedemdesetih letih se je šola preimenovala v Osnovno šolo Karel Destovnik Kajuh Apače, v 90. letih pa so ime spremenili v Osnovno šolo Apače. Vse do leta 1972 je v okviru šole deloval tudi vrtec.

OSNOVNA ŠOLA BAKOVCI

Signatura: PAM/0741

Kraj: Bakovci
 Ohranjeno gradivo: 1920–2001
 Količina: 73 arhivskih škatel
 Tekoči metri: 7,3
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski, madžarski

Vsebina: Matični listi rojenih 1911–1980; matična knjiga rojenih 1937–1990; zapisniki: strokovnih in družbenih organov šole 1950–1999, učiteljskega zbora 1954–1990, popravnih razrednih izpitov 1968–1977; pravilniki, sporazumi, akti 1964–1987; delovni programi in načrti šole 1962–2001; poročila: organizacijska 1962–1992, poslovna 1980–1985, razrednikov 1962–1990, interesnih dejavnosti 1978–1999; dopisi 1969–2001; zaključni računi 1961–1991; učni načrti: 1942/43–1943/44, 1954–1971, 1998; testiranje učencev 1991–1998; imeniki učencev; statistični podatki o učnem uspehu 1977–2000; pionirski odred: zapisniki sestankov, poročila o delu, program 1962/63–1976/77; razne pogodbe 1962, 1987; vestniki – objave 1949–1962; izobraževanje ravnateljev 1966–2001.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je Osnovna šola Bakovci predala leta 2005.

Historiat ustvarjalca: Otroci iz Bakovcev so sprva obiskovali rimskokatoliško šolo v Murski Soboti. Leta 1870 pa je krojač János Rajbar v svoji hiši v Bakovcih začel poučevati otroke. Leta 1878 je šola postala državna. Pouk v šoli je vse do konca prve svetovne vojne potekal v madžarskem jeziku, prekmurščina je bila le učni predmet. Ob koncu vojne je zgorel ves šolski arhiv. Leta 1920 je šola dobila novega slovenskega upravitelja, šola je postala trioddelčna, leta 1927 pa štiriodelčna. Pred drugo svetovno vojno je bilo na šoli že šest oddelkov. V šolskem letu 1946/47 je prišlo do združitve Osnovne šole Bakovci in Osnovne šole Dokležovje; Osnovna šola Bakovci je dobila podružnico v Dokležovju.

OSNOVNA ŠOLA BELTINCI

Signatura: PAM/0742

Kraj: Beltinci *Ohranjeno gradivo:* 1915–1989
Količina: 57 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 5,7
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1909–1974; matična knjiga učencev 1962–1975; zapisniki učiteljskih konferenc 1938–1958; knjiga inšpekcij 1950–1964; vpisnice 1948–1956; razrednice 1947/48–1956/57; tedniki šolskega dela 1946/47–1954/55; dnevniki sedemletke in nižje gimnazije 1946–1954; redovalnice nižje gimnazije 1951–1955.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je Osnovna šola Beltinci predala leta 1979 in leta 2005.

Historiat ustvarjalca: Šola v Beltincih je nastala leta 1777 pod okriljem cerkve. Šolski okoliš je bil v začetku zelo velik, z nastajanjem novih šol v okoliških vaseh pa se je krčil. Znan beltinški učitelj je bil Janoš Murkovič, ki je poučeval na šoli med leti 1862 in 1878. Zavzemal se je tudi za ustanovitev meščanske šole. V času okupacije med drugo svetovno vojno je potekal pouk v madžarskem jeziku, župnik Vince Molnar pa je dosegel, da je na šoli ostal tudi slovenski oddelek. Leta 1945 je bila ustanovljena sedemletka, nižja gimnazija pa leta 1950. S šolskim letom 1957/58 se je pričela popolna osemrazredna osnovna šola. Leta 1961 so k osnovni šoli Beltinci priključili tudi šole v Lipovcih, Gančanih, Ižakovcih in Melincih. Te šole so bile podružnice vse do leta 1978, ko so jih ukinili, razen šole v Melincih, kjer je podružnica še danes. S šolskim letom 1978/79 se je pričel pouk v novi šolski zgradbi. Leta 2001 je šola pričela s programom devetletne osnovne šole.

OSNOVNA ŠOLA BENEDIKT

Signatura: PAM/0743

Kraj: Benedikt *Ohranjeno gradivo:* 1872–1966
Količina: 21 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 2,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Katalogi; imeniki in razrednice 1872–1966; tedniki 1945–1956; zapisniki: krajevnega šolskega sveta 1910–1940, učiteljskih konferenc 1928–1954; matični listi rojenih 1909–1954; matična knjiga učencev 1896–1913, 1937.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko na nivoju tehničnih enot.

Historiat fonda: Gradivo fonda je bilo prevzeto leta 1979. Popis gradiva je bil narejen v PAM.

Historiat ustvarjalca: Šola pri Sv. Benediktu je bila 1784 leta enorazrednica, leta 1865 je postala dvorazrednica, leta 1873 pa trirazrednica. V šolskem letu 1900/1901 so začeli graditi spodnje šolsko poslopje s tremi učilnicami. V tej zgradbi so začeli poučevati leta 1901 in šola je postala petrazrednica. Tako je od leta 1901 potekal pouk pri Sv. Benediktu v dveh šolskih zgradbah. V šolskem letu 1927/28 je postala šola šestrazrednica. V času druge svetovne vojne je potekal pouk v nemškem jeziku. Leta 1947 je bila uvedena sedemletna šolska obveznost. Z novim šolskim zakonom je osnovna šola Benedikt v letu 1958/59 postala uradna popolna osemletka. Leta 1968 je šola doživljala organizacijske spremembe,

saj je bila priključena Osnovni šoli Borisa Kraigherja Gradišče in ni bila več samostojna. Po štirih letih skupnega delovanja je postala zopet samostojna.

OSNOVNA ŠOLA BODONCI

Signatura: PAM/0809

Kraj: Bodonci
 Ohranjeno gradivo: 1929–1967
 Količina: 2 arhivski škatli
 Tekoči metri: 0,2
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1931–1934, 1936–1939; nostrifikacijski matični listi 1934/35–1937/38; matična knjiga učencev s kazalom 1937–1959; vpisnice 1929/30–1939/40; tedniki šolskega dela, imeniki učencev in dnevniki 1966/67.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Leta 1792 se je na pobudo pastorja Štefana Smodiša začel pouk na evangeličanski šoli. Vas je leta 1856 dobila tudi novo šolsko zgradbo. Leta 1919 so v bodonski šoli začeli poučevati v slovenskem jeziku. Nova učiteljica je postala Ljuboslava Dolenc, vendar so bili člani šolskega odbora proti temu, da bi nova katoliška učiteljica poučevala evangeličanske otroke brez njihovega soglasja. Pomirili so se šele leta 1926, ko je na njeno mesto prišla učiteljica Marija Benko, ki je bila evangeličanske veroizpovedi. Leta 1924 se je pastor Karol Šiftar uprl okrajnemu glavarstvu Murska Sobota, ko je v Bodonce kazensko premestil učitelja Aleksa Zorna, češ da je bodonska šola evangeličanska in da država ni prevzela verskih šol. Septembra 1930 je banovinski šolski odbor ukinil versko šolo in ustanovil državno šolo. Šola je bila samostojna do leta 1973, ko je postala podružnica Osnovne šole Grad. Z nastankom novih občin v 90. letih 20. st. se je spremenil tudi šolski okoliš Osnovne šole Grad – s šolskim letom 1997/98 je Osnovna šola Bodonci postala podružnica Osnovne šole Puconci.

OSNOVNA ŠOLA BOJANA ILICHA MARIBOR

Signatura: PAM/0835

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 1914–1994
 Količina: 75 arhivskih škatel
 Tekoči metri: 7,5
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1907–1969; šolska matica 1937–1959; zapisniki konferenc 1946–1980; šolska kronika 1946–1961; vpisnice 1946–1962; projektna dokumentacija 1990, sezname zaposlenih 1989–1994.

Sistem ureditve: Gradivo je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo je predala Osnovna šola Bojana Ilicha leta 1979, sledile so dopolnitve.

Historiat ustvarjalca: Leta 1945 je na Gosposvetski c. delovala IV. deška osnovna šola. Ta se je leta 1946 preimenovala v Osnovno šolo Gosposvetska. Osnovna šola Gosposvetska se je leta 1952 preimenovala v Osnovno šolo III. Leta 1945 je iz I. dekliške meščanske šole nastala III. nižja gimnazija, ki se je istega leta preoblikovala v I. žensko nižjo gimnazijo. Leta 1947 je bila I. ženska nižja gimnazija ukinjena in se je preoblikovala v III. gimnazijo. Leta 1957 se je začelo združevanje osnovnih šol z nižjimi gimnazijami. Iz III. osnovne šole in III. nižje

gimnazije sta nastali dve šoli: II. osemletna osnovna šola in III. osemletna osnovna šola. Leta 1959 se je II. osemletka preimenovala v Osnovno šolo Bojana Iliča I, III. osemletka pa v Osnovno šolo Bojana Iliča II. Leta 1961 sta se združili in preimenovali v Osnovno šolo Bojana Iliča Maribor.

OSNOVNA ŠOLA BORCEV ZA SEVERNO MEJO MARIBOR

Signatura: PAM/1409

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1960–1990

Količina: 4 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,4

Informationna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Poročila in zapisi 1960–1990; šolska kronika 1980–1990; dopisi 1980–1990; voščilnice; fotografije; priznanja; diplome; pohvale.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko in vsebinsko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1995 predala Osnovna šola borcev za severno mejo Maribor.

Historiat ustvarjalca: Osnovna šola borcev za severno mejo je bila ustanovljena leta 1980. Takrat je šolo obiskovalo 650 učencev v 24 oddelkih. Prvo desetletje je na šoli potekalo v znamenju celodnevne šole, kar je bila le ena izmed novosti. V letu 2001/2002 pa je šola začela izvajati program devetletne osnovne šole.

OSNOVNA ŠOLA BRATOV POLANČIČEV MARIBOR

Signatura: PAM/0868

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1924–1994

Količina: 107 arhivskih škatel

Tekoči metri: 10,7

Informationna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Zapisniki Državne deške meščanske šole 1924–1936; matični listi rojenih 1945–1977; zapisniki konferenc 1960–1987; vpisnice V. nižje gimnazije 1954–1957; delovodniki 1980–1992; dopisi 1969–1994; oddelek za odrasle: vpisnice 1959–1967, dnevniki 1970–1975, matični listi; fotografije.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, popisano je na nivoju tehničnih enot.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola bratov Polančičev leta 1984, kasnejša dopolnitev je bila prevzeta leta 1995.

Historiat ustvarjalca: Leta 1873 so v Krekovi ul. zgradili novo šolsko poslopje. Vanj se je vselila glavna deška šola s petimi razredi, ki je dobila ime Prva deška osnovna šola. Iz nje se je leta 1891 razvila deška meščanska šola. Med prvo svetovno vojno je bila v njej bolnišnica, zato je šola delovala v omejenem obsegu. Po prvi svetovni vojni je postala slovenska in poučevati so začeli slovenski učitelji. V šolskem letu 1934/35 se je šola imenovala Državna deška meščanska šola generala Maistra. Po drugi svetovni vojni se je združila z gimnazijo, 1953 leta pa se je gimnazija razdelila na nižjo in višjo. Šola v Krekovi ul. je takrat postala V. nižja gimnazija. V šolskem letu 1958/59 se je šola preimenovala v VI. osnovno šolo. S tem je postala popolna osemletna osnovna šola. V šolskem letu 1959/60 se je šola preimenovala v

Osnovno šolo bratov Polančičev. V šolskem letu 1972/73 sta se združili Osnovna šola bratov Polančičev in Osnovna šola Antona Aškerca v Osnovno šolo bratov Polančičev.

OSNOVNA ŠOLA BUČKOVCI

Signatura: PAM/0870

Kraj: Bučkovci, Mala Nedelja

Ohranjeno gradivo: 1846–1970

Količina: 3 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Spričevalo 1846; tednik šolskega dela 1928/29; dopisi 1948–1951, 1961–1970; statistika uspeha in števila učencev 1948–1961; razrednikova poročila 1948–1961; plan dela 1965, 1968/69; personalne mape učiteljev 1952–1962; delovne pogodbe in kartoteka zaposlenih 1946–1953.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Pri Mali Nedelji (Bučkovcih) so že pred letom 1650 otroke poučevali duhovniki in organisti. Prvo šolo so zgradili leta 1783. Leta 1903 so zgradili novo šolo, ki se je še istega leta iz štirirazrednice razširila v petrazrednico. Med letoma 1979 in 1988 se je šola imenovala Osnovna šola Bučkovci. Leta 1988 so šolo poimenovali po partizanu Francu Belšaku (Osnovna šola Franca Belšaka Bučkovci). Po preimenovanju kraja, del vasi se je preimenoval v Malo Nedeljo, se je preimenovala tudi šola. Dne 14. 10. 1991 je postala Osnovna šola Mala Nedelja.

OSNOVNA ŠOLA CANKOVA

Signatura: PAM/0744

Kraj: Cankova

Ohranjeno gradivo: 1883–1958

Količina: 12 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, madžarski

Vsebina: Zapisniki: krajevnega šolskega sveta 1883–1906, konferenc nižje gimnazije 1951–1957, zaključnih in popravnih izpitov sedemletke in nižje gimnazije 1948–1952, opravljeni 1946–1954; matične knjige učencev 1920–1928, 1932/33–1943/44; matični listi rojenih 1910–1942; razrednice z redovalnico 1908/09–1918/19; vpisnice 1915/16–1925/26, 1932/33, 1941/42–1944/45; redovalnice: sedemletke 1947/48–1949/50, nižje gimnazije 1950/51–1954/55; dnevnik nižje gimnazije 1955/56–1956/57; delovni načrti 1946–1952; osebni dokumenti učiteljev 1945–1955; dopisi 1949/50; okrožnice 1946–1958; šolska knjižnica: katalog 1925–1954, inventarna knjiga 1948–1953.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1979 predala Osnovna šola Cankova.

Historiat ustvarjalca: Leta 1756 je cankovski kantor András Györkös začel poučevati dečke ministrante. Kmalu je začel poučevati tudi druge otroke, nekateri pa so obiskovali šolo v Radgoni in v Klöchu v Avstriji. Prvi redni učitelj je začel poučevati leta 1850. Leta 1875 se je šola razširila v dvooddelčno, 1903 v trioddelčno, leta 1922 v štirioddelčno, 1929 v petoddelčno in leta 1934 v šestoddelčno. Učni jezik je bil do leta 1888 slovenski, nato pa madžarski vse do leta 1919. V času druge svetovne vojne je madžarski okupator v šole

uvedel madžarski jezik, vendar so učitelji prva tri leta poučevali v prekmurskem narečju. V šolskem letu 1947/48 so uvedli program sedemletke, v šolskem letu 1950/51 program nižje gimnazije, osemletko v šolskem letu 1957/58 in program devetletke v šolskem letu 2003/04.

OSNOVNA ŠOLA CERKVENJAK

Signatura: PAM/0745

Kraj: Cerkevjak

Ohranjeno gradivo: 1900–1957

Količina: 16 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,6

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Matični listi rojenih 1909–1940; dokumentacija o šoli: načrt šolskega okoliša, zgodovina šole, odloki okrajnega šolskega sveta, krajevni šolski svet 1900–1929; razrednice 1944/45–1947/48, 1952/53–1954/55; tedniki šolskega dela 1944/45–1947/48, 1952/53–1954/55; razrednice, tedniki šolskega dela sedemletke 1948/49–1949/50; razrednice, tedniki, vpisnice nižje gimnazije 1950/51–1956/57; osebni dokumenti učiteljev.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Osnovna šola Cerkevjak je gradivo fonda predala leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Prvi začetki šolstva v Cerkevjaku segajo v leto 1722, ko je bila ustanovljena priložnostna šola, z rednim vsakodnevnim poukom pa so pričeli šele leta 1783. Šola je bila med letoma 1783 in 1866 enorazredna, potem pa dvorazredna. Pouk je potekal v nemškem jeziku, po letu 1848 tudi v slovenskem. Po tem letu je začelo število otrok na šoli naglo naraščati. Maja 1891 so dvorazrednico razširili v trirazrednico. Med prvo svetovno vojno je pouk potekal v štirih razredih, po vojni je nastala petrazrednica, kasneje še šestrazrednica, leta 1939 pa sedemrazrednica. V tem času se beleži tudi največje število otrok v zgodovini šole, saj jo je obiskovalo 510 učencev. Vse do okupacije je šolo vodil učitelj Ludvik Štumpf, v času druge svetovne vojne pa nemški učitelj Emmerich Rathofen. Nemci so v šolski stavbi ustanovili tudi vrtec. V šolskem letu 1950/51 se je sedemletka preimenovala v nižjo gimnazijo, leta 1958 pa je začela delovati osemletna osnovna šola. Leta 1999 so k šoli priključili tudi vrtec, v šolskem letu 2002/03 pa tudi podružnično šolo Sv. Andraža.

OSNOVNA ŠOLA DOKLEŽOVJE

Signatura: PAM/0810

Kraj: Dokležovje

Ohranjeno gradivo: 1920–1965

Količina: 3 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1913–1944; matična knjiga učencev in kazalo k matičnim listom 1931–1961; dopisi 1959–1965.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Bakovci leta 1978 in 2005.

Historiat ustvarjalca: Leta 1889 je bila v Dokležovju ustanovljena rimskokatoliška ljudska šola. Leta 1923 je šola imela dva oddelka, leta 1927 že tri oddelke, leta 1940 pa spet samo dva oddelka. Pouk je do leta 1919 in v času druge svetovne vojne potekal samo v madžarskem

jeziku. S šolskim letom 1946/47 je Osnovna šola Dokležovje postala podružnica Osnovne šole Bakovci.

OSNOVNA ŠOLA DOLNJI SLAVEČI

Signatura: PAM/0819

Kraj: Dol. Slaveči

Ohranjeno gradivo: 1914–1973

Količina: 8 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,8

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, madžarski

Vsebina: Matični listi rojenih 1908–1958; matična knjiga učencev 1952–1964; statistika: šoloobveznih otrok, števila učencev, spola učencev, veroizpovedi učencev, učiteljev, o šoli in šolskih prostorih, učnega uspeha, razširjenosti alkohola med učenci 1920–1967; zapisniki: učiteljskih konferenc 1936–1958, nadzorovalni 1952–1958, šolskega odbora 1955–1961, o združitvi šol Dol. Slaveči in Kruplivnik 1957, o združitvi šol Dol. in Gor. Slaveči 1958; dnevnik 1941–1945; zemljiško-pravne zadeve 1929–1961; inventar učil 1922–1940; katalog šolske knjižnice 1945–1946; knjiga inšpekcij 1952–1966; dokumenti učiteljev 1952–1961; razrednice in tedniki šolskega dela 1945–1963; okrožnice 1964–1973.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Grad leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Leta 1895 je prosvetna oblast odprla državno enooddelčno ljudsko šolo v Dol. Slavečih. Pred tem so katoliški otroci obiskovali šolo pri Sv. Juriju, na Gradu in v Pertoči, evangeličanski pa v Bodoncih. Učni jezik na šoli je bil madžarski, učitelji Slovenci pa so učno snov razlagali tudi v prekmurščini. S šolskim letom 1913/14 je šola postala dvoooddelčna. Po končani prvi svetovni vojni so v šolo uvedli slovenski jezik. Leta 1937 je šola postala triooddelčna. V času druge svetovne vojne so Madžari v šolo spet uvedli madžarski jezik. Osnovna šola Dol. Slaveči je delovala do leta 1968, ko je bil pouk ukinjen, učenci pa so bili prešolani na Osnovno šolo Grad.

OSNOVNA ŠOLA DUŠANA FLISA HOČE

Signatura: PAM/0776

Kraj: Sp. Hoče

Ohranjeno gradivo: 1870–1988

Količina: 77 arhivskih škatel, 1 knjiga

Tekoči metri: 7,7

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Vpisnice 1870–1960; matični listi 1909–1974; kronika 1918–1940; razrednice, dnevnik, tedniki šolskega dela 1941–1981; zapisniki učiteljskih konferenc 1945–1971; statistična poročila 1959–1973; gradbena dokumentacija 1959–1961; matična knjiga učencev 1945–1962; osebni dokumenti delavcev.

Sistem ureditve: Gradivo je urejeno vsebinsko in kronološko, na nivoju tehničnih enot.

Historiat fonda: Gradivo je predala Osnovna šola Dušana Flisa Hoče leta 1979, dopolnitev pa leta 1988.

Historiat ustvarjalca: Prvi podatki o organiziranem poučevanju v Hočah so že iz leta 1641. Poučevanje je bilo organizirano v skupini v enem razredu. Šola je postala dvorazrednica še

pred letom 1824. Leta 1875 je postala trirazrednica, leta 1920/21 pa štirirazrednica in tako je delovala vse do leta 1930. Leta 1949 je postala sedemletna osnovna šola, v šolskem letu 1950/51 pa se je razdelila na dve šoli. Leta 1957 sta se osnovna šola in nižja gimnazija združili v enotno osemletno osnovno šolo.

OSNOVNA ŠOLA ELE KRISTL KORENA

Signatura: PAM/0754

Kraj: Zg. Korena

Ohranjeno gradivo: 1828–1964

Količina: 7 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,7

Informationna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Zvezki lepopisnih vaj 1828–1831; matični listi rojenih 1908–1940; zapisniki: učiteljskih konferenc 1935–1954, šolskega odbora 1959–1964; razrednice 1945–1955.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno na nivoju dokumenta, vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je 22. 5. 1979 predala Osnovna šola Ele Kristl Korena.

Historiat ustvarjalca: Šolstvo v Koreni se je pričelo razvijati že v letu 1812, ko so zgradili enorazredno šolo. S poukom so pričeli leta 1814. Predtem so otroci obiskovali enorazrednico pri Sv. Rupertu (Voličina), Sv. Martinu (Dvorjane) in na Vurberku, kjer so enorazrednico že imeli. Leta 1854 je šola postala dvorazredna. Leta 1878 je deželni šolski svet razširil šolo v trirazrednico. Velika prelomnica za šolo je bilo leto 1897. Takrat je krajevni šolski svet sklenil, da se bo v šoli uradovalo v slovenskem jeziku. Tako se je pričela v slovenskem jeziku pisati tudi šolska kronika. Leta 1927 so prvi učenci obiskovali peti razred, šesti razred so delali leta 1937. Takoj po vojni leta 1946 je dobila šola sedmi razred, leta 1961 pa je postala klasična osemletka.

OSNOVNA ŠOLA FRAM

Signatura: PAM/0746

Kraj: Fram

Ohranjeno gradivo: 1854–2000

Količina: 37 arhivskih škatel

Tekoči metri: 3,7

Informationna pomagala: arhivski popis, inventar

Jezik: slovenski, nemški (gotica), hrvaški

Vsebina: Šolske kronike 1941–2000; matični listi rojenih: osnovne šole Fram 1870–1871, 1882–1885, 1887–1953, podružnične šole Planica 1924–1959; matične knjige učencev 1870–1871, 1882–1885, 1887–1920, 1937; zapisniki: ponavljalnih izpitov 1949–1952, učiteljskih konferenc 1921–1941, 1945–1956, krajevnega šolskega sveta–odbora 1871–1941; knjige krajevnega šolskega odbora 1871–1941; poročila učiteljev 1946–1962; statistična poročila o šoli in učiteljstvu; vpisnice in razrednice 1854–1955; razrednice o odsotnosti 1933–1941; redovalnice sedemletke in nižje gimnazije 1948–1952; dnevniki sedemletke in nižje gimnazije 1948–1952; spričevala 1940–1958; poslovne knjige 1873–1883, 1898–1916, 1920–1964; osebni dokumenti učiteljev 1923–1962; izkazi in spričevala 1936–1958; tedniki o predelani učni snovi 1933, 1936–1941, 1945–1957.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Osnovna šola Fram je gradivo fonda predala leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Začetek šolskega pouka v Framu sega v leto 1802, ko je čevljar in tkalec Andrej Eberl začel framske otroke učiti abecedo. Leta 1816 je slivniški grof dal za šolo na razpolago eno sobo v svojem skladišču. Tukaj je pouk potekal vse do leta 1862, ko je župnik Franc Rat kupil od grofa to poslopje ter ga preuredil v šolo. Leta 1882 je šola dobila podružnico na Planici. Leta 1895 se je morala framska šola zaradi velikega števila otrok razširiti v štirirazrednico. Pred vojno leta 1941 je že delovala kot šestrazrednica. Med drugo svetovno vojno se je poučevalo v nemškem jeziku, pouk je potekal vse do junija 1944. V šolskem letu 1946/47 je šola postala sedemletna. Leta 1950 se je preimenovala v nižjo gimnazijo. V šolskem letu 1957/58 pa je postala nepopolna osemletka. V šolskem letu 1962/63 so ukinili podružnico Planica. S šolskim letom 2001 so pričeli s programom devetletne osnovne šole.

OSNOVNA ŠOLA FRANCA LEŠNIKA VUKA SLIVNICA PRI MARIBORU

Signatura: PAM/0770

Kraj: Slivnica pri Mariboru

Ohranjeno gradivo: 1832–1985

Količina: 65 arhivskih škatel

Tekoči metri: 6,5

Informaciona pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica), slovenski

Vsebina: Dopisi 1832–1907; zapisniki: učiteljskih konferenc 1880–1975, nadzornih konferenc 1945–1958, konferenc krajevnega šolskega sveta 1927–1941, sej upravnega odbora in delovnega kolektiva 1962–1966, sej samoupravnih organov 1966–1973, šolske zadruge 1970–1973, sestankov mladinske organizacije 1964–1969; vpisnice 1880–1941; razrednice 1936–1942, 1945–1947; tedniki šolskega dela 1936–1944, 1945–1978; dnevniki: sedemletke, nižje gimnazije, osnovne šole 1948–1978; redovalnice 1948–1978; imeniki učencev 1957–1978; spričevala 1911–1942; popravni izpiti 1949–1959; letna poročila 1969–1985; okrožnice 1947–1975; kronika 1885–1939; poslovne knjige; delovodnik 1944–1945; matični listi 1910–1952; matični listi: gojencev mladinskega doma Slivnica, odseljenih učencev 1941–1950, vojnih sirot 1932–1941.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, popisano je na nivoju dokumenta.

Historiat fonda: Gradivo fonda je bilo prevzeto leta 1979 brez seznama. Popis gradiva je bil narejen v PAM.

Historiat ustvarjalca: Korenine šole v Slivnici so zelo stare, saj segajo v čas Marije Terezije. Graščina v Slivnici je zaposlovala učitelja za otroke gospode. Ti učitelji so bili predvsem tudi organisti v cerkvi. Poučevanje je potekalo v nemškem jeziku in zanj ni bilo velikega zanimanja. Poskusna šola je bila ustanovljena leta 1811, stalna pa 1814. Od leta 1811 do 1854 je bila šola enorazredna. Leta 1850 je bila ustanovljena dvorazredna, 1874 trirazredna, štirirazredna je postala leta 1902. Leta 1927 se je razširila v petrazredno, leta 1933 v šestrazredno in v letu 1937 v sedemrazredno osnovno šolo. V šolskem letu 1940/41 je imela osnovna šola štiri oddelke osnovne šole in le dva oddelka višje ljudske šole. Leta 1964 so zgradili prvi prizidek s šestimi učilnicami, šolo je obiskovalo 447 učencev. Leta 1965 se je šola poimenovala po padlem borcu NOB, domačinu iz Orehove vasi Francu Lešniku Vuku.

OSNOVNA ŠOLA FRANCETA PREŠERNA ČRENŠOVCI

Signatura: PAM/0794

Kraj: Črenšovci, Žižki, Trnje

Ohranjeno gradivo: 1915–1988

Količina: 18 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,8

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1908–1973; kronike osnovnih šol: Trnje 1921/22–1945/46, Žižki 1921/22–1939/40, Črenšovci 1938–1980/81; matična knjiga učencev 1962–1975.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Franceta Prešerna Črenšovci leta 2005.

Historiat ustvarjalca: Osnovna šola v Črenšovcih je bila ustanovljena med leti 1807 in 1809. Leta 1884 je šola postala dvooddelčna, leta 1913 trioddelčna, v šolskem letu 1939/40 pa je imela že pet oddelkov. Do leta 1880 so poučevali v prekmurskem narečju, od leta 1880 do konca prve svetovne vojne pa v madžarščini. Madžarski okupator je med drugo svetovno vojno v šolo uvedel madžarski jezik, nekaj ur tedensko so se učenci učili tudi v »vendščini«. S 1. 1. 1947 sta Osnovna šola Trnje in Osnovna šola Žižki bili pridruženi upraviteljstvu Osnovne šole Črenšovci. V šolskem letu 1950/51 so uvedli program nižje gimnazije, v šolskem letu 1957/58 pa sta se osnovna šola in nižja gimnazija združili v osemletno osnovno šolo. Dne 7. 2. 1965 je bila otvoritev nove zgradbe osnovne šole, šolo so poimenovali po slovenskem pesniku Francetu Prešernu.

OSNOVNA ŠOLA GANČANI

Signatura: PAM/0747

Kraj: Gančani

Ohranjeno gradivo: 1915–1957

Količina: 3 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1909–1930; razrednice 1949/50–1956/57; tedniki šolskega dela 1949/50–1954/55.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Beltinci leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Leta 1876 je bila ustanovljena dvooddelčna državna ljudska šola. Nastala je na pobudo beltinškega učitelja Janoša Murkoviča. Učitelj na novi šoli je postal Miklós Luttár iz Gomilic. Poučeval je v madžarščini in prekmurščini. Po njegovem odhodu leta 1895 so v šoli poučevali samo v madžarskem jeziku. Leta 1920 je šola dobila slovenskega učitelja, Aleksandra Neržima iz Št. Janža na Dolenjskem. Leta 1921 je šola postala trirazredna, leta 1934 pa štirirazredna. Leta 1961 je šola postala podružnica Osnovne šole Beltinci, leta 1978 je bila podružnica v Gančanih ukinjena, učence pa so prešolali na Osnovno šolo Beltinci.

OSNOVNA ŠOLA GEDEROVCI

Signatura: PAM/0812

Kraj: Gederovci*Ohranjeno gradivo:* 1917–1941*Količina:* 2 arhivski škatli*Tekoči metri:* 0,2*Informativna pomagala:* arhivski popis*Jezik:* slovenski*Vsebina:* Matični listi rojenih 1910–1930.*Sistem ureditve:* Gradivo fonda je urejeno kronološko.*Historiat fonda:* Gradivo fonda je predala Osnovna šola Tišina leta 1978.

Historiat ustvarjalca: Dvooddelčno osnovno šolo v Gederovcih so odprli leta 1897. Pred tem so otroci iz Gederovcev obiskovali šolo v Sodišincih, Tišini in nemško šolo v Gor. Radgoni. Učni jezik je bil do leta 1920 madžarski. Šola je leta 1927 postala trioddelčna, leta 1934 pa štirioddelčna. V času druge svetovne vojne je učni jezik spet postal madžarski, poučevali pa so tudi v prekmurskem narečju. Leta 1946 so upravno združili šole Tišina, Gederovci in Kupšinci. S šolskim letom 1950/51 so učenci višjih razredov začeli obiskovati šolo v Tišini. S šolskim letom 1963/64 je Osnovna šola Gederovci postala podružnica Osnovne šole Tišina.

OSNOVNA ŠOLA GERLINCI

Signatura: PAM/0813

Kraj: Gerlinci*Ohranjeno gradivo:* 1938–1970*Količina:* 4 arhivske škatle*Tekoči metri:* 0,4*Informativna pomagala:* arhivski popis*Jezik:* slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1931–1947; razrednice 1946/47, 1952/53, 1956/57; tedniki šolskega dela 1946/47–1968/69; imenik učencev 1956/57, 1962/63, 1968/69; zapisniki učiteljskih konferenc 1955–1962; delovodnik 1958–1962; knjiga inšpekcij 1950–1970; inventarna knjiga učil in šolske knjižnice 1945–1966.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.*Historiat fonda:* Gradivo fonda je PAM dobil leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Leta 1899 je madžarsko ministrstvo za prosveto v Gerlincih ustanovilo državno enoddelčno ljudsko šolo. Pred tem so otroci obiskovali nemško šolo v Fikšincih, v Klöchu v Avstriji, v Pertoči in na Cankovi. Do leta 1918 je bil učni jezik v šoli madžarski. Od novembra 1918 do septembra 1921 na šoli ni bilo pouka. Pouk je potekal v slovenskem jeziku vse do začetka druge svetovne vojne. V času druge svetovne vojne je pouk potekal v madžarskem jeziku, deloma tudi v prekmurskem narečju. V 60. letih 20. st. je šola zaradi zmanjšanja števila učencev postala podružnica Osnovne šole Cankova. Leta 1971 so podružnico v Gerlincih zaprli, vse otroke pa prešolali na Osnovno šolo Cankova.

OSNOVNA ŠOLA GORNJA RADGONA

Signatura: PAM/0814

Kraj: Gor. Radgona
 Ohranjeno gradivo: 1940–1959
 Količina: 22 arhivskih škatel
 Tekoči metri: 2,2
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1931–1945; razrednice 1940/41–1950/51; tedniki šolskega dela 1946–1959; vpisnice, ređovalnice, dnevniki nižje gimnazije 1945–1957; kronika.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je popisano vsebinsko in kronološko na nivoju dokumenta.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Gor. Radgona leta 1980.

Historiat ustvarjalca: Začetek osnovne šole v Gor. Radgoni sega v leto 1805, ko je bila zgrajena nova šola, ki pa je kmalu postala premajhna, zato so jo leta 1823 povečali in razširili v dvorazrednico. Število učencev je še vedno naglo naraščalo, tako da je pouk potekal v zgradbi sedanje Osnovne šole Janko Šlebinger, tj. v stavbi starega meščanskega špitala. Med obema svetovnima vojnama je bilo šolstvo močno centralizirano, učne vsebine pa do podrobnosti predpisane. Med okupacijo je bil na šoli uradni jezik nemščina. Leta 1946 je bilo uvedeno obvezno sedemletno šolanje. Leta 1953 je sedemletna osnovna šola postala osemletna osnovna šola. Leta 1962 se je osnovni šoli Gor. Radgona priključila kot podružnična šola Osnovna šola Sp. Ščavnica. Leta 1974 je bila zgrajena nova šola, kar je omogočilo izboljšanje šolskih dejavnosti.

OSNOVNA ŠOLA GORNJI PETROVCI

Signatura: PAM/0748

Kraj: Gor. Petrovci
 Ohranjeno gradivo: 1923–1971
 Količina: 3 arhivske škatle
 Tekoči metri: 0,3
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1917, 1919–1926, 1928–1940; matična knjiga učencev in kazalo 1937/38–1940/41, 1945/46–1962/63; šolska naznanila 1911–1913, 1918–1920, 1922, 1924; zapisniki: učiteljskih konferenc 1953–1971, šolskega odbora 1955–1964, o opravljenih izpitih odraslih 1949–1967; šola za odrasle 1949–1967: tednik izobraževalnega tečaja, vpisnica, imeniki, učni načrti, domače naloge; inventarna knjiga 1947–1949.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Gornji Petrovci leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Šolstvo v Gor. Petrovcih se omenja že od konca 16. st., ko so otroke poučevali evangeličanski duhovniki oz. pastirji. Med leti 1738–1781 je v kraju poučeval katoliški duhovnik János Hül. V katoliško vero mu je uspelo spreobrniti približno 50 vernikov. S tolerančnim patentom leta 1781 je evangeličanska vera postala enakovredna katoliški. Sprva je pouk potekal v prekmurščini, ob koncu 19. st. pa v madžarščini. Med prvo svetovno vojno in takoj po njej je bil pouk zelo okrnjen. Novo šolsko leto se je začelo redno šele 1. 9. 1925. Med drugo svetovno vojno je pouk spet potekal v madžarskem jeziku. V šolskem letu 1946/47 so se upravno združile šole Gor. Petrovci, Andrijanci in Stanjevci. Šola je postala obvezna sedemletka, s šolskim letom 1952/53 pa osemletka.

OSNOVNA ŠOLA GRAD

Signatura: PAM/0815

Kraj: Grad

Ohranjeno gradivo: 1919–1966

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informationna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1912, 1915, 1919–1938; matična knjiga učencev in kazalo 1945–1962; zapisniki učiteljskih konferenc 1959–1966; inventarna knjiga učil nižje gimnazije 1951–1961, redovalnica za II. razred nižje gimnazije 1951/52; delovodna knjiga 1958–1962; odločbe 1961, 1962; tednik šolskega dela 1960/61.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Osnovna šola Grad je gradivo fonda predala leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Prvi zapisi o osnovni šoli Grad segajo v leto 1627. V takratnem ohranjenem vizitacijskem zapisniku se o gornjelendavski šoli govori kot o že ustaljeni obliki dela. Od 17. do 19. st. so v šoli poučevali v slovenščini. Leta 1907 je učitelj in organist postal Lajos Tomory, ki je poučeval izključno v madžarskem jeziku. Leta 1911 je šola postala dvooddelčna. Septembra 1919 so katoliško šolo podržavili. S šolskim letom 1927/28 se je šola razširila v štirioddelčno, pred drugo svetovno vojno pa je postala sedemoddelčna. Leta 1971 se je šola preselila v novo zgradbo, poimenovali so jo po narodni herojinji Anici Rotdajč. V 90. letih 20. st. so šolo spet preimenovali v Osnovno šolo Grad.

OSNOVNA ŠOLA GRADIŠČE NA KOZJAKU

Signatura: PAM/0816

Kraj: Gradišče na Kozjaku

Ohranjeno gradivo: 1937–1977

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informationna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1930–1949; imeniki učencev, tedniki šolskega dela 1972–1977.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko in vsebinsko, popisano na nivoju dokumenta.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Selnica ob Dravi leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Leta 1921 je bila v Gradišču ustanovljena podružnična šola, ki je spadala k šoli Sv. Duh na Ostrem vrhu. Leta 1933 je šola v Gradišču postala samostojna, imela je 60 učencev. Leta 1935 je bila šola razširjena v dvorazrednico, septembra so se preselili iz stare v novo šolo. Pred drugo svetovno vojno sta bila na šoli dva oddelka z osmimi razredi. Vpisanih je bilo 96 otrok. Leta 1943 je šola v organizacijskem smislu postala podružnica šole na Kapli. Septembra leta 1945 je imela 90 učencev, ki so bili razdeljeni v 7 razredov. Poučeval je samo en učitelj. Ker je bila šola po vojni uničena, so jo pričeli obnavljati. Leta 1960/61 je šola postala javni zavod. V šolskem letu 1962/63 je postala podružnica in je bila priključena k matični šoli v Selnici ob Dravi. Leta 1974 se je preimenovala v Osnovno šolo Dragutina Babičiča. Leta 1995 je šola postala enoddelčna do 3. razreda, četrtošolci pa so obiskovali matično šolo v Selnici ob Dravi.

OSNOVNA ŠOLA IVANA CANKARJA MARIBOR

Signatura: PAM/1406

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1932–2008
 Količina: 90 arhivskih škatel, 3 mape, 2 knjigi Tekoči metri: 9,3
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Kronika 1950–2008; matična knjiga učencev 1932–2006; matični listi rojenih 1932–1994; zapiski: sej 1946–1950, krajevnih učiteljskih svetov 1935–1946; opravljeni 1939–1952, šolskega odbora 1957–1960, učiteljskih konferenc 1958–1981, učiteljskega zbora 1963–1973, sindikalnega odbora 1965–1967; statistika o uspehu, številu učencev 1956–1980; delovni načrti 1962/63–1985/86; dopisi 1945–1985; vpisnice 1945/46, 1955/56–1959/60; tedniki šolskega dela 1946–1953; razrednice 1945/46–1948/49; fotografije, značke, albumi, priznanja, diplome; načrti šole 1965–2002; šolsko glasilo »Iskrice«.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Ivana Cankarja leta 1978 in 2006. Fond vsebuje tudi gradivo IV. dekliške osnovne šole, Osnovne šole VIII, Osnovne šole V, Osnovne šole Košaki, ki je danes podružnica Osnovne šole Ivana Cankarja, II. ženske nižje gimnazije in Osnovne šole Toneta Tomšiča. Vse te šole so bile predhodnice Osnovne šole Ivana Cankarja.

Historiat ustvarjalca: Po osvoboditvi leta 1945 so v Mariboru delovale predhodnice Osnovne šole Ivana Cankarja: IV. dekliška osnovna šola na Cankarjevi ul., Osnovna šola Košaki in II. dekliška meščanska šola. Še pred pričetkom šolskega leta 1945/46 se je II. dekliška meščanska šola preoblikovala v II. žensko nižjo gimnazijo. Leta 1946 sta se II. deška osnovna šola in IV. dekliška osnovna šola združili v Deško osnovno šolo Ivana Cankarja in Dekliško osnovno šolo Ivana Cankarja oz. Osnovno šolo Ivana Cankarja I in Ivana Cankarja II. Leta 1947 se je II. ženska nižja gimnazija preoblikovala v mešano IV. nižjo gimnazijo na Cankarjevi ul. Leta 1950 se je Osnovna šola Ivana Cankarja II preimenovala v Osnovno šolo Toneta Tomšiča, leta 1952 pa v Osnovno šolo IV. Leta 1952 se je Osnovna šola Ivana Cankarja I preimenovala v Osnovno šolo V. Leta 1958 so se združile Osnovna šola V, Osnovna šola IV, Osnovna šola Košaki in IV. nižja gimnazija v VII. osemletno osnovno šolo ter IV. nižja gimnazija, Osnovna šola IV in Osnovna šola VI v VIII. osemletno osnovno šolo. Ti dve šoli sta se leta 1959 preimenovali v Osnovno šolo Ivana Cankarja I in II, leta 1961 pa sta se združili v Osnovno šolo Ivana Cankarja. Osnovna šola Košaki je bila samostojna do šolskega leta 1967/68, ko je postala podružnica Osnovne šole Ivana Cankarja. Osnovna šola Ivana Cankarja je bila leta 2008 ukinjena, učenci so bili prešolani na Osnovno šolo Franc Rozman Stane.

OSNOVNA ŠOLA IŽAKOVCI

Signatura: PAM/0817

Kraj: Ižakovci Ohranjeno gradivo: 1916–1941
 Količina: 1 arhivska škatla Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1909–1910, 1912–1925, 1928–1930.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Beltinci leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Leta 1855 so krajani Ižakovcev, Dokležovja in Melincev na lastno pobudo zgradili katoliško ljudsko šolo. Leta 1882 je šola postala dvooddelčna. Prva leta obstoja šole so poučevali v slovenskem jeziku, od leta 1892 dalje pa je madžarščina obveljala kot učni jezik v obeh oddelkih. Med prvo svetovno vojno je bil pouk skrajšan. V času druge svetovne vojne so Madžari v šolo spet uvedli madžarski jezik, deloma so govorili in učili tudi v prekmurščini. Osnovna šola Ižakovci je leta 1961 postala podružnica Osnovne šole Beltinci. Osnovna šola Beltinci je podružnico v Ižakovcih zaprla leta 1978.

OSNOVNA ŠOLA JAKOBSKI DOL

Signatura: PAM/0789

Kraj: Sp. Jakobski Dol

Ohranjeno gradivo: 1871–1965

Količina: 12 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,2

Informationna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Vpisnice 1871–1955; katalogi 1900–1910; zapisniki učiteljskih konferenc 1905–1960; matični listi rojenih 1910–1944; razrednice 1923–1955; redovalnice 1956–1965; dnevniki 1961–1965; osebni dokumenti učiteljev.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko na nivoju dokumenta.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Jakobski Dol leta 1982.

Historiat ustvarjalca: Pouk v Jakobskem Dolu se je pričel že leta 1749. Leta 1783 se je rednejši pouk odvijal v hiši Mihaela Zinauerja, ki je bil nameščen kot redni učitelj. Leta 1859 so kupili staro hišo in jo preuredili v šolo, leta 1861 so ji prizidali še dve učilnici. Organizacijsko se je šolski sistem podobno kot drugod pogosto spreminjal tudi v Jakobskem Dolu, stavba pa je ostala skoraj nespremenjena do leta 1975, ko je bila obnovljena in dograjena. Leta 1981 so ji dogradili še tri nove učilnice. V letu 2003 je šola praznovala 220. obletnico obstoja.

OSNOVNA ŠOLA JANKA GLAZERJA RUŠE

Signatura: PAM/0852

Kraj: Ruše

Ohranjeno gradivo: 1896–1984

Količina: 37 arhivskih škatel

Tekoči metri: 3,7

Informationna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Šolska kronika 1896–1984; vpisnice državne nižje gimnazije 1945–1960; matični listi rojenih 1896–1965; matične knjige 1962–1979.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 2009 predala Osnovna šola Janka Glazerja Ruše.

Historiat ustvarjalca: Prvi začetki šolstva v Rušah segajo v leto 1645, ko je Jurij Kozina ustanovil pri župniji šolo. Latinska šola je bila v Rušah v 17. st. edini študijski zavod na območju Štajerske in je imela po svojem značaju stopnjo nižje gimnazije. Leta 1896 so v Rušah zgradili novo šolsko poslopje – to je današnja Glasbena šola. Ruška šola je postala štirirazrednica. Leta 1905 je šola postala petrazrednica, leta 1927 pa šestrazrednica. V šolskem letu 1929/30 so začeli graditi novo šolsko stavbo s prostori za osem razredov. To

šolo so imenovali Narodna šola kraljeviča Andreja in jo predali mladini oktobra leta 1931. Leta 1951 je bila ustanovljena podružnična šola na Smolniku. V šolskem letu 1958/59 je ruška šola postala enotna osemletna osnovna šola.

OSNOVNA ŠOLA JARENINA

Signatura: PAM/0750

Kraj: Jareninski Dol

Ohranjeno gradivo: 1853–1974

Količina: 26 arhivskih škatel

Tekoči metri: 2,6

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Poročila o šolski problematiki in nalogah 1853–1864; vpisnice 1887/88–1927/28, 1932/33–1936/37, 1957/58–1959/60; šolska kronika 1940–1951; matični listi rojenih 1914–1946; zapisniki: opravljeni 1945–1951, učiteljskih konferenc 1945–1962, sej šolskega sveta 1951, seje sveta za prosveto in kulturo 1953, popravni izpitov nižje gimnazije 1951/52–1958/59; okrožnice šolskega upraviteljstva 1945–1957; otroci iz Bosne: šolanje, mesečna poročila, sezname otrok 1945–1946; letni delovni načrt 1953/54, 1956/57; psihološke lastnosti učencev 1953/54; imenik učencev 1959/60, 1972/73, 1973/74; razrednice 1928/29–1957/58; tedniki šolskega dela 1928/29–1938/39, 1944/45–1972/73; vpisnice in dnevnik sedemletke 1948/49–1949/50; vpisnice in dnevnik nižje gimnazije 1950/51–1956/57; vpisnice in zapisniki o nižjem tečajnem izpitu 1949/50.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Jarenina leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Prvi podatki o šoli v Jarenini so iz leta 1761, ko je otroke poučeval Jakob Zinauer. Pouk je potekal v nemškem jeziku, občasno pa so poučevali tudi v slovenskem jeziku. Leta 1816 je šola postala dvorazrednica, leta 1872 trirazrednica, leta 1887 štirirazrednica in leta 1893 petrazrednica. Leta 1900 je krajevni šolski svet določil, da bo učni jezik v 5. razredu izključno nemški. Leta 1930 se je šola preimenovala v Slomškovo osnovno šolo. Med drugo svetovno vojno je bila šola sedemrazrednica, pouk je potekal izključno v nemškem jeziku. V šolskem letu 1950/51 je bila uvedena nižja gimnazija. V šolskem letu 1957/58 sta se nižja gimnazija in osnovna šola združili v osemletno šolo Jarenina, v šolskem letu 2000/01 pa so na šoli uvedli devetletni program.

OSNOVNA ŠOLA JURIJ OB PESNICI

Signatura: PAM/0751

Kraj: Jurski Vrh

Ohranjeno gradivo: 1872–1960

Količina: 12 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Katalogi 1872–1937/38; matični listi rojenih 1909–1940; matična knjiga učencev 1910/11–1920/21, 1937/38–1959/60; zapisniki: opravljeni 1939/40–1945/46, učiteljskih konferenc 1951/52–1959/60; seznam učiteljev 1918–1946; seznam učnih knjig 1937/38–1940/41.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Zgornja Kungota leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Pouk v Juriju ob Pesnici je potekal od leta 1780. Do leta 1893 je pouk potekal v slovenskem jeziku, po tem letu pa v slovenskem in nemškem. Leta 1914 so začeli graditi novo šolsko poslopje. Pouk na Osnovni šoli Jurij ob Pesnici je potekal do leta 1972, ko so šolo zaradi majhnega števila otrok zaprli, otroke pa prešolali na Osnovno šolo Zgornja Kungota.

OSNOVNA ŠOLA KAMNICA

Signatura: PAM/0752

Kraj: Kamnica

Ohranjeno gradivo: 1867–1997

Količina: 47 arhivskih škatel

Tekoči metri: 4,7

Informationna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Šolska kronika 1934–1940; vpisnice 1893/1894–1940/41, 1948–1961; matični listi rojenih 1921–1980; matična knjiga učencev 1937–1974; zapisniki: rednih sej 1962–1964, konferenc 1975–1996; dopisi 1867–1889; šolska naznanila 1901/02; sezname učencev 1926/27, 1936/37, 1984–1997; razrednice 1945/46; načrt dela 1969–1992; delovodnik 1956–1959; publikacije šole; osebni listi zaposlenih.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Kamnica leta 1980 in 1998.

Historiat ustvarjalca: Osnovna šola Kamnica je bila ustanovljena okrog leta 1800. Pouk je sprva potekal v različnih zasebnih hišah, avgusta 1868 pa je Kamnica dobila lastno šolsko zgradbo. Leta 1860 je šola postala dvorazredna, leta 1882 trirazredna, leta 1894 štirirazredna, leta 1907 petrazredna in leta 1927 šestrazredna. Učni jezik je bil nemški in slovenski. Več slovenskega jezika so dovoljevali v prvem oddelku. Šolski obisk je bil do leta 1945 zelo slab; otroci viničarjev so morali pomagati staršem, mnoga dekleta pa šole sploh niso obiskovala. Do leta 1950 je bila šola šestrazrednica. Tega leta je bila ustanovljena v Kamnici nižja gimnazija. V šolskem letu 1959/60 je prišlo do združitve osnovne šole in nižje gimnazije v osemletko. Ko je leta 1975 šola dobila nove prostore, so kamniško šolo preimenovali v Osnovno šolo Lackov odred Kamnica, kasneje pa ponovno v Osnovno šolo Kamnica.

OSNOVNA ŠOLA KAPELA

Signatura: PAM/0753

Kraj: Kapelski Vrh

Ohranjeno gradivo: 1876–1970

Količina: 38 arhivskih škatel

Tekoči metri: 3,8

Informationna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Matična knjiga učencev 1876–1886; vpisnice 1876/77–1941/42; matični listi rojenih 1912–1940; zapisniki: opravljeni 1911–1913, 1936–1952, krajevnega učiteljskega sveta 1946–1950, knjižnice 1919–1939; razrednice 1876/77–1954/55; tedniki šolskega dela 1876/77–1969/70; osebni dokumenti učiteljev.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Kapela leta 1980.

Historiat ustvarjalca: Osnovno šolo Kapela so ustanovili leta 1804, ko je začel poučevati organist Ivan Trstenjak, ki je bil tudi učitelj. Leta 1879 se je šola razširila v trirazrednico, leta 1896 v štirirazrednico, leta 1897 pa v petrazrednico.

OSNOVNA ŠOLA KEBELJ

Signatura: PAM/0788

Kraj: Kebelj *Ohranjeno gradivo:* 1879–1974

Količina: 12 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 1,2

Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, nemški

Vsebina: Vpisnice 1879–1939; zapisniki krajevnega šolskega sveta 1899–1917; delovni programi, statistična poročila o številu učencev in učnem uspehu 1963–1971; tedniki šolskega dela 1954–1967; imeniki učencev 1956–1974.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, popisano na nivoju dokumenta.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Oplotnica leta 1982.

Historiat ustvarjalca: Začetek pouka v Keblju je bil leta 1845 in je potekal v privatni hiši. Prvo šolsko poslopje so zgradili leta 1856, drugo poslopje leta 1893, temu so leta 1909 zgradili prizidek. Leta 1962 je šola v Keblju postala podružnična šola Osnovne šole Oplotnica. Novo šolsko poslopje so zgradili leta 1974.

OSNOVNA ŠOLA KOLONIJE DRŽAVNIH JUŽNIH ŽELEZNIC MARIBOR

Signatura: PAM/0873

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1871–1914

Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* nemški

Vsebina: Kronika 1871–1914; dopisi 1871–1909; sezname učencev 1889–1899.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Osnovno šolo kolonije Državnih južnih železnic je ustanovila železniška uprava leta 1871 pod imenom *Die Kolonieschule der Südbahn*. Bila je mešana nemška osnovna šola s petimi razredi. Obiskovali so jo otroci železničarjev. Delovala je do leta 1914.

OSNOVNA ŠOLA KRAŠČI

Signatura: PAM/0865

Kraj: Krašči *Ohranjeno gradivo:* 1935–1954

Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1928–1942; matična knjiga učencev in kazalo 1945/46–1948/49.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Dvoodelčno državno osnovno šolo Krašči so odprli Madžari leta 1942. Do takrat so otroci spadali v šolski okoliš Pertoča. Šolo je prvo leto obiskovalo 86 učencev. Po odhodu šolskega upravitelja na višjo pedagoško šolo leta 1949 je OLO Murska Sobota ukinil šolo v Kraščih, učenci pa so se prešolali nazaj na osnovno šolo Pertoča.

OSNOVNA ŠOLA KRČEVINA PRI MARIBORU

Signatura: PAM/0762

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1909–1933

Količina: 2 arhivski škatli *Tekoči metri:* 0,2

Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, nemški

Vsebina: Katalog 1909/10, 1932/33; matični listi rojenih 1916, 1919–1923.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Ivana Cankarja Maribor leta 1978.

Historiat ustvarjalca: Zasebno ljudsko šolo za ta okoliš so ustanovili že leta 1841 v Košakih. Zaradi gradnje železniške proge so šolo preselili v Krčevino, kasneje pa spet nazaj v Košake. Leta 1854 je bila ustanovljena trivialka z imenom Slovenska predmestna župnijska šola pri Sv. Mariji v Mariboru. Šolo so obiskovali otroci iz Košakov, Krčevine, Koroških Vrat in Graškega predmestja. Leta 1869 so šolo podredili mestnemu šolskemu svetu v Mariboru, čemur pa sta se uprli občini Krčevina in Košaki. Leta 1874 je nastala samostojna ljudska šola Košaki - Krčevina. Leta 1898 se je šola preselila v nove prostore ob današnjem Tomšičevem drevoredu. Šola je bila dvojezična (slovenska in nemška), leta 1908 pa so poleg dvojezične ustanovili še nemško šolo, obe sta delovali v isti stavbi do leta 1919. Slovenski pouk je trajal do začetka druge svetovne vojne. Med drugo svetovno vojno je bila šola porušena, učenci pa so bili prešolani na Osnovno šolo Košaki.

OSNOVNA ŠOLA KRIŽEVCI V PREKMURJU

Signatura: PAM/0818

Kraj: Križevci *Ohranjeno gradivo:* 1919–1972

Količina: 3 arhivske škatle *Tekoči metri:* 0,3

Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1909–1940; zapisniki: učiteljske konference 1951–1957, 1963–1970, delovne skupnosti 1971–1972; vpisnice 1921/22–1939/40.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Gornji Petrovci leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Pouk se je v Križevcih pričel leta 1784. Leta 1889 je bilo zgrajeno novo šolsko poslopje. Šolo je zgradila in vzdrževala evangeličanska verska občina. Leta 1872 je bilo v šolskem okolišu 305 šoloobveznih otrok. Prve učne knjige so bile slovenske, pisane v prekmurskem narečju. Tudi uradovanje je bilo slovensko, saj država s šolo ni imela veliko opravka. Leta 1896 je šola postala dvoodelčna. Med prvo svetovno vojno je bil pouk zelo okrnjen. Redni pouk se je na šoli začel šele decembra 1920. Leta 1922 je šola postala štiriodelčna, zmanjšal pa se je tudi šolski okoliš. Leta 1929 so bile verske šole ukinjene in

nastala je štiriodelčna ljudska šola. Med drugo svetovno vojno je pouk v šoli potekal v madžarskem jeziku z eno uro materinščine dnevno. Leta 1952 je šola postala osemrazredna. S šolskim letom 1972/73 je šola postala podružnica Osnovne šole Gornji Petrovci, s šolskim letom 1975/76 pa je bila šola ukinjena.

OSNOVNA ŠOLA KROG

Signatura: PAM/0756

Kraj: Krog *Ohranjeno gradivo:* 1919–1960
Količina: 3 arhivske škatle *Tekoči metri:* 0,3
Informationna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1910–1945.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko.

Historiat fonda: Osnovna šola Krog je gradivo fonda predala leta 1978.

Historiat ustvarjalca: Kroški otroci so do leta 1853 obiskovali cerkveno šolo v Murski Soboti. Leta 1853 je bila v Krogu ustanovljena podružnična šola murskosoboške cerkvene šole. Leta 1897 so v vasi odprli lastno državno šolo, ki je bila samostojna vse do leta 1961. Tega leta je postala podružnica Osnovne šole Bakovci. V šolskem letu 1970/71 so jo priključili k Osnovni šoli Karel Destovnik Kajuh (danes Osnovna šola II Murska Sobota).

OSNOVNA ŠOLA KRUPLIVNIK

Signatura: PAM/0832

Kraj: Kruplivnik *Ohranjeno gradivo:* 1918–1957
Količina: 3 arhivske škatle *Tekoči metri:* 0,3
Informationna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1911–1934, 1936–1946; matična knjiga učencev 1932/33–1947/48.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Leta 1875 so v Kruplivniku ustanovili državno ljudsko šolo. Do takrat so katoliški otroci obiskovali šolo pri Gradu, evangeličanski pa v Bodoncih. Leta 1910 se je šola razširila v trioddelčno. Učni jezik je bil vse do konca prve svetovne vojne madžarski. S šolskim letom 1922/23 je šola postala štiriodelčna, s šolskim letom 1931/32 pa spet trioddelčna, ker so otroci iz Radovcev začeli obiskovati šolo pri Gradu. Med drugo svetovno vojno je učni jezik postal spet madžarski, deloma so poučevali tudi v prekmurskem narečju. Pouk na šoli je potekal do leta 1986, ko so Osnovno šolo Kruplivnik zaprli, učence pa prešolali na Osnovno šolo Grad.

OSNOVNA ŠOLA LEDINA - POHORJE

Signatura: PAM/0839

Kraj: Hočko Pohorje *Ohranjeno gradivo:* 1946–1972
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informationna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1938–1958; zapisniki šolskega odbora 1954–1958; statistična poročila o številu učencev in učnem uspehu 1961–1962; učne priprave 1969/70; tedniki šolskega dela 1971/72.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, popisano na nivoju tehničnih enot.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Dušana Flisa Hoče leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Že pred drugo svetovno vojno je krajevni šolski odbor vložil prošnjo, da bi se na Pohorju v bližini Poštarskega doma ustanovila nova šola. Leta 1945/46 so zato ustanovili podružnico Pohorje, ki je leta 1950 postala samostojna Osnovna šola Ledina. V šolskem letu 1961/62 sta Osnovna šola Ledina in Osnovna šola Reka postali podružnični šoli popolne osemletke v Hočah. Zaradi zmanjšanja števila otrok je bila šola Ledina leta 1972/73 ukinjena.

OSNOVNA ŠOLA LENART V SLOVENSKIH GORICAH

Signatura: PAM/0757

Kraj: Lenart v Slovenskih goricah

Ohranjeno gradivo: 1876–1954

Količina: 4 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Katalogi 1910/11–1922/23; matični listi rojenih 1939–1940; sezname učencev 1911/12, 1914/15, 1921/22, 1922/23; odpustnice in spričevala 1876–1947.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Lenart v Slovenskih goricah leta 1978.

Historiat ustvarjalca: Šola v Lenartu je obstajala že pred letom 1759. To je bila nedeljska šola, ki so jo vodili organisti. Leta 1759 so ustanovili redno šolo s stalnim učiteljem. Leta 1873 je šola obiskovalo 351 učencev. Kot protiutež slovenski šoli so nemško usmerjeni tržani leta 1909 zgradili novo šolo, v kateri so poučevali v nemščini. Med drugo svetovno vojno je pouk na šoli potekal v nemškem jeziku. Leta 1957 sta se nižja gimnazija in osnovna šola združili v Osnovno šolo Lenart v Slovenskih goricah.

OSNOVNA ŠOLA LIBELIČE

Signatura: PAM/0790

Kraj: Libeliče

Ohranjeno gradivo: 1871–1945

Količina: 1 arhivska škatla, 3 mape

Tekoči metri: 0,5

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Vpisnice 1878/79, 1885, 1887, 1889, 1891; statistika o šolskem obisku in spremembi števila učencev med šolskim letom 1907–1908, 1911–1912; katalogi in dnevnik 1871–1919; dopisi 1923–1926, 1941–1942; spričevala 1911–1922, 1941–1945; dnevnik 1909/10, 1912/13; dnevnik in redovalnica 1944/45; politični in ekonomski referati; matematične naloge.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Osnovna šola Libeliče je bila ustanovljena leta 1820. Leta 1865 je postala javna šola. Otroke so učili učitelji, ki so se pogosto menjavali. Leta 1879 je šola postala

dvorazrednica. Od šolskega leta 1911/12 je dvojezični pouk potekal v treh kombiniranih razredih, v višjih razredih je bil učni jezik samo nemški. S 1. 9. 1973 je Osnovna šola Libeliče postala podružnica Osnovne šole Neznanih talcev Dravograd.

OSNOVNA ŠOLA LIPOVCI

Signatura: PAM/0820

Kraj: Lipovci

Ohranjeno gradivo: 1920–1956

Količina: 3 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, madžarski

Vsebina: Matični listi rojenih 1913–1930; vpisnice 1920/21–1944/45; razrednice 1951/52–1955/56; tedniki šolskega dela 1953/54–1954/55.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Beltinci leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Leta 1894 je bila ustanovljena rimskokatoliška ljudska šola, septembra 1895 se je začel redni pouk. Leta 1906 je šola postala dvooddelčna, leta 1928 trioddelčna, leta 1934 pa štirioddelčna. Do leta 1903 se je v šoli poučevalo v madžarskem in slovenskem jeziku (prekmursko narečje), po letu 1903 pa samo v madžarskem. Leta 1924 je šolski upravitelj postal Franc Gumilar. Šola je bila samostojna vse do leta 1961, ko je postala podružnica Osnovne šole Beltinci. Na podružnici je pouk potekal do leta 1978, ko so jo ukinili.

OSNOVNA ŠOLA LUDVIKA PLIBERŠKA MARIBOR

Signatura: PAM/0787

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1878–1959

Količina: 8 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,8

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Katalogi, vpisnice 1878–1941; matični listi rojenih 1909–1944; spričevala 1919–1940.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, na nivoju dokumenta.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1984 predala Osnovna šola Ludvika Pliberška.

Historiat ustvarjalca: Šolo v Radvanju so pričeli graditi leta 1873, leto kasneje so v njej pričeli s poukom. Šola je delovala kot enorazrednica. Šolski okoliš je obsegal Zg. in Sp. Radvanje ter del Tezna. Leta 1884 so šolo razširili v dvorazrednico. Leto kasneje so začeli graditi šolski prizidek. Število učencev se je povečevalo in leta 1908 se je šola razširila v štirirazrednico. Od leta 1914/15 pa do leta 1917 je šolo zasedala vojska. Do marca 1919 so v šoli poučevali v nemškem jeziku, slovenski jezik ni bil učni predmet. Po vojni so v šoli ponovno pričeli s poukom, šola se je imenovala Državna osnovna šola Radvanje. Leta 1949 se je preimenovala v Osnovno šolo Alfonza Šarha, leta 1951 v Osnovno šolo Radvanje, leta 1959 pa v Osnovno šolo Ludvika Pliberška. V letih 1974 in 1975 so dogradili šolo in telovadnico, vendar to ni zadostovalo, zato so šolo ponovno dogradili leta 1987.

OSNOVNA ŠOLA LUKANJA

Signatura: PAM/0834

Kraj: Lukanja *Ohranjeno gradivo:* 1952–1965
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Zapisniki sej: krajevnega prosvetnega sveta 1952–1962, šolskega odbora 1958–1959, 1961; delovodnik 1958–1962; knjiga inšpekcij 1952–1965; dopisi 1957–1958, 1960.

Sistem ureditve: Gradivo je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Leta 1951 je bila v Lukanji zgrajena šolska stavba, v kateri je potekal pouk med letoma 1952 in 1972. Dne 14. 12. 1961 je Osnovna šola Lukanja postala podružnica Osnovne šole Oplotnica. Leta 1972 so šolo v Lukanji zaradi majhnega števila učencev zaprli, učence pa so prešolali na Osnovno šolo Kebelj.

OSNOVNA ŠOLA MAČKOVCI

Signatura: PAM/0821

Kraj: Mačkovci *Ohranjeno gradivo:* 1934–1964
Količina: 3 arhivske škatle *Tekoči metri:* 0,3
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, madžarski

Vsebina: Spričevala rojenih 1923–1931; sezname otrok: vpisanih v šolo v šolskem letu 1933/34, 1935/36–1937/38, slepih in slabovidnih 1934/35–1940/41; zapisniki: učiteljskih konferenc 1940–1952, opravljeni 1940–1946, 1956–1962; razrednice 1946/47, 1949/50, 1952/53, 1954/55; tedniki šolskega dela 1946/47–1954/55; dnevnik 1948/49, 1954/55; učni načrti 1938/39, 1953/54; dopisi 1945/46–1961/62; plačilni sezname 1958–1962; delovodnik 1962–1964.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Mačkovci leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Na Osnovni šoli Mačkovci se je pričel pouk leta 1913. Obiskovali so jo učenci iz Mačkovcev, Prosečke vasi in Poznanovcev. Pouk je do leta 1920 potekal v madžarskem jeziku. Leta 1922 se je šola razširila v dvooddelčno, leta 1936 pa je postala trioddelčna. V času druge svetovne vojne je pouk spet potekal v madžarskem jeziku, deloma tudi v prekmurskem narečju. Šola je bila do šolskega leta 1981/82 samostojna, v šolskem letu 1982/83 pa je postala podružnica Osnovne šole Puconci.

OSNOVNA ŠOLA MAKSA DURJAVE MARIBOR

Signatura: PAM/1407

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1954–1984
Količina: 74 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 7,4
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Zapisniki: učiteljskih konferenc, zbora delavcev 1964–1978; dopisi 1970–1980; imeniki učencev 1970–1980; dnevnik in redovalnice 1954–1980; delovodnik 1962–1981.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, na nivoju dokumenta.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Maksa Durjave leta 1988.

Historiat ustvarjalca: Leta 1891 je na Ruški c. (nekdanji Jožefovi c.) začela delovati deška osnovna šola. Po prvi svetovni vojni so šolo vodili slovenski učitelji, med drugo svetovno vojno pa so na šoli poučevali nemški učitelji. Šolo so v času bombnih napadov zaprli, vanjo se je naselila vojska. Leta 1945 so šolo zaradi posledic bombardiranja porušili. Na mestu, kjer je stala nekoč Magdalenska deška osnovna šola, so zgradili novo šolo, ki so jo imenovali po revolucionarju Maksu Durjavi. V mesecu februarju leta 1961 je bila otvoritev nove šole.

OSNOVNA ŠOLA MALEČNIK

Signatura: PAM/0759

Kraj: Malečnik

Ohranjeno gradivo: 1900–1962

Količina: 12 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,2

Informationna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški, hrvaški

Vsebina: Katalogi 1900–1939; matični listi rojenih 1910–1940; zapisniki: učiteljskih konferenc 1919–1950, krajevnega šolskega sveta 1925–1940; statistika o šolah, učencih 1926–1940, matična knjiga učencev in kazalo 1937–1962.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, popisano na nivoju dokumenta.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Malečnik leta 1978.

Historiat ustvarjalca: Prvi podatki o šoli segajo v leto 1784. Pouk se je začel prvič izvajati leta 1904 v stavbi, v kateri je šola še danes. Tega leta je občina Sv. Peter pri Mariboru zgradila novo šolsko poslopje za dečke. Dečki iz drugega in tretjega razreda so se preselili iz stare šole ob cerkvi v novo. Prvi razred je ostal v stari šoli, vendar le do leta 1907, ko se je tudi ta preselil v novo šolo, s tem pa se je pričela delitev otrok po spolu. Leta 1930 se je deška narodna šola razširila v štirirazrednico, vendar je še vedno ostala delitev po spolu. Šele leta 1945 sta se združili obe šoli (dekliška in deška) v mešano štirirazrednico. S šolskim letom 1962/63 je osnovna šola Malečnik postala popolna osemletka. Leta 1971/72 je postala podružnična šola Osnovne šole Franca Rozmana Staneta, vendar ne za dolgo, saj je po osmih letih ponovno postala samostojna.

OSNOVNA ŠOLA MELINCI

Signatura: PAM/0824

Kraj: Melinci

Ohranjeno gradivo: 1919–1961

Količina: 3 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,3

Informationna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1912–1930; matična knjiga učencev 1937–1961; razrednice 1945/46–1956/57; tedniki šolskega dela 1946/47–1954/55.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Beltinci leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Šola v Melincih je bila ustanovljena leta 1893. Pred tem so učenci iz Melincev obiskovali šolo v Ižakovcih, kjer so se učili v prekmurščini. V Melincih so poučevali v

madžarskem jeziku. Šele leta 1920 je bil organiziran pouk v slovenskem jeziku. Leta 1927 je šola postala trioddelčna, leta 1937 pa štirioddelčna. Leta 1961 so melinško šolo kot podružnico priključili k Osnovni šoli Beltinci.

OSNOVNA ŠOLA MOŠČANCI

Signatura: PAM/0825

Kraj: Moščanci

Ohranjeno gradivo: 1929–1962

Količina: 3 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Dnevniki 1930/31–1961/62; zapisniki: učiteljskih konferenc 1948, 1959–1962, šolskega odbora 1955–1962; tedniki šolskega dela 1946/47–1953/54; učni načrti 1946/47, 1948/49, 1954/55; razrednica 1954/55; katalog šolske knjižnice 1929–1950; inventarna knjiga premičnin in učil 1958, 1959; delovodnik 1959–1962; plačilni sezname 1956–1962; dopisi 1954/55, 1957/58, 1959/60–1961/62; namestitve in razrešitve učiteljic 1946; sezname otrok, rojenih 1941–1953; statistični list: popis učencev, oddelkov ob pričetku šolskega leta 1951/52.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Mačkovci leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Občinsko ljudsko šolo Moščanci so leta 1878 odprli občani Moščancev, Dankovcev in Doline. Leta 1909 je šola imela dva oddelka. Pouk v madžarskem jeziku je potekal do februarja 1919, pozneje pa v prekmurskem narečju. S šolskim letom 1935/36 je šola postala trioddelčna. Med drugo svetovno vojno je pouk spet potekal v madžarskem jeziku. Šolo so zaprli leta 1982, pred tem je bila podružnica Osnovne šole Mačkovci. S šolskim letom 1982/83 so učence prešolali na Osnovno šolo Mačkovci.

OSNOVNA ŠOLA OPLOTNICA

Signatura: PAM/0867

Kraj: Oplotnica

Ohranjeno gradivo: 1903–1965

Količina: 29 arhivskih škatel

Tekoči metri: 2,9

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Poslovni protokol krajevnega šolskega sveta 1903–1907; korespondenca: šolska 1923–1941, poslovna 1945–1961; zapisniki: učiteljskih konferenc 1945–1961, krajevnega šolskega odbora 1933–1941; tedniki šolskega dela 1945–1965.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, popisano na nivoju dokumenta.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Oplotnica leta 1982.

Historiat ustvarjalca: Šola v Oplotnici je bila ustanovljena leta 1820. Prvo učilnico so uredili v graščini, ki je bila last Windischgrätzov. Leta 1860 so v Čadramu sezidali prvo šolo, katero so uradno imenovali Šola v Čadramu. Število učencev je iz leta v leto naraščalo, zato je šola postala pretesna in leta 1895 so zgradili prizidek. Leta 1934 so šolo preimenovali v Osnovno šolo Oplotnica. Po drugi svetovni vojni so šolo požgali, pouk je potekal na

različnih krajih. Leta 1950 se je tedanja šola preoblikovala v Nižjo gimnazijo Oplotnica in Osnovno šolo Oplotnica z osmimi oddelki. Leta 1954 so pričeli z gradnjo novega šolskega poslopja, leta 1959 so pričeli s poukom v novih prostorih. Tega leta se je šola preimenovala v Osnovno šolo Pohorskega bataljona. Leta 1961 so združili šole v Oplotnici, Lukanji ter na Prihovi in Keblju. Pouk je potekal dvoizmensko, vse do leta 1988, ko so zgradili prizidek.

OSNOVNA ŠOLA OREHOVCI

Signatura: PAM/1405

Kraj: Orehovci

Ohranjeno gradivo: 1952–1959

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Razrednice in tedniki 1952/53–1958/59.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko in vsebinsko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1979 predala Osnovna šola Gornja Radgona.

Historiat ustvarjalca: Osnovna šola Orehovci je bila ustanovljena v šolskem letu 1951/52. Leta 1967 je postala podružnična šola Osnovne šole Gornja Radgona.

OSNOVNA ŠOLA PEČAROVCI

Signatura: PAM/0826

Kraj: Pečarovci

Ohranjeno gradivo: 1938–1965

Količina: 4 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Opravilni zapisnik 1946–1952; tedniki šolskega dela 1938/39–1964/65; učni načrti 1946/47–1957/58; razrednica 1947/48–1954/55; dnevniki 1947/48–1960/61; dopisi 1946/47–1960/61; delovodnik 1959–1962; inventarna knjiga premičnin in učil 1951–1961.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Mačkovci leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Katoliško šolo so v Pečarovcih zgradili leta 1816. Leta 1913 je kraj dobil že tretjo novo šolsko stavbo. Zgradili so jo s prispevki katoličanov, zato so evangeličanski otroci obiskovali šolo v Puconcih. Učni jezik je bil do leta 1879 prekmursko narečje, nato so uvedli madžarski jezik, razen pri verouku. V času prve svetovne vojne je bila šola zaprta. Leta 1922 so tudi evangeličani ustanovili svojo šolo, ki jo je prosvetna oblast leta 1926 ukinila, učenci pa so bili prešolani na katoliško osnovno šolo. Januarja 1931 je bila ukinjena tudi katoliška šola in spremenjena v državno narodno šolo. V času druge svetovne vojne so Madžari v šolo spet uvedli madžarski jezik. Osnovna šola Pečarovci je delovala do konca šolskega leta 1973/74. Za naslednje šolsko leto se je v šolo vpisal le en učenec, zato so šolo zaprli, učenci pa so bili prešolani na Osnovno šolo Moščanci.

OSNOVNA ŠOLA PEKRE

Signatura: PAM/0764

Kraj: Pekre

Ohranjeno gradivo: 1883–1962

Količina: 9 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,9

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Vpisnice 1883/84–1918/19; dopisi 1883–1886; matični listi rojenih 1930–1946; matična knjiga učencev 1931/32–1961/62; šolska kronika: dogodki na šoli in nemški učitelji med drugo svetovno vojno, osnutek kronike 1947/48; razrednica in tedniki šolskega dela 1939/40–1940/41, 1945/46–1960/61; zemljiško-posestne zadeve 1932–1962; šolski vrt: popisi in poročila 1932–1950; zapisniki: o razdelitvi premoženja med šolskima občinama Limbuš in Pekre 1941, opravljeni 1940–1952, učiteljskega sveta 1955–1961, krajevnega učiteljskega sveta 1945–1952; statistika: uspeh učencev, število učencev, učno-vzgojna problematika, partizanske sirote, šolska zgradba 1954/55–1960/61; popis in ocenitev vojne škode na šoli 1945–1946; osebni dokumenti učiteljev.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Rada Robiča Limbuš leta 1977.

Historiat ustvarjalca: Leta 1883 je *Schulverein* v Pekrah ustanovil nemško privatno šolo, ki jo je obiskovalo povprečno 100 učencev. Leta 1899 je šola postala javna, imela je isti okoliš kot limbuška šola. Število otrok v limbuški šoli je zelo padlo, ker je *Schulverein* delil brezplačne šolske potrebščine ter ni kaznoval otrok, ki niso prihajali v šolo, in njihovih staršev. Z odlokom Višjega šolskega sveta je bila nemška šola v Pekrah z dnem 31. 3. 1919 ukinjena, ker je imela le devet učencev nemške narodnosti, vsi ostali so bili Slovenci. Učence so prešolali na šolo v Limbuš. Dne 22. 8. 1940 je bila v Pekrah ustanovljena samostojna državna ljudska šola. Šola je bila petrazrednica. Leta 1941 se je zaradi okupacije pouk končal že meseca marca. Dne 1. 5. 1941 je šolo prevzel nemški učitelj Fritz Schafranek. Po končani drugi svetovni vojni je šola v Pekrah imela le dva oddelka, konec leta 1945 pa že pet. Leta 1964 so pekrsko šolo zaprli, učence pa prešolali na Osnovno šolo Rada Robiča Limbuš.

OSNOVNA ŠOLA PERNICA

Signatura: PAM/0765

Kraj: Pernica

Ohranjeno gradivo: 1895–1974

Količina: 46 arhivskih škatel, 1 knjiga

Tekoči metri: 4,6

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Vpisnice 1898/99–1940/41; matični listi rojenih 1910–1940; matična knjiga učencev 1937/38–1963/63; zapisniki: šolskega odbora 1930–1940, 1955–1967, roditeljskih sestankov 1965–1969, učiteljskih konferenc 1945–1966, ocenjevalne komisije 1959–1964, opravljeni 1938–1972; poslovniki, statuti 1956–1972; gradbena dokumentacija 1895–1966; letni plan dela 1962/63, 1964/65–1971/72; knjiga inšpekcij 1955–1971; tedniki šolskega dela 1945/46–1973/74; razrednice 1945/46–1956/57; dnevnik 1962/63–1973/74; redovalnice 1962/63–1969/70; album.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Šola v Pernici je najverjetneje nastala leta 1788, ko je nastala tudi župnija. Šola je bila sprva enorazrednica. V letu 1820 jo je od 133 šoloobveznih otrok obiskovalo le 83. Število učencev je stalno naraščalo, na začetku 20. st. jih je bilo v povprečju od 250 do 300. Leta 1927 je šola iz štirirazrednice postala petrazrednica, leta 1945 pa šestrazrednica z devetimi oddelki. V šolskem letu 1946/47 se je število učencev na šoli zmanjšalo, ker je bila ustanovljena Osnovna šola v Ruperčah. Leta 1972 je Osnovna šola Pernica postala podružnica Osnovne šole Pesnica.

OSNOVNA ŠOLA PESNICA PRI MARIBORU

Signatura: PAM/0857

Kraj: Pesnica pri Mariboru

Ohranjeno gradivo: 1945–1974

Količina: 21 arhivskih škatel

Tekoči metri: 2,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Zapisniki učiteljskih konferenc 1945–1970; matični listi rojenih 1931–1940; razrednice in tedniki šolskega dela 1945–1974; statistična poročila 1953–1973; gradbena dokumentacija 1969–1972.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, na nivoju dokumenta.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Pesnica leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Šola v Pesnici je bila ustanovljena leta 1941. Učenci so imeli pouk hkrati v Kljukovi gostilni, v leseni utici in Kerenčičevem skladišču. Že leta 1941 so Nemci začeli z gradnjo nove šole, ki je sprejela prve učence leta 1944. Pouk je potekal v nemškem jeziku. Junija 1945 se je začel pouk v slovenskem jeziku. Do leta 1957 je imela šola samo prve štiri razrede. V šolskem letu 1958/59 so pričeli s poukom učenci 5. razreda, naslednje leto pa še 6. razreda. Popolno osemletno šolo je Pesnica dobila v šolskem letu 1961/62.

OSNOVNA ŠOLA POBREŽJE MARIBOR

Signatura: PAM/0761

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1899–1941

Količina: 11 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Katalogi 1899/1900–1940/41; dopisi 1922–1923, 1925, 1927; razrednice 1939–1940.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Toneta Čufarja Maribor leta 1978.

Historiat ustvarjalca: Osnovno šolo Pobrežje so odprli leta 1899. Pred tem so otroci obiskovali Magdalensko šolo. Šola je bila sprva trirazredna, leta 1902 se je razširila v štirirazrednico, leta 1903 v petrazrednico in leta 1906 v šestrazrednico. Leta 1919 je bil imenovan prvi slovenski upravitelj. Med drugo svetovno vojno so na šoli poučevali v nemškem jeziku. Leta 1947 se je šola preoblikovala v sedemletko, leta 1950 pa se je sedemletka Pobrežje preoblikovala v VIII. nižjo gimnazijo. Leta 1957 sta se združili Osnovna šola Pobrežje in Nižja gimnazija Pobrežje v Osemletno šolo Zgornje Pobrežje in Osemletno šolo Spodnje

Pobrežje. Leta 1959 se je Osemletna šola Zgornje Pobrežje preimenovala v Osnovno šolo Toneta Čufarja, Osemletna šola Spodnje Pobrežje pa v Osnovno šolo Draga Kobala.

OSNOVNA ŠOLA PODOVA

Signatura: PAM/0827

Kraj: Podova

Ohranjeno gradivo: 1929–1948

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, srbski (cirilica)

Vsebina: Matični listi rojenih 1931–1945; skica šolske zgradbe 1929; vpisnice 1939/40; matična knjiga 1937–1948.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, na nivoju tehničnih enot.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Rače leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Prvi podatki o šoli so znani iz leta 1864, ko je bila v šoli le ena učilnica in stanovanje za učitelja. Šola je bila ves čas enorazrednica. Leta 1897 so enorazrednico razširili v trirazrednico in pričeli z gradnjo novega šolskega poslopja. V novem šolskem poslopju so s poukom pričeli leta 1903. Število učencev je z leti vedno bolj naraščalo in leta 1927 je šola postala štirirazrednica, leta 1935 pa je postala petrazrednica.

OSNOVNA ŠOLA POHORSKEGA ODREDA SLOVENSKA BISTRICA

Signatura: PAM/0771

Kraj: Slovenska Bistrica

Ohranjeno gradivo: 1937–1992

Količina: 109 arhivskih škatel, 1 knjiga

Tekoči metri: 10,9

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Matični listi rojenih 1930–1977; matična knjiga učencev 1963–1986; kronika 1949/50; zapisniki: opravljeni 1941–1945, popravni izpitov 1957/58, 1960/61, učiteljskih konferenc 1945–1957, 1959–1962, šolskega odbora 1957–1961, o nadzoru 1946–1954, 1956–1961; delovni načrt 1947–1951; osebni dokumenti, plačilni sezname 1958–1961; okrožnice 1946–1961; dopisi 1945–1961; poslovne knjige 1945–1955; vpisnice 1957–1958; delovodniki 1951–1961; razrednice, tedniki 1945/46–1964/65; dnevniki, redovalnice 1957/58–1965/66; imeniki 1956/57–1964/65; vpisnice nižje gimnazije 1945–1957; zapisniki nižje gimnazije: sprejemnih in popravni izpitov 1946–1949, 1952/53, 1956/57, konferenc 1945–1956, šolskega odbora 1954–1957; okrožnice nižje gimnazije 1945–1962; dopisi nižje gimnazije 1945–1946; plačilni sezname učiteljev nižje gimnazije 1947–1957; knjiga pohval nižje gimnazije 1948–1950; dnevniki in redovalnice nižje gimnazije 1945/46–1956/57; oficirski in podoficirski tečaji 1946–1954; naloge iz slovenskega in ruskega jezika in matematike za prestop v višjo šolo 1947.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Pohorskega odreda Slovenska Bistrica v letih 1977 in 2003. K fondu je priključeno tudi gradivo nižje gimnazije, ki je bila predhodnica osemletne osnovne šole.

Historiat ustvarjalca: 28. 2. 1946 je OLO Slovenska Bistrica združil dekliško in deško ljudsko šolo v mešano osnovno šolo. Meščanska šola je bila ukinjena in spremenjena v nižjo gimnazijo, ki je začela s poukom v šolskem letu 1945/46. V šolskem letu 1957/58 so uvedli obvezno osemletno šolanje. V Slovenski Bistrici sta nastali dve osemletki, in sicer I. in II. Prva osemletka je delovala v poslopju nekdanje nižje gimnazije, druga pa v poslopju dotedanje osnovne šole. V šolskem letu 1961/62 sta se obe osemletki in Osnovna šola Zgornja Ložnica združili v eno šolo, Osnovno šolo Slovenska Bistrica s podružnico na Zg. Ložnici. V letu 1967, ko je šola dobila nove prostore, se je preimenovala v Osnovno šolo Pohorskega odreda Slovenska Bistrica.

OSNOVNA ŠOLA POTOČE

Signatura: PAM/0836

Kraj: Bach (Potoče)

Ohranjeno gradivo: 1923–1943

Količina: 4 arhivske škatle, 2 mapi

Tekoči metri: 0,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Dopisi 1923–1943; diplome 1929–1941; finančne zadeve 1924–1935; dnevniki in redovalnice 1926–1943; dopisnice 1932–1937; dvorne karte; zemljevidi: vojno področje v vzhodni Aziji, Koroška.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1995 predala učiteljica Viktorija Kos iz Libelič.

Historiat ustvarjalca: Šola v Bachu (Potoče) je pričela delovati kot enorazredna ljudska šola (*einklassige Volksschule*) sredi 20. let 20. st. v obmejnem območju med Avstrijo in Kraljevino SHS. Veljala je za utrakvistično šolo, zato je leta 1926 okrajno glavarstvo Velikovec (Völkermarkt) šoli poslalo dopis, v katerem je odredilo, da se začetni pouk izvaja v slovenščini, najkasneje v 2. razredu pa tudi v nemščini. Po drugi svetovni vojni so šolo obiskovali učenci iz krajev Bach, Leifling (Libeliče), Berg ob Leifling (Libeliška Gora), Graditschach (Gradiče), Illmitzen (Ivnik) in Unter Pudlach (Podlog).

OSNOVNA ŠOLA PRAGERSKO

Signatura: PAM/0766

Kraj: Pragersko

Ohranjeno gradivo: 1917–1955

Količina: 3 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Matični listi rojenih 1909–1946; vpisnice 1917/18; kronika 1940–1944; razrednice in tedniki 1943/44; zapisniki: učiteljskih konferenc 1936–1940, 1945–1948, opravljeni 1937–1946, šolskega sveta 1953/54; statistika: stanje šol, oskrba z obutvijo, uspeh, obisk verouka 1948–1954; osebni dokumenti učiteljev 1945–1955; knjiga inšpekcij 1950.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Spodnja Polskava leta 1977 in 1978.

Historiat ustvarjalca: Leta 1905 so v Pragerskem ustanovili nemški krajevni šolski odbor, ki je odprl zasebno nemško enorazredno šolo. Šolo so poleg otrok nemških uradnikov obiskovali tudi

otroci slovenskih delavcev s Pragerskega, iz Sp. Polskave in Črešnjevca, ki so jih k temu prisilili njihovi delodajalci. Leta 1914 je šola postala javna. Po prvi svetovni vojni se je na šoli pričel pouk v slovenskem jeziku. Med drugo svetovno vojno je pouk potekal v nemškem jeziku, ustanovili so tudi otroški vrtec, ki pa je zaradi premajhnega števila vpisanih otrok prenehal z delom. V obdobju po drugi svetovni vojni je na osnovni šoli Pragersko bilo vsako leto manj vpisanih otrok, zato je v šolskem letu 1961/62 bila kot samostojna šola ukinjena, postala je podružnica Osnovne šole Antona Ingoliča Spodnja Polskava.

OSNOVNA ŠOLA PREŽIHOVEGA VORANCA BISTRICA

Signatura: PAM/0777

Kraj: Srednja Bistrica

Ohranjeno gradivo: 1907–1944

Količina: 4 arhivske škatle, 5 knjig

Tekoči metri: 0,5

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, madžarski

Vsebina: Vpisnice 1907–1944; matični listi rojenih 1907–1940; matična knjiga 1941–1944.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, popisano na nivoju tehničnih enot.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Prežihovega Voranca Srednja Bistrica leta 1987. V fondu so ohranjeni tudi matični listi in vpisnice šole Dol. Bistrica, katerih pa fizično ni možno ločiti.

Historiat ustvarjalca: Šolo v Srednji Bistrici so ustanovili leta 1856 kot enorazrednico, v šolskem letu 1864/65 pa je bila že štirirazrednica. V šolskem letu 1902/03 so dvorazrednico ustanovili še na Dol. Bistrici. Šola na Srednji Bistrici je postala leta 1938 šestrazrednica. Leta 1947 sta se Osnovni šoli Srednja Bistrica in Dolnja Bistrica združili v Osnovno šolo Srednja Bistrica. Zaradi dotrajanosti so šolsko zgradbo na Srednji Bistrici zaprli, pouk se je odvijal na stari šoli na Dol. Bistrici, v zadružnem domu na Srednji Bistrici in zadružnem domu na Gor. Bistrici. Leta 1965 so na Srednji Bistrici pričeli graditi novo dvonadstropno šolo. Leta 1966 se je šola preimenovala v Osnovno šolo Prežihovega Voranca Bistrica.

OSNOVNA ŠOLA RAČE

Signatura: PAM/0767

Kraj: Rače

Ohranjeno gradivo: 1876–1956

Količina: 13 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Vpisnice 1876–1941; matični listi rojenih 1910–1945; matična knjiga 1907–1923; vpisnice, dnevnik in redovalnice Nižje gimnazije Rače 1952–1956; načrti šole 1879–1952.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, popisano na nivoju dokumenta.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Rače leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Leta 1873 so v Račah ustanovili enorazredno ljudsko šolo. Poučevali so v hiši trgovca iz Rač. Tega leta je bilo v Račah 106 šoloobveznih otrok. Od leta 1880 dalje so

poučevali v graščini. Leta 1893 so zgradili novo enonadstropno šolsko poslopje. Šola je postala dvorazrednica. Leta 1927 je šola dobila četrti razred in naziv Štirirazredna državna šola v Račah. Leta 1937 se je zaradi večjega števila učencev šola povečala v petrazrednico. Med vojno so poučevali v nemškem jeziku. Potrebe po večjem prostoru so bile vse večje in leta 1959 so pričeli z dograjevanjem šole, dela so bila zaključena leta 1961. V šolskem letu 2000/01 so začeli s prenovo šolske zgradbe za potrebe devetletke.

OSNOVNA ŠOLA RADA ROBIČA LIMBUŠ

Signatura: PAM/0758

Kraj: Limbuš *Ohranjeno gradivo:* 1857–1969
Količina: 16 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 1,6
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, nemški

Vsebina: Seznami šoloobveznih otrok 1857–1870; vpisnice 1870/71–1925/26, 1933/34–1940/41; matični listi rojenih 1907–1955; matična knjiga učencev 1937/38–1961/62; zapisniki: opravljeni 1945–1955, učiteljskih konferenc 1945/46–1957/58; poročila razrednikov 1958/59–1963/64; delovodnik 1952–1960; inventarna knjiga nižje gimnazije; delovodnik nižje gimnazije 1955–1957; prijavnice za vpis v nižjo gimnazijo 1953/54–1954/55; popravni izpiti na nižji gimnaziji (prijavnice, naloge, razporedi, zapisniki) 1956–1957.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Rada Robiča Limbuš leta 1977.

Historiat ustvarjalca: Čas ustanovitve šole v Limbušu ni točno znan. Najverjetneje so jo ustanovili na začetku 18. st. Leta 1874 se je dvorazredna šola razširila v trirazredno. Šolo je v letu 1876 obiskovalo 335 učencev iz občin Limbuš, Pekre, Laznica, Bistrica, Hrastje in Vrhov Dol. Učni jezik v šoli je bil slovenski. Leta 1899, ko je šola v Pekrah postala javna, se je iz limbuške šole veliko otrok prepisalo na nemško pekrsko šolo. Ko so marca 1919 pekrsko šolo ukinili, je limbuška šola postala štirirazrednica, že decembra istega leta pa petrazrednica. Leta 1948 je postala sedemletka, s šolskim letom 1950/51 pa so na šoli uvedli tudi nižjo gimnazijo. 12. 1. 1960 so šolo preimenovali v Osnovno šolo Rada Robiča Limbuš.

OSNOVNA ŠOLA RADENCI

Signatura: PAM/0760

Kraj: Radenci *Ohranjeno gradivo:* 1937–1997
Količina: 10 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1931–1965; zapisniki učiteljskih konferenc 1963–1989; kronika 1973–1997; matične knjige 1937–1979.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 2009 predala Osnovna šola Radenci.

Historiat ustvarjalca: Osnovna šola v Radencih je bila zgrajena leta 1931. Šola je imela štiri razrede, v katerih je bilo 140 do 150 učencev. Leta 1933 se je šola razširila v petrazrednico. V obdobju druge svetovne vojne je bila precej poškodovana, posebej so jo uničili takrat, ko se je v njo

vselila nemška vojska. Po vojni so šolo obnovili in usposobili učilnice za štiri razrede. V šolskem letu 1963/64 je šola postala popolna osemletka s po enim oddelkom od 1. do 8. razreda.

OSNOVNA ŠOLA REKA - POHORJE

Signatura: PAM/0749

Kraj: Hočko Pohorje

Ohranjeno gradivo: 1897–1976

Količina: 16 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,6

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Vpisnice 1897–1941; matični listi rojenih 1919–1940; razrednice in tedniki šolskega dela 1933–1968; zapisniki učiteljskih konferenc 1937–1956; matična knjiga učencev 1937; poslovne knjige 1958–1966; statistična poročila o učencih 1961–1976.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, na nivoju dokumenta.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Dušana Flisa Hoče leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Šola v Reki je bila zgrajena oktobra 1897. Tega leta se je pričelo organizirano šolanje otrok iz naselij: Zg. Hoče, Reka, Pivola, Pohorje, Hoče, Slivniško Pohorje in Ranče. Število šoloobveznih otrok se je gibalo med 100 in 200. Vsako leto je nekaj učencev iz tega okoliša obiskovalo šoli v Hočah in Razvanju. V šolskem letu 1932/33 je bila šola prvič polno zasedena s tremi oddelki, leta 1938/39 pa je prvič delovala v štirih oddelkih. Leta 1945/46 je bila na Pohorju odprta podružnica Pohorje, ki je leta 1950 postala samostojna kot Osnovna šola Ledina. Leta 1957 je v Reki nastala enotna osemletna osnovna šola. Osnovna šola Reka in Ledina sta v šolskem letu 1961/62 postali podružnični šoli popolne osemletke v Hočah. Zaradi zmanjšanja števila otrok je bila šola Ledina v šolskem letu 1972/73 ukinjena.

OSNOVNA ŠOLA RIBNICA NA POHORJU

Signatura: PAM/0801

Kraj: Ribnica na Pohorju

Ohranjeno gradivo: 1904–1979

Količina: 15 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,5

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Matični listi rojenih 1879–1979; matični knjigi 1962–1978; fotografije.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 2009 predala Osnovna šola Ribnica na Pohorju.

Historiat ustvarjalca: Redni pouk v Ribnici na Pohorju se je pričel že leta 1878, ko so poučevali v takrat zgrajenem šolskem poslopju, katerega so leta 1935 in kasneje po drugi svetovni vojni dozidali.

OSNOVNA ŠOLA RUPERČE

Signatura: PAM/0866

Kraj: Ruperče *Ohranjeno gradivo:* 1946–1972
Količina: 11 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 1,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Matična knjiga učencev 1939/40–1962/63; matični listi rojenih 1932–1959; zapisniki: učiteljskih konferenc 1950–1954, 1959–1963, sej šolskega odbora 1955–1962, roditeljskih sestankov 1965–1969, 1971–1972; sezname učencev 1963/64–1970/71; letni delovni načrt 1949/50–1959/60; poročila pionirske organizacije 1947–1949; delovodnik 1953–1971; dopisi 1946/47–1962/63; tedniki šolskega dela 1953/54–1962/63, 1969/70–1970/71; razrednica 1954/55–1955/56, osebni dokumenti učiteljev in delavcev šole.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: V fondu se nahaja tudi matična knjiga učencev od šolskega leta 1939/40 do 1962/63, čeprav je šola bila ustanovljena leta 1946. Vpisi učencev za šolska leta od 1939/40 do 1945/46 so nastali po letu 1946. Vpisani so učenci iz krajev, ki so spadali k šolskemu okolišu Osnovne šole Ruperče, šolo pa so do leta 1946 obiskovali v Pernici.

Historiat ustvarjalca: Osnovna šola Ruperče je bila ustanovljena leta 1946. S 1. 11. 1962 je postala podružnica Osnovne šole Pernica. Kot podružnica je delovala do šolskega leta 1971/72, ko so jo zaradi premajhnega števila učencev zaprli, učence pa prešolali na Osnovno šolo Pernica.

OSNOVNA ŠOLA SELNICA OB DRAVI

Signatura: PAM/0768

Kraj: Selnica ob Dravi *Ohranjeno gradivo:* 1884–1980
Količina: 72 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 7,2
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, nemški

Vsebina: Katalogi 1884–1940; matični listi rojenih 1908–1970; tedniki šolskega dela in dnevnik 1966–1977; statistična poročila šole 1952–1974; zapisniki: učiteljskih konferenc 1935–1980, šolskega odbora 1952–1976; osebni dokumenti delavcev, matične knjige 1970–1980.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko in vsebinsko, popisano na nivoju dokumenta. Matični listi rojenih od leta 1961 do 1970 so popisani samo na nivoju tehničnih enot.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Selnica ob Dravi leta 1979, v letih 1990 in 2000 sta sledila dopolnilna prevzema.

Historiat ustvarjalca: Šola v Selnici je bila ustanovljena že leta 1797. V šoli je poučeval samo en učitelj. Leta 1870 je postala selniška šola dvorazrednica, štiri leta kasneje pa trirazrednica. Šola se je imenovala Trirazredna splošna ljudska šola v Selnici. Leta 1901 je bila zgrajena nova stavba in šola je postala štirirazrednica. Dečki in deklice so obiskovali pouk skupaj. V šolskem letu 1927/28 je šola postala šestrazrednica, leta 1936 pa sedemrazrednica. Po vojni je šola imela naziv Državna osnovna šola, delovala je kot nepopolna osemletka. Leta 1951/52 se je osnovna šola ločila od nižje gimnazije, že naslednje leto pa sta se osnovna šola in gimnazija zopet združili. Leta 1961/63 je selniška šola postala centralna šola s tremi

podružnicami: Duh na Ostrem vrhu, Gradišče na Kozjaku in Slemen na Slemenu. Leta 1979 se je Osnovna šola Selnica preimenovala v Osnovno šolo Djakovič - Hećimović, v letu 1992 pa je ponovno prevzela prvotno ime, Osnovna šola Selnica.

OSNOVNA ŠOLA SLADKI VRH

Signatura: PAM/0769

Kraj: Sladki Vrh

Ohranjeno gradivo: 1884–1973

Količina: 16 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,6

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Vpisnice 1884/85–1939/40; matični listi rojenih 1909–1944; zapisniki: krajevnega šolskega sveta 1932–1941, učiteljskih konferenc 1932–1951; katalog šolske in učiteljske knjižnice 1926–1956; dnevniki izobraževanja odraslih 1970/71–1972/73.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Sladki Vrh leta 1979.

Historiat ustvarjalca: 19. 12. 1880 je bila na prvi seji šolskega sveta z odlokom štajerskega deželnega šolskega sveta ustanovljena ljudska šola v Sladkem Vrhu. Leta 1937 je imela šola pet oddelkov. V šolskem letu 1976/77 so ji priključili šolo na Velki, ki je postala podružnica Osnovne šole Sladki Vrh.

OSNOVNA ŠOLA SLEMEN

Signatura: PAM/0829

Kraj: Sp. Slemen

Ohranjeno gradivo: 1966–1977

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Tedniki šolskega dela 1966–1975; imeniki učencev 1969–1977.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko in vsebinsko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1979 predala Osnovna šola Selnica ob Dravi.

Historiat ustvarjalca: Osnovno šolo na Slemenu so začeli graditi leta 1951. Šola je bila nepopolna osemletka, brez pouka tujega jezika. V letu 1957/58 je bila izvedena reorganizacija šolskega sistema. Iz nižje gimnazije se je šola preusmerila v osemletko. V šolskem letu 1958/59 je začelo hoditi več učencev s Slemena v osnovno šolo v Selnico. V letu 1962/63 je šola postala podružnična šola Osnovne šole Selnica ob Dravi. V letu 1963/64 je na Slemenu ostal samo en oddelek z 19 učenci, ki so imeli kombiniran pouk v dveh skupinah. Leta 1974/75 je bilo na šoli le še 5 učencev, zato so v šolskem letu 1980/81 pouk ukinili in vsi učenci so pričeli obiskovati matično šolo v Selnici.

OSNOVNA ŠOLA SPODNJA KUNGOTA

Signatura: PAM/0772

Kraj: Zg. Kungota *Ohranjeno gradivo:* 1916–1953
Količina: 3 arhivske škatle *Tekoči metri:* 0,3
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1910–1940.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Zgornja Kungota leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Prvi zapisi o šolstvu v Sp. Kungoti so iz leta 1786. Otroke je poučeval kaplan Jakob Vogrin v slovenskem in nemškem jeziku. Prvo šolsko zgradbo so zgradili v letih 1874 in 1875. Število učencev se je gibalo med 90 in 170. V šolskem letu 1926/27 se je dvorazredna šola razširila v trirazrednico. Leta 1941 je državna ljudska šola pri Sp. Kungoti postala štirirazrednica. Med drugo svetovno vojno so na šoli poučevali nemški učitelji. Leta 1947 se je šola razširila v petrazrednico. V šolskem letu 1964/65 sta se šoli v Zg. in Sp. Kungoti združili v enotno osnovno šolo. Šola v Sp. Kungoti je postala podružnica Osnovne šole Zgornja Kungota.

OSNOVNA ŠOLA SPODNJA POLSKAVA

Signatura: PAM/0773

Kraj: Sp. Polskava *Ohranjeno gradivo:* 1870–1953
Količina: 10 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, nemški

Vsebina: Matični listi rojenih 1910–1938, 1942; matična knjiga učencev 1937/38–1940/41; katalogi 1870/71–1940/41; zapisniki učiteljskih konferenc in učiteljskega zbora 1945–1949; tedniki šolskega dela in razrednice 1945/46–1952/53; osebni dokumenti učiteljev.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1977 predala Osnovna šola Sp. Polskava.

Historiat ustvarjalca: Pouk na Sp. Polskavi se je pričel v šolskem letu 1782/83. Leta 1904 je bila zgrajena nova šola. V šolskem letu 1920/21 se je šola razširila v štirirazrednico. V času druge svetovne vojne je pouk na šoli potekal v nemškem jeziku. V letih 1961 in 1962 je šola postala matična šola z dvema podružnicama – na Zg. Polskavi in Pragerskem. Dne 1. 12. 1996 se je šola preimenovala v Osnovno šolo Antona Ingoliča Spodnja Polskava.

OSNOVNA ŠOLA SPODNJA ŠČAVNICA

Signatura: PAM/0774

Kraj: Sp. Ščavnica *Ohranjeno gradivo:* 1917–1959
Količina: 4 arhivske škatle *Tekoči metri:* 0,4
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1910–1940; imenik 1919/20, 1958/59; tednik šolskega dela 1958/59.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Osnovno šolo v Sp. Ščavnici so ustanovili leta 1874. Pouk se je pričel leta 1882. Šola je bila enorazredna. Šolo so postopoma razširili v štirirazrednico. Leta 1962 je zaradi majhnega števila učencev postala podružnica Osnovne šole Gornja Radgona. Leta 2002 so šolo zaradi premajhnega vpisa otrok v 1. razred ukinili.

OSNOVNA ŠOLA SPODNJA VOLIČINA

Signatura: 0775

Kraj: Voličina *Ohranjeno gradivo:* 1834–1967

Količina: 22 arhivskih škatel, 6 knjig *Tekoči metri:* 2,2

Informationna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, nemški

Vsebina: Katalogi 1896–1964; dopisi 1834–1966; zapisniki: učiteljskih konferenc 1923–1954, nadzornih konferenc 1922–1935; matični listi rojenih 1909–1943; matična knjiga 1900–1959; tedniki šolskega dela, razrednice 1932–1967.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, popisano na nivoju dokumenta.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1979 predala Osnovna šola Srečko Rojs Niko Voličina.

Historiat ustvarjalca: Leta 1757 se je v Voličini izvajal pouk v majhni leseni hiši organista. Leta 1870 je bilo dograjeno prvo šolsko poslopje, t. i. stara šola. V šolskem letu 1895/96 je šola postala štirirazrednica. Zaradi pomanjkanja šolskih prostorov so še istega leta sklenili, da zgradijo novo šolsko poslopje. Leta 1902 je bila zgrajena nova šola, imela je pet razredov in dve stanovanji, namenjeni učiteljem. Leta 1927 je postala šola šestrazrednica. V šolskem letu 1948/49 so ustanovili prvi razred sedemletke. V letu 1950/51 je bila na šoli ustanovljena nižja gimnazija. V šolskem letu 1951/52 sta se osnovna šola in nižja gimnazija ločili. Leto kasneje so nižjo gimnazijo ukinili. Šola je postala osemletka. Leta 1970 so šolo dogradili in prenovili. Tega leta se je šola preimenovala v Osnovno šolo Srečko Rojs Niko Voličina. V letu 1992 pa se je ponovno preimenovala v Osnovno šolo Voličina, to ime nosi še danes.

OSNOVNA ŠOLA STANJEVCI

Signatura: PAM/0833

Kraj: Stanjevci *Ohranjeno gradivo:* 1925–1960

Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1

Informationna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1919–1925, 1927, 1929–1940; kazalo k matičnim listom in matična knjiga učencev 1937/38–1940/1941; knjiga inšpekcij 1949–1960.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1979 predala Osnovna šola Gornji Petrovci.

Historiat ustvarjalca: Do leta 1913 so stanjevski šolarji obiskovali evangeličansko šolo v Gor. Petrovcih. Pouk je do šolskega leta 1920/21 potekal v madžarskem jeziku. S šolskim letom 1925/26 je šola postala dvooddelčna. V času druge svetovne vojne je učni jezik v šoli spet postal madžarščina. V šolskem letu 1952/53 so prešolali na Osnovno šolo Gornji Petrovci učence višjih razredov, po ukinitvi šole 1. 1. 1962 pa še ostale učence.

OSNOVNA ŠOLA STARŠE

Signatura: PAM/0838

Kraj: Starše, Marjeta na Dravskem polju *Ohranjeno gradivo:* 1808–1946
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, nemški

Vsebina: Kronika osnovne šole Starše 1808–1940; matična knjiga učencev Osnovne šole Marjeta na Dravskem polju 1937/38–1945/46; zgodovina šole Starše; Mirko Lešnik: »Starše ob Dravi z okolico«, krajevne in zgodovinske črtice.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko.

Historiat ustvarjalca: Osnovno šolo v Staršah so ustanovili leta 1808. Leta 1878 je šola postala dvorazredna, leta 1891 trirazredna, leta 1902 štirirazredna, leta 1919 šestrazredna in leta 1933 sedemrazredna. Učni jezik je do leta 1869 bil slovenski, nato pa nemški vse do leta 1919 in v času druge svetovne vojne. Osnovna šola Marjeta na Dravskem polju je bila samostojna šola med letoma 1878 in 1961, nato se je združila z Osnovno šolo Starše.

OSNOVNA ŠOLA STOGOVCI

Signatura: PAM/0828

Kraj: Stogovci *Ohranjeno gradivo:* 1934–1980
Količina: 33 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 3,3
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1927–1940; matična knjiga učencev 1938–1945; statut 1964, 1974; dopisi 1945–1979; zapisniki: konferenc 1945–1976, sej DS 1964–1975; program dela 1964–1971; imeniki učencev 1960–1961, 1967–1969; zaključni računi 1962–1965; dnevnik prakse učencev 1965–1966; psihološki popisi otrok 1952–1966; tedniki šolskega dela 1945–1946, 1951–1980; razrednice 1945–1946, 1957–1958; dnevniki 1962–1980; redovalnice 1964–1965, 1979–1980; otroški vrtec: delovodnik 1961–1966, pravilnik 1962, zapisniki šolskega odbora 1965, poročilo o poslovanju 1964, dopisi 1955–1957.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1980 predala Osnovna šola Stogovci.

Historiat ustvarjalca: Osnovno šolo Stogovci so odprli leta 1836. Pouk je potekal v nemškem jeziku. Slovenščina se ni poučevala niti kot predmet, čeprav so tu živeli tudi Slovenci. Slovenski jezik se kot predmet uvede šele leta 1918. Leta 1922 so odstavili nemške učitelje, prvič v zgodovini šole pa je vodstvo prevzel slovenski upravitelj. V šoli so bili štirje razredi, od tega trije nemški. Število otrok v nemških razredih se je zmanjševalo, v slovenskih pa večalo. Tik pred začetkom druge svetovne vojne je bilo v šoli pet slovenskih in le dva nemška oddelka. Med drugo svetovno vojno je pouk potekal v nemškem jeziku. Po drugi svetovni vojni se je velika večina nemških kmetov odselila, istočasno so se v Apaško dolino naselile partizanske družine iz drugih krajev Slovenije. To selitveno gibanje prebivalstva se je umirilo šele po letu 1957. Tega leta se je šola spremenila v popolno osemletko, katera je bila v 90. letih 20. st. spremenjena v devetletko. Do leta 1974 je v okviru šole deloval tudi vrtec. V 70. letih 20. st. je šola dobila ime po aktivistki Mariji Rožman, leta 1993 pa se je

preimenovala v Osnovno šolo Stogovci. Dne 1. 9. 2002 je Osnovna šola Stogovci postala podružnica Osnovne šole Apače.

OSNOVNA ŠOLA STROČJA VAS

Signatura: PAM/1411

Kraj: Stročja vas

Ohranjeno gradivo: 1957–1961

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Dopisi 1957/58–1959/60; opravljeni zapisniki 1958/59–1960/61; imeniki 1958/59; tedniki šolskega dela 1958/59.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Osnovna šola Stročja vas je začela delovati kot podružnica Osnovne šole Ljutomer v šolskem letu 1955/56. V šolskem letu 1958/59 je postala samostojna šola in se leta 1960 preselila v novo šolsko zgradbo. V šolskem letu 2003/04 je šola začela izvajati program devetletne osnovne šole.

OSNOVNA ŠOLA STRUKOVCI

Signatura: PAM/0831

Kraj: Strukovci

Ohranjeno gradivo: 1920–1960

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1914–1934, 1936–1939; matična knjiga učencev 1934/35–1959/60; katalog 1928/29–1936/37.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Strukovci so evangeličansko ljudsko šolo dobili leta 1868. Pred tem so otroci obiskovali šolo v Bodoncih. Učni jezik v šoli je bil vse do leta 1920 madžarski. Šola se je leta 1927 razširila v dvooddelčno. Na osnovi zakona o narodni šoli iz leta 1929 in po odločbi banske uprave z dne 27. 9. 1930 je šola postala državna narodna šola. V času okupacije v drugi svetovni vojni je učni jezik postal spet madžarski. Po drugi svetovni vojni je pouk potekal do leta 1952, potem ga pol leta ni bilo. Učenci so v tem času obiskovali Osnovno šolo Brezovci. Od leta 1953 do 1962 je šola spet nemoteno delovala, leta 1962 pa so jo zaprli.

OSNOVNA ŠOLA STUDENCI

Signatura: PAM/0822

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1945–1962

Količina: 7 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,7

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1932–1947.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno na nivoju združenega dokumenta vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1978 predala Osnovna šola Janka Padežnika, ki je naslednica osnovne šole Studenci.

Historiat ustvarjalca: Šolo so pričeli graditi že leta 1875, pouk se je odvijal v župnijski stavbi. Po razpadu Avstro-Ogrske je bil leta 1919 prvi šolski dan slovenske šole. Med nemško okupacijo je bil pouk zopet v nemščini. Šele leta 1945 je postala šola ponovno slovenska. V letih 1946/47 sta se dekliška in deška šola združili v Državno osnovno šolo Studenci. V letih 1950/51 je sedemletka Studenci postala V. nižja gimnazija s tremi razredi. V istem letu sta na Studencih delovali dve šoli: Osnovna šola Studenci v Ul. heroja Iztoka in V. gimnazija na Obrežni ul. Leta 1957 se je pričela šolska reforma, s katero so se osnovne šole združile z nižjimi gimnazijami. Tako sta iz Nižje gimnazije Studenci in Osnovne šole Studenci nastali V. osemletna osnovna šola in VI. osemletna osnovna šola. Leta 1959 sta se ti dve šoli združili v Osnovno šolo bratov Kamenškov in Osnovno šolo Janka Padežnika. Leta 1967 sta se obe studenški šoli združili v Osnovno šolo Janka Padežnika.

OSNOVNA ŠOLA SV. ANA V SLOVENSKIH GORICAH

Signatura: PAM/0755

Kraj: Sv. Ana v Slovenskih goricah,
Lokavec, Ledinek, Kremberk

Ohranjeno gradivo: 1895–1968

Tekoči metri: 2

Količina: 20 arhivskih škatel

Jezik: slovenski, nemški

Informativna pomagala: arhivski popis

Vsebina: Vpisnice 1895/96–1942/43; matični listi rojenih 1911–1945; matična knjiga učencev 1938/39–1951/52; katalog šolske knjižnice 1913; razrednice 1895/96–1955/56; tedniki šolskega dela 1934/35–1955/56; razrednice, tedniki in vpisnice nižje gimnazije 1950/51–1952/53; osebni dokumenti učiteljev 1947–1968.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Zgornja Ščavnica. Fond vsebuje tudi gradivo podružnične osnovne šole Lokavec.

Historiat ustvarjalca: Enorazredno šolo pri Sv. Ani so odprli leta 1800. Obiskovali so jo otroci iz sodnih okrajev Mureck (Cmurek), Radkersburg (Radgona) in Lenart. Leta 1816 je bila zgrajena prva šolska stavba. Ker je število učencev zelo hitro naraščalo, so del pouka prenesli v zasebno stavbo na Kremberku. Leta 1877 je šola pri Sv. Ani postala trirazrednica, leta 1898 štirirazrednica, v šolskem letu 1912/13 petrazrednica, 1927 šestrazrednica. Med drugo svetovno vojno so na šoli poučevali nemški učitelji. 28. 2. 1948 se je šola pri Sv. Ani preimenovala v Sedemletno šolo na Ledineku. V šolskem letu 1949/50 so na šoli uvedli program nižje gimnazije. V šolskem letu 1952/53 je bila nižja gimnazija ukinjena in ustanovljena osemrazredna osnovna šola. Osnovna šola Ledinek se je leta 1955 preimenovala v Osnovno šolo Zgornja Ščavnica. Leta 1975 se je šola preimenovala v Osnovno šolo Vladko Majhen Zgornja Ščavnica, leta 1993 pa v Osnovno šolo Sv. Ana v Slovenskih goricah. Osnovna šola Lokavec je bila samostojna med letoma 1887 in 1964, ko je postala podružnica Osnovne šole Zgornja Ščavnica.

OSNOVNA ŠOLA SV. DUH NA OSTREM VRHU

Signatura: PAM/0811

Kraj: Sv. Duh na Ostrem vrhu

Ohranjeno gradivo: 1937–1977

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1930–1955; imenik učencev; tednik šolskega dela 1975–1977.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1979 predala Osnovna šola Selnica ob Dravi.

Historiat ustvarjalca: V šolskem letu 1962/63 je osnovna šola Sv. Duh na Ostrem vrhu postala enota osnovne šole Selnica ob Dravi.

OSNOVNA ŠOLA SVEČINA

Signatura: PAM/0837

Kraj: Svečina

Ohranjeno gradivo: 1938–1962

Količina: 7 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,7

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1931–1940; matična knjiga učencev 1938/39–1961/62; zapisniki sej krajevnega učiteljskega sveta 1946/47–1949/50; tedniki 1945/46–1952/53; razrednice 1945–1947; dopisi 1945–1959; učiteljstvo: raspored dopustov, statistika, nadure, plače, strokovni izpiti in tečaji, seminarji, premestitve 1946–1957; pionirski odred: poročila o delu, programi, okrožnice 1947–1948; zapisniki delovnih konferenc nižje gimnazije 1951–1956; dnevnik nižje gimnazije 1950/51–1955/56; zapisniki popravilnih izpitov nižje gimnazije 1953–1956; ređovalnice nižje gimnazije 1955/56; prijave za vpis na nižjo gimnazijo 1953–1955; vpisnice nižje gimnazije 1949–1957.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Zgornja Kungota leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Osnovno šolo v Svečini so odprli s šolskim letom 1870/71. Šola je bila slovenska. Leta 1887 je šola postala dvorazrednica, učni jezik pa je postal nemški, razen pri verouku in slovenskem jeziku kot predmetu. Med leti 1919 in 1941 je učni jezik v šoli bil spet slovenski. V času druge svetovne vojne so v šoli poučevale učiteljice iz Avstrije. V šolskem letu 1949/50 je Ministrstvo za prosveto petoddelčno šolo spremenilo v sedemletko, ki se je že v naslednjem šolskem letu spremenila v nižjo gimnazijo. V šolskem letu 1957/58 so nižjo gimnazijo ukinili in ustanovila se je popolna osemletka. Zaradi zmanjšanja števila učencev je leta 1972 Osnovna šola Svečina postala podružnica osnovne šole v Zg. Kungoti.

OSNOVNA ŠOLA ŠENTILJ V SLOVENSKIH GORICAH

Signatura: PAM/0778

Kraj: Šentilj v Slovenskih goricah

Ohranjeno gradivo: 1891–1960

Količina: 31 arhivskih škatel, 2 knjigi

Tekoči metri: 3,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Vpisnice 1891–1954; zapisniki: šolskega odbora 1954–1956, kulturno-prosvetnega sveta Šentilj 1945–1949; poslovni dopisi 1946–1959; matični listi rojenih 1909–1940; tedniki šolskega dela 1953–1960.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, popisano na nivoju dokumenta.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1979 predala Osnovna šola Rudolfa Maistra Šentilj.

Historiat ustvarjalca: Šola v Šentilju je bila ustanovljena leta 1787 kot enorazrednica v hiši cerkovnika. Otroci so se učili pisati, brati, računati in moliti. Leta 1869 je šola postala štirirazrednica. Prvi dve leti so se učili v slovenskem jeziku, drugi dve pa v slovenskem in nemškem jeziku. Po prvi svetovni vojni je bila nemška šola ukinjena. Po drugi svetovni vojni je pouk potekal v slovenskem jeziku. Leta 1957/58 je bila uvedena obvezna osemletna osnovna šola. Leta 1976 so pričeli graditi novo šolo in jo poimenovali po generalu Rudolfu Maistru.

OSNOVNA ŠOLA ŠULINCI

Signatura: PAM/0823

Kraj: Šulinci

Ohranjeno gradivo: 1920–1961

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1910–1940; matična knjiga učencev in kazalo 1951/52–1960/61.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Gornji Petrovci leta 1979.

Historiat ustvarjalca: V Šulincih so šolo ustanovili leta 1913. Pred tem letom so katoliški učenci hodili v šolo v Ženavlje, evangeličanski pa v Gor. Petrovce. Leta 1917 je šola postala dvooddelčna. Do leta 1920 je pouk potekal v madžarskem jeziku, prav tako v času druge svetovne vojne. S šolskim letom 1952/53 so bili višji razredi prešolani v Gor. Petrovce. 1. 1. 1962 so šolo v Šulincih ukinili, vse učence pa so prešolali v Osnovno šolo Gornji Petrovci.

OSNOVNA ŠOLA TIŠINA

Signatura: PAM/0779

Kraj: Tišina

Ohranjeno gradivo: 1888–1955

Količina: 4 arhivske škatle, 1 knjiga

Tekoči metri: 0,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, madžarski

Vsebina: Vpisnice 1888/89–1895/96; matični listi rojenih 1909–1930, 1939.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Evangeličanska šola v Tišini je obstajala že ob koncu 16. st. Leta 1777 je v vasi najverjetneje že bila katoliška šola. Sprva so jo obiskovali otroci iz celotne župnije Tišina. Do leta 1918 je bil učni jezik madžarski. Med letoma 1918 in 1920 je bila šola zaprta. Leta 1923 je šola postala štirirazrednica. Dne 9. 12. 1929 je postala državna in dobila naziv Državna osnovna in višja narodna šola. Šolo, ki je bila prej katoliška, so zdaj lahko

obiskovali tudi evangeličanski otroci, ki so prej obiskovali evangeličansko šolo v Murski Soboti. Leta 1946 so upravno združili šole Tišina, Gederovci in Kupšinci, v šolskem letu 1963/64 pa so k šoli priključili gederovsko šolo, ki je postala podružnica Osnovne šole Tišina.

OSNOVNA ŠOLA TRDKOVA

Signatura: PAM/0786

Kraj: Trdkova

Ohranjeno gradivo: 1920–1956

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1914–1940.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko.

Historiat ustvarjalca: Šola v Trdkovi je bila ustanovljena leta 1860, leta 1869 pa je dobila novo stavbo.

Leta 1903 je šola postala dvoodelčna. Madžari so jo vodili pod imenom *Martinya*. Stala je deloma v k. o. Martinje, deloma pa v k. o. Trdkova. Po prvi svetovni vojni so v šoli začeli poučevati v slovenskem jeziku. Ker pa meja med Jugoslavijo in Madžarsko še ni bila natančno določena, pa tudi starši niso bili vajeni pošiljati otrok v šolo, sta učitelja kraj zapustila in v šolskem letu 1923/24 ni bilo pouka. V šolskem letu 1931/32 je šola postala sedemrazredna. Leta 1955 je med vasema Trdkova in Martinje nastal spor, v katerem k. o. stoji šola. Po izmerah geometra je stala v vasi Martinje. Šola je dobila tudi novo hišno številko (Martinje 52), uraden naziv šole pa je ostal Osnovna šola Trdkova. Proti koncu leta 1962 je šola postala podružnica Osnovne šole Gornji Petrovci, 1. 9. 1975 pa so jo zaprli.

OSNOVNA ŠOLA VADARCI

Signatura: PAM/0858

Kraj: Vadarci

Ohranjeno gradivo: 1913–1959

Količina: 1 arhivska škatla, 1 knjiga

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, madžarski

Vsebina: Dnevnik in vpisnica 1913/14; matični listi rojenih 1931–1934, 1936–1939; matični listi rojenih, ki so končali osnovno šolo v času okupacije in niso obiskovali nostrifikacijskega tečaja 1928–1931; matična knjiga učencev 1938/39–1958/59; opravljeni zapisnik 1945–1959.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Osnovna šola Vadarci so odprli Madžari leta 1913. Po končani prvi svetovni vojni na šoli ni bilo učitelja, učenci so obiskovali osnovno šolo v Bodoncih. Spomladi leta 1942 so Madžari dokončali gradnjo šolskega poslopja in obnovili državno šolo. Pouk je potekal v madžarskem jeziku, deloma tudi v prekmurskem narečju. Leta 1946 so šolo spet zaprli, učence pa prešolali v Bodonce. S šolskim letom 1955/56 je Osnovna šola Vadarci delovala kot podružnica Osnovne šole Bodonci. Kot taka je delovala do šolskega leta 1958/59.

OSNOVNA ŠOLA VELKA

Signatura: PAM/0780

Kraj: Zg. Velka

Ohranjeno gradivo: 1892–1962

Količina: 12 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Vpisnice 1892/93–1937/38; matični listi rojenih 1908–1944, 1947; matična knjiga učencev 1937–1951; razrednice in tedniki šolskega dela 1938/39–1940/41.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1979 predala Osnovna šola Sladki Vrh.

Historiat ustvarjalca: Šola na Velki je bila ustanovljena že leta 1806. Leta 1937 je imela šest oddelkov. Osnovna šola Velka je bila samostojna do šolskega leta 1976/77, ko je postala podružnica Osnovne šole Sladki Vrh.

OSNOVNA ŠOLA VIDONCI

Signatura: PAM/0781

Kraj: Vidonci

Ohranjeno gradivo: 1916–1976

Količina: 12 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, madžarski

Vsebina: Matični listi rojenih 1910–1943; zapisniki: krajevnega šolskega sveta 1927–1941, šolskega odbora 1959–1962, opravljeni 1945–1956; zemljiškoknjižni dokumenti 1932–1953; dopisi 1949/50; inventarne knjige: knjižnica in premičnine; matične knjige učencev 1959–1962; vpisnice in razrednice 1921/22–1946/47; razrednice in tedniki 1947/48–1958/59; imeniki in tedniki 1959/60–1975/76.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Šola v Vidoncih je bila ustanovljena leta 1899. Poleg te šole je Ministrstvo za uk in bogočastje zgradilo in leta 1910 odprlo enooddelčno državno ljudsko šolo za Vidonce in Kovačevce, ki je dobila ime Vidonci II. Med šolskima letoma 1910/11 in 1927/28 sta v Vidoncih tako obstajali dve osnovni šoli, Vidonci I in Vidonci II. 28. 8. 1928 je Ministrstvo za prosveto ukinilo enooddelčnico Vidonci I ter štiriodelčno šolo Vidonci II razširilo v petooddelčno šolo. Leta 1937 je petooddelčno šolo obiskovalo 244 otrok, od tega 145 iz Vidoncev. Leta 1977 so šolo zaprli, učenci pa od tedaj obiskujejo Osnovno šolo Grad.

OSNOVNA ŠOLA VURBERK

Signatura: PAM/0783

Kraj: Vurberk

Ohranjeno gradivo: 1855–1961

Količina: 17 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,7

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Katalogi 1855–1941; matični listi rojenih 1910–1941; dopisi 1945–1959; opravljeni zapisnik 1945–1956; razrednice 1928–1941, 1952–1957; tedniki šolskega dela 1946–1959; dnevnik nabav 1960; knjiga potrošnega materiala 1960/61.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1979 predala Osnovna šola Ele Kristl Korena, podružnica Vurberk.

Historiat ustvarjalca: Osnovno šolo na Vumpahu (Vurberk) so ustanovili leta 1799. Leta 1952 je vurberška šola postala podružnica Osnovne šole Korena. Leta 1983 so šolo zaradi majhnega števila učencev zaprli.

OSNOVNA ŠOLA VUZENICA

Signatura: PAM/0844

Kraj: Vuzenica

Ohranjeno gradivo: 1745–1978

Količina: 64 arhivskih škatel

Tekoči metri: 6,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Matični listi rojenih 1909–1971; šolska kronika 1745–1978; katalogi učencev 1871–1938; vpisnice 1951–1968; matične knjige 1958–1977; zapisniki konferenc 1945–1960.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 2009 predala Osnovna šola Vuzenica.

Historiat ustvarjalca: Prvi podatki o šolstvu v Vuzenici segajo že v leto 1356. Leta 1795 je postala šola javna in pouk je potekal v župnišču. Leta 1883 so zgradili novo šolsko poslopje. Leta 1906 so odprli nemško šolo in leta 1912 sezidali novo poslopje. V tej stavbi je od leta 1919 bila nameščena slovenska osnovna šola. Od leta 1951 do 1958 je delovala nižja gimnazija, nakar se je združila z osnovno šolo v popolno osemletko.

OSNOVNA ŠOLA ZGORNJA KUNGOTA

Signatura: PAM/0784

Kraj: Zg. Kungota

Ohranjeno gradivo: 1880–1961

Količina: 6 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,6

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Katalogi 1880/81, 1914/15–1926/27, 1934/35–1937/38; matični listi rojenih 1914–1940; matična knjiga učencev 1937/38–1960/61; zapisniki: krajevnega šolskega odbora 1927–1941, učiteljskih svetov in zborov 1951–1954, opravniki 1936/37–1940/41, 1945–1948; razrednice in tedniki 1932/33, 1940/41, 1945/46; spričevala 1913/14–1938/39; blagajniški dnevnik 1937/38–1940/41; proračun 1940/41; katalog šolske in učiteljske knjižnice, inventarna knjiga učil, dnevnik nabav 1937–1947.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Zgornja Kungota leta 1979.

Historiat ustvarjalca: V Zg. Kungoti se je pouk pričel leta 1733, poučevali pa so duhovniki in organisti. Osnovno šolo so ustanovili leta 1761. Leta 1888 je bila enorazredna šola razširjena v dvorazrednico. Učni jezik v šoli je bil nemški in slovenski vse do konca prve svetovne vojne. Do druge svetovne vojne je bil pouk slovenski, med drugo svetovno vojno spet nemški, poučevali pa so nemški učitelji. Leta 1953 je šola postala osemletka. S šolskim letom 1964/65 se je Osnovna šola Zgornja Kungota združila z Osnovno šolo Spodnja Kungota. Osnovna šola Zgornja Kungota je postala centralna osnovna šola.

OSNOVNA ŠOLA ZGORNJA POLSKAVA

Signatura: PAM/0785

Kraj: Zg. Polskava

Ohranjeno gradivo: 1885–1978

Količina: 25 arhivskih škatel

Tekoči metri: 2,5

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Matična knjiga učencev 1885–1912; matični listi rojenih 1904–1963; katalogi 1887–1941, 1957–1977; razrednice 1927–1958; tedniki šolskega dela 1927–1977; zapisniki: učiteljskih konferenc 1906–1941, 1945–1967, krajevnega šolskega sveta 1922–1933, 1955–1961, opravljeni 1931–1968; statistika o šoli, šolskem vrtu, učencih, uspehu 1923–1959; nastopi učiteljev 1893–1941; adaptacija šole 1929–1939; dopisi 1946–1968; pionirski odred: poročila in programi 1948–1951; KUD Gaj: obvestila, programi, vabila, zapisniki 1950–1957; spričevala nemške šole 1941/42–1943/44; popis učencev v šolskem okolišu 1941–1945.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Spodnja Polskava leta 1977.

Historiat ustvarjalca: Pouk na Zg. Polskavi se je pričel leta 1821. Potekal je v nemškem jeziku vse do konca prve svetovne vojne. V šolskem letu 1922/23 je šola postala štirirazrednica. Med drugo svetovno vojno so na šoli poučevali nemški učitelji. V šolskem letu 1961/62 je bila Osnovna šola Zgornja Polskava kot samostojna šola ukinjena; postala je podružnica Osnovne šole Spodnja Polskava.

OSNOVNA ŠOLA ŽENAVLJE

Signatura: PAM/0830

Kraj: Ženavlje

Ohranjeno gradivo: 1926–1961

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi rojenih 1913–1940; matična knjiga učencev in kazalo 1937–1961; zapisniki: učiteljskih konferenc 1957–1961, šolskega odbora 1954–1957, opravljeni 1949–1960.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Gornji Petrovci leta 1979.

Historiat ustvarjalca: Pred letom 1872 je šola delovala po zasebnih hišah. Leta 1872 je država odobrila prispevek za gradnjo šole, vendar so ga prebivalci Ženavelj odklonili, češ da ne morejo uresničiti prevzete obveznosti. Pouk je tako potekal v majhni hiši, ki jo je država odkupila leta 1899. Pouk na šoli je potekal vse do šolskega leta 1964/65. Po tem letu je potekal le občasno, učenci so šli v šolo dva do trikrat tedensko, poučevali so učitelji iz Osnovne šole Gornji Petrovci. V letu 1965 je na šolo prišla nova učiteljica in pouk je spet potekal normalno. Tako je bilo do 1. 9. 1971, ko so šolo v Ženavljah zaprli.

TRETJA DEŠKA OSNOVNA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/0872

Kraj: Maribor*Ohranjeno gradivo:* 1894–1945*Količina:* 1 arhivska škatla*Tekoči metri:* 0,1*Informativna pomagala:* arhivski popis*Jezik:* nemški

Vsebina: Seznam učencev 1894/95–1904/05; katalog 1911/12, 1913/14; opravljeni zapisniki 1941–1945.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: III. deško osnovno šolo Maribor so odprli 15. 9. 1891 na Ruški c. Do leta 1895 je bila štirirazrednica, nato petrazrednica. Učni jezik na šoli je bil nemški. V šolskem letu 1919/20 so prvič vpisovali otroke v razrede glede na narodnost. Šola je imela pet slovenskih razredov in pet nemških vzporednic. Ker se je v šolo vpisovalo vsako leto manj nemških otrok, so se nemški otroci s šolskim letom 1924/25 začeli vpisovati na II. deško osnovno šolo, III. deška osnovna šola pa je postala čisto slovenska. V času druge svetovne vojne je pouk na šoli potekal spet v nemškem jeziku. Po osvoboditvi leta 1945 je šola spet delovala pod imenom III. deška osnovna šola, leta 1946 pa se je združila z II. dekliško osnovno šolo v Magdalensko osnovno šolo.

A.420 SREDNJE ŠOLSTVO

Do srede 18. st. je bila edina srednja šola gimnazija. Z razvojem trgovine, industrije in drugih dejavnosti, zlasti pa z razvojem modernih znanosti v 19. st., se je srednje šolstvo zelo razmahnilo. Meščanske šole in realke so zlasti pospeševale izobraževanje za t. i. meščanske poklice.

Meščanska šola je bila uvedena s 3. državnim osnovnošolskim zakonom leta 1869. Vanjo so se lahko vpisali učenci po končanem 5. razredu osnovne šole. Namen meščanske šole je bil dajati učencem splošno izobrazbo. Meščanske šole so ustanavljali v mestih in večjih industrijskih središčih. Deželni zakon iz leta 1873 je določal, da se v vsakem okraju ustanovi najmanj ena meščanska šola, stroške zanjo pa prevzame okraj. Leta 1925 so meščanske šole postale štirirazredne. Meščanske šole so bile po svoji vsebini namenjene večinoma učenju obrtne ali trgovske stroke. Po letu 1945 so bile odpravljene.

Gimnazija kot osrednji tip splošnoizobraževalne šole je postala osemletna s štiriletno nižjo in štiriletno višjo stopnjo. Gimnazije niso bile več latinske šole, vendar je latinščina ostala pomemben učni predmet. Kot zaključek osemletnega gimnazijskega šolanja je bil uveden zrelostni izpit – matura. Poleg gimnazij so obstajale še realke, ki so bile od leta 1867 sedemletne s štirimi razredi nižje in tremi razredi višje stopnje. Realke so bile v večji meri tehnično in naravoslovno usmerjene. Le končana gimnazija je dajala možnosti nadaljevanja univerzitetnega študija na vseh ravneh. Z zakonom o srednjih šolah iz leta 1929 so bili določeni naslednji tipi srednjih šol: realna gimnazija, realka in klasična gimnazija. Prevladujoči tip gimnazije je bila realna gimnazija. Z zakonom so bile odpravljene realne šole, saj so se le-te večinoma preoblikovale v osemrazredne realne gimnazije, ki so dijakom omogočale širšo izbiro študija na univerzi. S posebnim zakonom o učiteljskih iz leta 1929 je bilo opredeljeno izobraževanje učiteljev za narodne šole. Šolanje se je podaljšalo na pet let. Vsako učiteljske je imelo svojo vadnico – narodno šolo, ki je bila sestavni del učiteljskega in je bila namenjena praktičnim vajam učiteljskih pripravnikov.

Na področju **strokovnega in poklicnega šolstva** tudi po prevratu leta 1918 ni prišlo do večjega napredka. Do leta 1935 so na teh šolah poučevali večinoma le splošne predmete, uredba pa je uvedla tudi strokovne predmete.

Po drugi svetovni vojni se je srednje šolstvo razvijalo s številnimi sistemskimi reformami. Leta 1967 so bile z zakonom o srednjem šolstvu uvrščene med srednje šole tudi poklicne šole in različne oblike nižjega strokovnega izobraževanja. Večje spremembe je srednje šolstvo doživelo z uvedbo usmerjenega izobraževanja leta 1981, prenova šolstva je bila ponovno leta 1988, celovito prenavo pa je prinesel zakon iz leta 1996, s katerim se gimnazije ponovno delijo na splošne, klasične ter strokovne.

Viri in literatura:

- **Enciklopedija Slovenije**, zv. 7 (str. 95–96) (1993). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- **Enciklopedija Slovenije**, zv. 12 (str. 251–252) (1998). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Maček, J. (2004). **Splošnoizobraževalno šolstvo v Mariboru po drugi svetovni vojni**. V: Katalogi 27. Maribor: Pokrajinski arhiv Maribor.
- Maček, J. (2002). **Šolstvo v Mariboru med prvo in drugo svetovno vojno**. V: Katalogi 11. Maribor: Pokrajinski arhiv Maribor.

A.421 UČITELJIŠČA

UČITELJIŠČE MARIBOR

Signatura: PAM/0805

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1891–1968

Količina: 139 arhivskih škatel, 5 knjig

Tekoči metri: 13,9

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Kronika 1891–1959; vpisnice 1898–1963; katalog pripravnice učiteljišča 1896–1904, 1909–1919, 1941; matični listi rojenih, ki so obiskovali Vadnico 1917/18, 1921/22–1956/57; zapisniki: o praktičnih izpitih 1920–1926, o izpitih 1931–1941, učiteljskih diplomskih izpitov 1931, 1946, o izpitih za pomožne učitelje, pripravnike 1946, privatnih izpitov 1947–1954, 1965–1968, sprejemnih izpitov 1950, 1954, diferencialnih izpitov 1956–1963, učiteljskih diplomskih izpitov 1950–1960, o zaključnih izpitih 1961–1968, konference profesorskega zbora 1952, sindikata 1946–1967; šolska in dijaška skupnost: programi, poročila, zapisniki 1960–1966; statistika uspeha, števila dijakov 1955–1962; dopisi 1946–1968; maturitetne naloge 1961–1968; dnevniki 1945/45–1959/60; redovalnice 1945/46–1959/60; spričevala 1927–1930; personalne mape profesorjev.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda do leta 1932 sestavlja gradivo dveh učiteljišč, in sicer Državnega moškega učiteljišča in Deželnega ženskega učiteljišča. V šolskem letu 1932/33 sta se obe učiteljišči združili v Državno učiteljsko šolo.

Historiat ustvarjalca: Državno moško učiteljišče so ustanovili leta 1862, Deželno žensko učiteljišče pa leta 1902. Po prvi svetovni vojni so Deželno žensko učiteljišče ukinili, dijakinje pa so se prešolale na Žensko učiteljišče šolskih sester. Leta 1920 so žensko učiteljišče obnovili. V šolskem letu 1932/33 so obe učiteljišči združili v Državno učiteljsko šolo. Delovala je do okupacije, ko so Nemci odprli nemško Državno učiteljišče. Po končani vojni je bila Državna učiteljska šola obnovljena. V šolskem letu 1963/64 je bil zadnji vpis dijakov v prvi letnik, naslednje leto so se dijaki že vpisali v prvi letnik pedagoške gimnazije. Leta 1968 so učiteljišče zaprli.

UČITELJIŠČE MURSKA SOBOTA

Signatura: PAM/0888

Kraj: Murska Sobota

Ohranjeno gradivo: 1950–1953

Količina: 4 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Vpisnice: dijakov 1950–1952, o učiteljskih diplomskih izpitih 1952/53; zapisniki: konferenčni 1950–1951, o diplomskih izpitih 1952/53, o sprejemnih izpitih 1950/51; dopisi 1950–1953; dnevniki 1950/51–1952/53; redovalnice 1951/52–1952/53; naloge na sprejemnih izpitih 1950/51; prošnje za sprejem na učiteljišče 1950/51.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Učiteljišče Murska Sobota je bilo ustanovljeno z odločbo ministra za prosveto z dne 28. 7. 1950. V šolskem letu 1950/51 sta pričela s poukom prvi in drugi letnik. V prvi letnik se je vpisalo 80 dijakov. Dijaki drugega letnika iz okrajev Murska Sobota, Gor. Radgona, Lendava in Ljutomer, ki so do tedaj obiskovali mariborsko učiteljišče, so se prepisali v Mursko Soboto. V šolskem letu 1951/52 je prvi letnik obiskovalo 54 dijakov, vendar je bilo to tudi zadnje leto, ko je učiteljišče še vpisalo dijake v prvi letnik. Učiteljišče je bilo ukinjeno 30. 9. 1953. Dijaki so se prešolali na ostala učiteljišča, predvsem mariborsko.

A.422 GIMNAZIJE

DRUGA GIMNAZIJA MARIBOR

Signatura: PAM/0840

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1937–1968

Količina: 47 arhivskih škatel, 4 knjig

Tekoči metri: 4,8

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Vpisnice 1937–1953; personalne mape učencev; redovalnice 1945–1955; dnevniki 1945–1959; poročila o šolski kuhinji 1949–1960; maturitetne naloge 1956–1968; osebni dohodki 1966–1968; dopisi 1945–1965.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, na nivoju dokumenta.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Gimnazija Miloša Zidanška Maribor.

Historiat ustvarjalca: Leta 1937 je bila v prostorih današnjih osnovnih šol Boris Kidrič in France Prešeren v Žolgerjevi ul. 2 ustanovljena II. deška meščanska šola. Leta 1939 so začeli graditi novo šolo v Žolgerjevi ul. 18 (danes Trg Miloša Zidanška). Takoj po vojni leta 1945 se je šola preimenovala v II. državno moško nižjo gimnazijo, leta 1949 pa so šolo proglasili za popolno gimnazijo. Dobila je ime II. gimnazija. Leta 1952 se je končno preselila v novo zgradbo v Žolgerjevi ul. 18. Leta 1964 se je II. gimnazija preimenovala v Gimnazijo Tabor. Leto kasneje se je iz prostorov II. gimnazije izselila Osnovna šola Angela Besednjaka. Leta 1971 se je Gimnazija Tabor preimenovala v Gimnazijo Miloša Zidanška. Leta 1981 je bila gimnazijska usmeritev ukinjena, uvedeno je bilo usmerjeno izobraževanje in šola se je preimenovala v Srednjo naravoslovno šolo Miloš Zidanšek. Leta 1990 je bil na šoli ponovno uveden gimnazijski program in šola je dobila naziv II. gimnazija Maribor.

KERNSTOCKOVA VIŠJA ŠOLA ZA DEČKE MARIBOR

Signatura: PAM/0859

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1941–1945

Količina: 5 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,5

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški

Vsebina: Spisi 1941–1944; seznam dijakov 1943–1945; vpisnice 1942–1945; razrednice 1941–1945; delovodniki 1942–1945; matura: višji tečajni izpiti, življenjepisi učencev, ki so se

prijavili na maturo, naloge iz matematike, nemškega, latinskega in francoskega jezika, spričevala 1941–1943.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Po ukinitvi klasične gimnazije je okupator v Mariboru ustanovil *Kernstock Oberschule*, kjer se je pouk nadaljeval že v drugi polovici junija 1941. Šola je dobila ime po nemškem nacionalističnem pesniku in župniku v Festenburgu Ottokarju Kernstocku. Šola je bila realna gimnazija z osmimi razredi. Sprva je bilo na šoli 264 dijakov, že oktobra pa je število dijakov naraslo na 402. Večinoma so to bili otroci priseljenih nacističnih uradnikov. V šolskem letu 1942/43 se je šola razdelila na *Kernstock Oberschule für Jungen* in *Hugo Wolf Oberschule für Mädchen*.

KLASIČNA GIMNAZIJA MARIBOR

Signatura: PAM/0739

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1774–1992

Količina: 190 arhivskih škatel, 88 knjig

Tekoči metri: 23

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški, latinski

Vsebina: Normalije (šolski red za normalke, glavne šole in trivialke, leto 1774); kronika 1776–1829; dopisi 1813–1959; zapisniki: redovalnih konferenc, maturitetnih izpitov, o šolnini učencev, opravljeni zapisniki 1829–1959; katalogi 1776–1941; vpisnice 1945–1959; statistika zaposlenih 1853–1881; konference protokoli 1850–1890; matura 1851–1958; dnevniki in redovalnice 1940–1959; gradivo za zbornik 1992.

Sistem ureditve: Gradivo je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1960 predala Prva gimnazija Maribor.

Historiat ustvarjalca: Ustanovitev Klasične gimnazije je bila vezana na prihod jezuitov v Maribor leta 1757. Z delom je gimnazija pričela že 6. 6. 1758. Po odpravi jezuitskega reda leta 1773 je njegove šole prevzela avstrijska država. Mnoge je odpravila, med njimi tudi mariborsko gimnazijo. Leta 1775 so gimnazijo v Mariboru ponovno odprli. Bila je nemška. Postala je javna državna šola. V letih 1823–1829 se je na gimnaziji zelo visoko dvignila narodna misel, ravno v času, ko so na njej študirali veliki slavisti: Franc Miklošič, Stanko Vraz, Anton Murko in drugi. Revolucija leta 1848 je prinesla s seboj tudi šolsko reformo. Prejšestrazredna gimnazija je z letom 1849 postala državna osemrazredna klasična gimnazija. Klasična gimnazija je bila slovenski zavod, zato je morala vlada leta 1889 uresničiti zahtevo slovenskih profesorjev iz leta 1860, da dovolijo slovensko paralelko. Septembra 1892 se je gimnazija preselila v nove prostore. Med prvo svetovno vojno je vojska zasedla gimnazijo in dijaško semenišče. 1. 12. 1918 je Klasična gimnazija končno postala osemrazredna slovenska gimnazija. V šolskem letu 1940/41 je bila slovenska gimnazija takoj ukinjena, profesorji in dijaki pa pregnani. Po končani vojni je tudi Klasična gimnazija pričela s ponovnim delom. Vse oblike nekdanje klasične gimnazije so se trdno usidrale v novorojeno gimnazijo. Gimnazija je uspešno delovala vse do leta 1959, ko so jo ukinili. V šolskem letu 1959/60 je ena paralelka klasične gimnazije pričela s poukom na Prvi gimnaziji, druga paralelka pa na II. gimnaziji. Zadnji dijaki s klasičnim programom so maturirali leta 1965.

PRVA GIMNAZIJA MARIBOR

Signatura: PAM/0795

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1854–1994

Količina: 127 arhivskih škatel

Tekoči metri: 12,7

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Vpisnice: 1860–1941, 1945/46–1972/73, privatnih učencev 1930–1941, 1945/46–1946/47, srednješolskega izobraževanja oficirjev 1949–1951, delavske gimnazije 1951, tečajne gimnazije 1950/51; matične knjige učencev 1970/71–1990/91; matični listi rojenih 1970–1991; redovalnice 1903/04, 1905/06, 1912/13–1917/18, 1919/20–1920/21, 1940/41; zapisniki: mature 1895/96–1939/40, sej izpitnega odbora 1924–1940, nižjih in višjih tečajnih izpitov 1924–1940, 1945/46–1962/63, o razrednih in privatnih izpiti 1956–1969, zaključnih izpitov 1969/70–1989/90, ocenjevalnih sej 1984–1990, učiteljskih zborov 1985/86–1990/91; odredbe 1854–1868; dopisi 1946–1979; statistika o številu učencev, uspehu 1959/60; delovni načrti 1971/72–1978/79; osnovna organizacija ZKS na Prvi gimnaziji: poročila, programi, zapisniki 1961–1965; glasilo »Mlada misel« 1974/75; personalne mape učiteljev.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Prva gimnazija Maribor leta 1997.

Historiat ustvarjalca: Šolska reforma je leta 1849 privedla do nastanka realk. Nižje realke so bile samostojne šole, višje realke pa so lahko nastale le, če so obstajale nižje. Štajerska deželna vlada je 17. 1. 1850 izdala odlok, ki je določal, da se četrti razred glavne (OŠ) spremeni v prvi razred nižje realke. Oktobra istega leta je nastal prvi razred mariborske nižje realke. Vse do leta 1870 je šola bila dvorazredna in v sklopu glavne šole. Dne 6. 9. 1870 je izšel odlok prosvetnega ministra o ustanovitvi mariborske višje samostojne realke. Šola se je leta 1873 preselila v nove prostore, v današnjo zgradbo Prve gimnazije. Tedanja realka je bila izrazito nemška šola. Šele leta 1918 so za dijake slovenske narodnosti odprli prvi slovenski razred realke. Leta 1924 je bila šolska reforma; prišlo je do izenačitve srednjih šol. Pouk v prvem in drugem razredu realke je pričel potekati po učnem načrtu realnih gimnazij in v naslednjih letih je vsa bivša nižja realka postala realna gimnazija. V šolskem letu 1928/29 se je enako zgodilo tudi v višjih razredih. Število nemških dijakov je v 20. letih 20. st. začelo strmo upadati. Med drugo svetovno vojno je bila realna gimnazija preoblikovana v *Oberschule für Jungen am Tegetthoff Gymnasium in Marburg a. d. Drau*. Po končani vojni je bila realna gimnazija obnovljena in leta 1945 preimenovana v Prvo gimnazijo. V času usmerjenega izobraževanja se je leta 1982 preimenovala v Srednjo družboslovno šolo, leta 1990 pa je znova dobila prvotno ime Prva gimnazija.

TEGETTHOFFOVA GIMNAZIJA MARIBOR

Signatura: PAM/0855

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1941–1945

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški

Vsebina: Letno poročilo Tegetthoffove gimnazije 1941/42; vpisnice in razrednice Tegetthoffove gimnazije 1942/43, 1943/44, 1944/45; vpisnice in razrednice Višje šole za dečke pri Tegetthoffovi gimnaziji 1941/42, 1944/45.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko.

Historiat ustvarjalca: Jeseni 1941 so nemške okupacijske oblasti v posloplju klasične gimnazije odprle še realno gimnazijo – *Oberschule für Jungen am Tegetthoff Gymnasium* (Višja šola za dečke pri Tegetthoffovi gimnaziji). Bila je realna gimnazija s francoščino oz. angleščino kot tujim jezikom. Ime je dobila po Mariborčanu, admiralu Wilhemu von Tegetthoffu (1827–1871). Že novembra se je Višja šola za dečke preselila v prostore na današnjem Trgu generala Maistra. V šolskem letu 1941/42 je imela sedem razredov, v naslednjih letih pa so jo postopoma odpravljali, tako da je imela vsako leto razred manj. Na novo je bila ustanovljena tudi humanistična gimnazija, t. i. *Tegetthoff Gymnasium*, ki je imela vsako leto razred več. V šolskem letu 1944/45 je Tegetthoffova gimnazija Maribor imela že štiri razrede.

TRETJA GIMNAZIJA MARIBOR

Signatura: PAM/0796

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1940–2002

Količina: 184 arhivskih škatel, 1 knjiga

Tekoči metri: 18,3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, srbohrvaški (cirilica)

Vsebina: Vpisnica Državne komisije za praktične učiteljske izpite 1940–1941; zapisniki: sveta šole, izvršilnih odborov, šolske skupnosti, delovne skupnosti, učiteljskih zborov, redovalnih konferenc 1955–1992; poročila razrednikov 1950–1979; dopisi 1959–1993; matični listi 1962–2001; zapisniki o zaključnih izpitih 1967–2002; personalne mape zaposlenih 1978–1981.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko in vsebinsko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 2000 predala III. gimnazija Maribor, dopolnitev pa je sledila leta 2004.

Historiat ustvarjalca: Zgodovina šole sega v leto 1862/63, ko je nastalo dvoletno učiteljišče v Mariboru. Učiteljišče je bilo do leta 1874 triletno, nato štiriletno. Leta 1907 se je preselilo v novo stavbo na Mladinski ul., v kateri je danes Osnovna šola Bojana Iliča, po drugi svetovni vojni pa se je preselilo na Gosposvetsko c. Leta 1929 so šolanje na učiteljišču podaljšali na pet let. Leta 1941 so odprli nemško državno učiteljišče, slovenski jezik pa je bil prepovedan. Po drugi svetovni vojni je začelo delovati Mariborsko učiteljišče. Leta 1948/49 je bila ustanovljena tudi enoletna vzgojiteljska šola. Leta 1951 se je pojavila potreba po novem načinu izobraževanja osnovnošolskih učiteljev. Tako so spremenili petletna učiteljišča v štiriletne gimnazije. Šolanje bodočih osnovnošolskih učiteljev se je nadaljevalo na dveletni Pedagoški akademiji. Petletno učiteljišče so v šolskem letu 1967/68 ukinili. Gimnazija pedagoške smeri je postala samostojen zavod. Leta 1960 je OLO Maribor ustanovil srednjo vzgojiteljsko šolo. S šolskim letom 1963/64 se je šola upravno in finančno ločila od učiteljišča. Leta 1977/78 je prišlo do ponovne združitve Gimnazije pedagoške smeri in Srednje vzgojiteljske šole, nova šola se je preimenovala v Pedagoško šolo. Leta 1982/83, v času usmerjenega izobraževanja, je šola dobila naziv Srednja šola pedagoške in kulturne usmeritve. Julija 1990 se je preimenovala v III. gimnazijo Maribor.

VIŠJA DEKLIŠKA ŠOLA HUGA WOLFA MARIBOR

Signatura: PAM/0860

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1942–1945
 Količina: 2 arhivski škatli Tekoči metri: 0,2
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: nemški

Vsebina: Sezname dijakinj 1943–1945; vpisnice 1942–1945; razrednice 1942–1945.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Kernstockova višja šola, ki je bila ustanovljena leta 1941 kot realna gimnazija z osmimi razredi, se je v šolskem letu 1942/43 razdelila v *Kernstock Oberschule für Jungen* in *Hugo Wolf Oberschule für Mädchen*. Višja dekliška šola je dobila ime po skladatelju Hugu Wolfu.

A.424 SREDNJE STROKOVNE ŠOLE**DRŽAVNA TRGOVSKA AKADEMIJA MARIBOR**

Signatura: PAM/0848

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1919–1941
 Količina: 5 arhivskih škatel Tekoči metri: 0,5
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Katalogi 1919/20–1940/41; zapisniki zaključnih izpitov 1930–1940; redovalnica 1940/41.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Ekonomsko-administrativna šola Maribor leta 1978.

Historiat ustvarjalca: Dvorazredno trgovsko šolo v Mariboru so odprli 1. 10. 1919. Delovala je do konca šolskega leta 1926/27, saj jo je Ministrstvo za trgovino in industrijo 19. 8. 1926 povzdignilo v državno trgovsko akademijo s štiriletnim programom. Do pričetka druge svetovne vojne je na Državni trgovski akademiji maturiralo 416 dijakov in dijakinj. Pouk na Državni trgovski akademiji se je končal že 31. 3. 1941, 9. 4. 1941 pa je Maribor zasedla nemška vojska.

DRŽAVNA VIŠJA GOSPODARSKA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/0864

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1941–1945
 Količina: 5 arhivskih škatel Tekoči metri: 0,5
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: nemški

Vsebina: Katalogi 1941/42–1944/45.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko.

Historiat ustvarjalca: Šolo so odprli Nemci leta 1941 kot *Staatliche Wirtschaftsoberschule Marburg/Drau*. Delovala je do leta 1945.

GOSTINSKI ŠOLSKI CENTER MARIBOR

Signatura: PAM/1415

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1958–2000
 Količina: 61 arhivskih škatel Tekoči metri: 6,1
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Kronika 1967/68–1976/77, 1979/80–1981/82; ustanovitveni akti 1958–1959, 1961–1962; pravilniki 1959–1962; zapisniki: delovnih skupnosti 1964–1965, sej šolskega odbora 1959–1964, sveta šole 1984–2000, zaključnih izpitov 1961–1981; dopisi 1959–1963; glavna vpisnica 1958–1969; matične knjige 1970–1982; matični listi 1970/71–1979/80; učni načrti in predmetniki; sezname učencev 1958–1967; dnevniki in redovalnice 1958/59–1964/65.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda sta predala Gostinski šolski center Maribor leta 1971 in Srednja šola za gostinstvo in turizem Maribor leta 2008.

Historiat ustvarjalca: Gostinska šola v Mariboru je bila ustanovljena leta 1958. V okviru šole je delovala tudi restavracija, ki je obenem služila kot šolska delavnica za praktični pouk učencev gostinske šole. Šola je sprva usposabljala učence za poklic natakarja in kuharja ter prirejala izpopolnjevalne tečaje in razstave. V okviru šole je kot organizacijska enota delovala tudi Vajeniška šola gostinske stroke. Leta 1962 se je šola preimenovala v Gostinski šolski center Maribor, leta 1981 pa v Srednjo šolo za gostinstvo in turizem Maribor.

GRADBENI ŠOLSKI CENTER MARIBOR

Signatura: PAM/1419

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1953–1973
 Količina: 86 knjig Tekoči metri: 4
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Vpisnice 1953–1973; zaključni izpiti 1961–1972.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, na nivoju tehničnih enot.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 2003 predala Srednja gradbena šola.

Historiat ustvarjalca: Zaradi velikih potreb po strokovnih kadrih v gradbeništvu je bil leta 1960/61 ustanovljen gradbeni oddelek na Tehnični srednji šoli v Mariboru. Pred tem so se za različne gradbene poklice izobraževali na Vajenski šoli raznih strok. Gradbeni oddelek je deloval v sestavi Tehniške srednje šole še v letu 1961/62. Tega leta je bil ustanovljen Gradbeni šolski center Maribor. V sestavi centra je delovala Gradbena poklicna šola. Gradbena Tehniška šola, ki je delovala na Tehniški srednji šoli Maribor, je prešla v sestavo Gradbenega šolskega centra v šolskem letu 1962/63. V šolskem letu 1963/64 se je Gradbenemu šolskemu centru priključila še Slikarsko-pleskarska poklicna šola, začelo pa se je tudi izobraževanje za poklic dimnikar. Leta 1971 se je šola preimenovala v Gradbeni šolski center Borisa Kraigherja Maribor, 1983 leta pa v Gradbeno srednjo šolo Borisa Kraigherja Maribor. Od leta 1992 ima naziv Srednja gradbena šola Maribor. V začetku leta 1999 se je preoblikovala v zavod z dvema organizacijskima enotama: strokovno gimnazijo ter strokovno in poklicno šolo.

MEDICINSKA SREDNJA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/1398

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1946–1993
Količina: 100 arhivskih škatel, 33 knjig *Tekoči metri:* 11
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Katalogi 1946–1955; kartoteka šole za bolničarje 1947–1956; vpisnice 1947–1971; zaključni izpiti 1963–1993; matični in osebni listi učencev 1972–1993; gradbena dokumentacija 1965; zaključni računi 1963–1969.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno na nivoju dokumenta oz. združenih dokumentov, kronološko in vsebinsko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 2001 predala Srednja zdravstvena šola Juge Polak.

Historiat ustvarjalca: Šola za medicinske sestre v Mariboru je bila ustanovljena oktobra 1947, v začetku kot dvoletna šola, leta 1949 je bila z odločbo Ministrstva za ljudsko zdravje spremenjena v triletno, leta 1950 pa v štiriletno. V šolskem letu 1952/53 se je iz Ljubljane v Maribor preselila Bolničarska šola in se priključila Šoli za medicinske sestre. Leta 1957/58 se je Bolničarska šola v Mariboru ukinila. Leto kasneje se je pričela graditi nova šola. Z reformo leta 1960 je bilo ukinjeno enotno izobraževanje babic, otroških negovalk in zobnih asistentk. Organizirane so bile tri smeri šolanja: splošno ambulantno-bolnična, otroška in ginekološko-porodniška smer. Šola je imela naziv Medicinska srednja šola Maribor. Leta 1971 se je preimenovala v Zdravstveno šolo. Program šole je bil usmerjen v poklic zdravstvenega tehnika. Leta 1977 je dobila šola naziv, ki ga ima še danes – Srednja zdravstvena šola Juga Polak. Usmerjeno izobraževanje leta 1981 je prineslo kar nekaj sprememb. Odpravljene so bile vse štiri smeri medicinskih sester, poslej so izobraževali le še bodoče bolničarje in zdravstvene tehnike.

SREDNJA EKONOMSKA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/1863

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1945–2000
Količina: 165 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 16,5
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Vpisnice 1945–1973; matični listi oz. osebni listi 1967–2000; zapisniki o zaključnih izpitih 1952–2000.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko in vsebinsko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Srednja ekonomska šola leta 2006.

Historiat ustvarjalca: Leta 1919 so v Mariboru ustanovili dvorazredno trgovsko šolo, na kateri so poučevali tudi v slovenskem jeziku. Šola je delovala do leta 1926. Takrat je bila državna dvorazredna trgovska šola povzdignjena v državno trgovsko akademijo s štiriletnim šolanjem. S pričetkom druge svetovne vojne je Trgovska akademija prenehala delovati. Leta 1945 se je šola preimenovala v Srednjo gospodarsko šolo. Ob Srednji gospodarski šoli je od jeseni 1945 delovala tudi enoletna nižja gospodarska šola. Po odloku ministrstva za trgovino in preskrbo je oktobra 1947 šola dobila ime Ekonomski tehnikum. Poletu 1950 je šola ponovno spremenila naziv. Imenovala se je Srednja ekonomska šola in se septembra

istega leta preimenovala v Ekonomsko srednjo šolo. V njenem okviru je s tem letom pričela delovati dvoletna administrativna šola. V šolskem letu 1970/71 je imela naziv Ekonomska šola. S šolskim letom 1976/77 sta se združili Ekonomska šola in Upravno-administrativni center v Ekonomsko-administrativno šolo. Poslej so se na zavodu učenci izobraževali v treh šolah: štiriletni ekonomski srednji šoli, štiriletni upravno-administrativni šoli in dvoletni administrativni šoli. V času usmerjenega izobraževanja se je program zelo spremenil. Celoten program upravno-administrativne dejavnosti je že potekal na Prvi gimnaziji. Ob koncu usmerjenega izobraževanja leta 1989 so na Srednji ekonomski šoli pričeli izobraževati po programu ekonomsko-komercialni tehnik, ki je imel dve smeri. V šolskem letu 1993/94 se je pripravljala prva generacija splošne ekonomske smeri na maturo. Leta 1998/99 sta se dijakom na šoli ponudili dve možnosti izobraževanja: prvotna smer ekonomske šole, ki se je zaključila z zaključnim izpitom, ter smer ekonomske gimnazije, kjer se je izobraževanje končalo z maturo.

SREDNJA KMETIJSKA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/0800

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1872–1976

Količina: 110 arhivskih škatel, 2 knjigi

Tekoči metri: 12

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Katalogi 1886–1920, 1925–1932, 1941–1944; matična knjiga učencev 1931–1941, 1947–1962; pravilniki, akti, statuti 1958–1962; imeniki 1919–1926; vpisnice 1946–1960; sezname: učencev 1872–1888, 1946–1972, tečajnikov 1945–1946; kronika 1946–1957; zapisniki: učiteljskih konferenc 1922–1926, 1957–1974, o zaključnih izpitih 1948–1951, 1955–1964, o privatnih izpitih 1953–1961, o sprejemnih izpitih 1951–1963, o dopolnilnih izpitih 1961, izpitnega odbora 1950–1965, sej kolektivnega organa 1954–1958, sveta šole 1967–1971, DS 1976; šolska poročila 1956/57, 1958/59, 1962/63, 1964/65, 1970/71; dopisi 1945–1967; učni načrti 1946–1969; diplomske in maturitetne naloge 1959–1965; dnevniki 1950–1951, 1957–1960; redovalnice 1946–1947, 1958–1960; personalne mape učiteljev; album.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Srednja kmetijska šola Maribor leta 1979 in 1994.

Historiat ustvarjalca: V Mariboru so 11. 3. 1872 odprli Deželno sadjarsko in vinarsko šolo (*Steiermärkische Landes-Obst- und Weinbauschule*). Učni jezik je bil nemški, večina takrat vpisanih učencev je bila slovenske narodnosti. Šola je bila do konca prve svetovne vojne dvoletna. Ob rednem pouku je šola organizirala tudi vinarske in sadjarske tečaje za viničarje in učitelje v osnovnih šolah iz vinorodnih območij. V šolskem letu 1876/77 so v okviru šole odprli tudi viničarsko šolo. Leta 1919 je šola dobila slovenskega upravitelja, pouk v slovenskem jeziku pa se je pričel v drugem semestru šolskega leta 1918/19. Leta 1922 so odprli še srednjo kmetijsko šolo, ki je delovala do leta 1928. Leta 1941 so Nemci šolo preimenovali v *Obst- und Weinbauschule Marburg an der Drau*. Leta 1946 je bila ustanovljena Srednja kmetijska šola, ki se je v šolskem letu 1970/71 preimenovala v Tehniško kmetijsko šolo Maribor. Leta 1983 so se Tehnična kmetijska šola Maribor, Živilski šolski center in Poklicna šola kmetijske mehanizacije povezale v Srednjo agroživilsko šolo. Leta 2005 sta se Srednja kmetijska šola Maribor in Srednja šola kmetijske mehanizacije Maribor preimenovali v Biotehniško šolo Maribor.

SREDNJA KOVINARSKA, STROJNA IN METALURŠKA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/1427

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1962–2000

Količina: 17 arhivskih škatel, 218 knjig

Tekoči metri: 13,7

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi dijakov 1977–2000; zapisniki zaključnih izpitov 1962–2000; matične knjige 1975–1999; zapisniki: konferenc 1985–2000, sej učiteljskega zbora 1993–1996; letni delovni načrt 1987–1991, dopisi 1981–1987.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Srednja kovinarska, strojna in metalurška šola Maribor leta 2001.

Historiat ustvarjalca: Srednja kovinarska, strojna in metalurška šola Maribor je nastala leta 1981 z združitvijo strojnega odseka Tehniške elektro, strojne in tekstilne šole, Avtomehanskega in kovinarskega centra, Železniške industrijske šole ter Poklicne kovinarske šole Slovenska Bistrica. Z združitvijo je nastala ena večjih strokovnih šol v Sloveniji. Leta 2002 se je šola preimenovala v Srednjo strojno šolo Maribor.

SREDNJA PROMETNA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/1420

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1960–2001

Količina: 77 arhivskih škatel

Tekoči metri: 7,7

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Zapisniki zaključnih izpitov 1960–2001; zapisniki redovalnih konferenc 1968–1999; matični listi učencev 1969–2000.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko in vsebinsko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 2004 predala Prometna šola Maribor.

Historiat ustvarjalca: Začetki izobraževanja segajo v leto 1958, ko je bila v Mariboru ustanovljena dvoletna Železniška prometna šola za potrebe železnice. Delovala je v prostorih železniške postaje Maribor. Leta 1963 se je šola preselila na Preradovičevo ul. 33, poleg nje so zgradili dijaški dom. Prvotno je bil Železniški dijaški dom v Kopitarjevi ul. Vsi dijaki so obvezno morali bivati v dijaškemu domu, kjer so imeli organizirane obvezne učne ure, na katerih je bil prisoten strokovni učitelj. Železniška prometna šola je bila po strokovni vsebini dela povezana z Železniškim šolskim centrom, ki ga je leta 1961 ustanovila Skupnost železniških podjetij v Ljubljani. V času usmerjenega izobraževanja je šola doživela največ sprememb v zvezi z izobraževalnimi programi. Leta 1992 je dobila naziv Slovenske železnice – Železniška srednja šola Maribor. Leta 1995 se je preimenovala v Srednjo prometno šolo. Tega leta so začeli izvajati štiriletno srednješolsko strokovno izobraževanje, leta 2002 pa še višješolski program.

SREDNJA ŠOLA ZA TELESNO VZGOJO MARIBOR

Signatura: PAM/0883

Kraj: Maribor, Murska Sobota

Ohranjeno gradivo: 1960–1970

Količina: 37 arhivskih škatel

Tekoči metri: 3,7

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Ustanovitveni in ukinitveni akti 1960, 1967–1969; statut 1966, 1968; disciplinska pravila šole; pravilniki 1961–1962, 1966, 1969; kronika 1960–1969; vpisnica: glavna 1960/61–1969/70, razrednih, privatnih in dopolnilnih izpitov 1961–1968, zaključnih izpitov 1964/65–1969/70; zapisniki: zaključnih izpitov 1963/64–1969/70, popravnih izpitov 1960/61–1969/70, dopolnilnih in razrednih izpitov 1961–1962, 1964–1965, 1967–1968, sprejemnih izpitov 1960–1966, učiteljskih konferenc 1960–1969, sveta šole 1965, sej DS 1966–1969; poročila: organizacijska 1962–1968, o tečajih plavanja in smučanja 1961–1969, o orodnem mnogoboju 1962–1968; učni načrti 1960/61–1968/69; seminarske in maturitetne naloge 1963/64–1968/69; dnevniki in redovalnice 1961/62–1969/70; šolsko glasilo »Trepetlika« oddelka v Murski Soboti 1962–1965; knjiga pečatov in stampiljk; sezname osebja na šoli in pogodbe o zaposlitvi 1964–1967.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko. Prevladuje gradivo Srednje šole za telesno vzgojo Maribor. Fondu je priključeno tudi gradivo oddelka v Murski Soboti.

Historiat ustvarjalca: Srednja šola za telesno vzgojo Maribor je bila ustanovljena z odločbo OLO Maribor z dne 28. 6. 1960. Ustanovljena je bila z namenom, da izobražuje strokovne učitelje za telesno vzgojo. Vzrok za ustanovitev šole je bilo veliko pomanjkanje učiteljev za telesno vzgojo, saj je bilo leta 1960 na območju OLO Maribor 31 šol brez učiteljev telesne vzgoje. 10. 10. 1961 so ustanovili tudi oddelek v Murski Soboti. SO Maribor je leta 1976 postopoma začel ukinjati šolo. Zakon o osnovni šoli iz leta 1965 je določal, da morajo imeti tudi učitelji telesne vzgoje višjo izobrazbo. V šolskem letu 1967/68 ni bilo več vpisa v 1. letnik. V šolskem letu 1969/70 so šolo priključili k Srednji vzgojiteljski šoli Maribor, kar je pomenilo dokončno ukinitvev šole.

SREDNJA TEKSTILNA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/1440

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1970–1995

Količina: 31 arhivskih škatel, 1 knjiga

Tekoči metri: 3,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Matični listi dijakov 1980–1993; zapisniki: zaključnih izpitov 1981–1993, sveta šole 1981–1991, zbora delavcev 1980–1992, redovalnih konferenc 1980–1993; matične knjige 1970–1982; letni delovni načrti 1990–1995.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1973 predala Tehniška tekstilna šola Maribor, sledila je dopolnitev leta 1995. V fondu so tudi matične knjige tekstilnega odseka in Šolskega centra za oblačilce in frizerje za leta 1970–1981.

Historiat ustvarjalca: Srednja tekstilna šola je nastala leta 1980 z združitvijo Tehnične elektro, strojne in tekstilne šole (tekstilni odsek) s Šolskim centrom za oblačilce in frizerje Maribor. Ob

svojem nastanku šola ni imela svoje lastne zgradbe, ampak je delovala na štirih lokacijah. Sprva se je šola imenovala Srednja tekstilna in frizerska šola, leta 1983 pa so jo preimenovali v Srednjo tekstilno šolo. Od ustanovitve pa do leta 1991/92 je šola imela dislocirano enoto pri Centru srednjih šol Velenje na Muti. V šolskem letu 1988/89 se je pouk izvajal še na dislociranih enotah v Novem mestu in Sevnici. S šolskim letom 1995/96 je bila razrešena tudi prostorska problematika. Šola je dobila nove prostore v nekdanji vojašnici Slave Klavore. Leta 2005 se je šola preimenovala v Srednjo šolo za oblikovanje.

SREDNJA TRGOVSKA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/0806

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1863–1995

Količina: 7 arhivskih škatel, 147 fasciklov, 144 knjig

Tekoči metri: 11

Jezik: slovenski, nemški

Informativna pomagala: arhivski popis

Vsebina: Katalogi 1863–1950; glavne vpisnice in vpisnice o zaključnih izpitih 1950–1971; osebni listi učencev in zapisniki o zaključnih izpitih 1972–1990; šolske kronike 1958–1995; glasilo Trgovski tovariš 1926–1930.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1996 predala Srednja trgovska šola.

Historiat ustvarjalca: Leta 1862 so v Mariboru ustanovili dvorazredno trgovsko šolo, ki je zaradi smrti ustanovitelja kmalu prenehala delovati. Potreba po strokovnem izobraževanju trgovcev pa je postajala vse bolj pereča. Leta 1876 so ustanovili Trgovsko nadaljevalno šolo, ki je delovala v današnji Gregorčičevi ul. Imela je tri razrede in je trajala tri leta. Leta 1918 so pouk na šoli začele obiskovati tudi vajenke. V obdobju med prvo in drugo svetovno vojno je šola najprej delovala v prostorih trgovskega gremija v Jurčičevi ul., kasneje se je preselila v Krekovo ul., leta 1924 pa v prostore, kjer je danes Srednja ekonomska šola Maribor. Med drugo svetovno vojno so vodstvo šole prevzeli Nemci. V letih 1945–1951 se je imenovala Gospodarska šola za vajence trgovskih podjetij, leta 1951/52 je imela naziv Šola za učence v gospodarstvu trgovinske stroke, med leti 1952–1963 se je imenovala Vajeniška šola trgovske stroke, od leta 1963 do 1984 je imela naziv Šolski center za blagovni promet, v letih 1984–1993 je bila Srednja šola za trgovsko dejavnost, od leta 1993 dalje pa ima naziv Srednja trgovska šola. Čas trajanja izobraževanja se je od ustanovitve šole nenehno spreminjal, saj se je triletno šolanje spreminjalo v dvoletno in obratno. V času usmerjenega izobraževanja sta bila uvedena tudi dva nova programa – izobraževanje komercialnih in aranžerskih tehnikov. Komercialna šola je v okviru trgovske šole delovala že leta 1967, vendar je potekala le v obliki izobraževanja odraslih. Od leta 1992 do 2003 je šola izobraževala tudi za program upravni tehnik.

SREDNJA VZGOJITELJSKA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/0884

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1948–1997

Količina: 70 arhivskih škatel

Tekoči metri: 7

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Enoletna vzgojiteljska šola: vpisnica, dnevnik, redovalnica, seznam gojenk za štipendijo, predmetnik, učni načrt, seznam profesorjev 1948/49; matična knjiga rojenih 1959–1982; zapisniki: izpitnega odbora 1965–1973, zaključnih izpitov 1964/65, 1969–1982, o strokovnih izpitih 1971/72–1979/80; vpisnice: glavne 1960–1974, o zaključnih izpitih 1966–1969, privatnih izpitov 1964/65; matični listi 1952–1970; učne priprave 1960, 1963, 1968; evidenčna knjiga opravljenih strokovnih izpitov 1971–1980; okrožnice 1965–1973; delovodnik izpitne komisije 1971–1979; dnevniki 1960/61–1979/80; redovalnice 1960/61–1962/63, 1965/66; primeri pisnih maturitetnih nalog iz slovenskega jezika in pedagoško-psihološke skupine predmetov 1964/65–1976/77; osebni dokumenti učiteljev in drugih delavcev; načrti in predračuni za adaptacijo šole 1974.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda sta predali Gimnazija pedagoške smeri leta 1981 in III. gimnazija Maribor leta 2000. Ker je Srednja vzgojiteljska šola nekaj časa delovala v okviru Učiteljišča Maribor in v okviru Pedagoške šole, je nekaj gradiva šole tudi v fondu III. gimnazija Maribor, ki pa ga fizično ni mogoče ločiti.

Historiat ustvarjalca: S šolskim letom 1948/49 je v Mariboru začela delovati enoletna vzgojiteljska šola. Leta 1960 je OLO Maribor na pobudo Zveze prijateljev mladine ustanovil Srednjo vzgojiteljsko šolo. Vodila jo je ravnateljica Učiteljišča Maribor, na njej pa so poučevali profesorji z učiteljišča. S šolskim letom 1963/64 se je šola upravno in finančno ločila od učiteljišča. V šolskem letu 1977/78 se je združila z Gimnazijo pedagoške smeri v novo šolo, t. i. Pedagoško šolo.

TEHNIŠKA ELEKTRO, STROJNA IN TEKSTILNA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/1429

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1948–1986

Količina: 78 arhivskih škatel, 87 knjig

Tekoči metri: 12,8

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Glavne vpisnice in vpisnice zaključnih izpitov 1948–1972; zapisniki: konferenc 1956–1981, kolegija 1961–1965, sveta šole 1970–1974; šolske kronike 1952–1963; statuti 1968, 1971; dopisi 1959–1970; stanovanjska dokumentacija; plačilne liste 1958–1972; matični listi 1970–1985; zapisniki o zaključnih izpitih 1959–1986; matične knjige 1969–1985.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Tehniška elektro, strojna in tekstilna šola leta 1981, kasneje je sledilo več dopolnitev. V fondu se nahaja tudi gradivo Industrijske tekstilne in Tehniške tekstilne šole.

Historiat ustvarjalca: Leta 1950 se je iz Delavskega tehnikuma razvila prva tehniška srednja šola v Mariboru s strojnimi, elektrotehničkim in tekstilnim odsekom. Leta 1956 se je ustanovila

Srednja tehniška šola za strojno in elektro stroko. Čez tri leta se je šola preselila v novo zgradbo na Gosposvetsko c. Leta 1973 se je k šoli priključil še tekstilni odsek, katerega predhodnici sta bili Tehniška tekstilna šola in Industrijska tekstilna šola, ustanovljena leta 1947. Leta 1981 je bila šola ukinjena, strojni odsek se je združil s Srednjo kovinarsko, strojno in metalurško šolo, tekstilni odsek pa se je priključil Šolskemu centru za oblačilce in frizerje. Z združitvijo Elektrogospodarskega šolskega centra in elektroodseka Tehniške elektro, strojne in tekstilne šole je nastala Srednja šola elektrotehniške in računalniške usmeritve. Leta 1993 se je šola preimenovala v Srednjo elektro-računalniško šolo.

A.425 STROKOVNE/POKLICNE ŠOLE

DELAVSKI TEHNIKUM MARIBOR

Signatura: PAM/0875

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1948–1953
Količina: 2 arhivski škatli *Tekoči metri:* 0,2
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Vpisnice: glavne 1950/51–1952/53, tečajnih izpitov 1948/49–1949/50, sprejemnih izpitov 1948/49, diplomskih tečajnih izpitov 1948/49–1950/51, zaključnih izpitov 1950/51, diplomskih izpitov 1952/53; glavni zapisnik o zaključnih izpitih 1951/52; poslovodski tečaj: vpisnica in zapisnik o zaključnih izpitih 1949.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Ekonomsko-administrativna šola Maribor leta 1978.

Historiat ustvarjalca: Delavski tehnikum je bil ustanovljen v šolskem letu 1948/49. V okviru šole so delovali naslednji oddelki: strojni, elektrotehnični, lesnoindustrijski, kemično-tehnični in tekstilni. Pouk na Delavskem tehnikumu se je izvajal do šolskega leta 1952/53.

DRŽAVNA GOSPODARSKA ŠOLA GORNJA RADGONA

Signatura: PAM/0863

Kraj: Gor. Radgona *Ohranjeno gradivo:* 1942–1945
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* nemški

Vsebina: Katalogi 1942/43–1944/45.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Ekonomsko-administrativna šola Maribor leta 1978.

Historiat ustvarjalca: Šolo so odprli Nemci leta 1941 kot *Staatliche Wirtschaftsschule Ober Radkersburg*. Delovala je do leta 1945.

ENOLETNA SPLOŠNO IZOBRAŽEVALNA GOSPODINJSKA ŠOLA MARIBOR CENTER

Signatura: PAM/0803

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 1955–1958
 Količina: 1 arhivska škatla
 Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Glavne vpisnice 1955–1958; dnevniki 1955–1958; delovodnik 1957–1958; dopisi 1957–1958.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko.

Historiat ustvarjalca: Enoletna splošno izobraževalna gospodinjska šola Maribor Center je bila vse do leta 1957 v pristojnosti OLO Maribor, od leta 1957 dalje pa ObLO Maribor Center.

ENOLETNI TRGOVSKI TEČAJ HERMES MARIBOR

Signatura: PAM/0850

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 1930–1941
 Količina: 1 arhivska škatla
 Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Vpisnice 1930/31–1940/41; zapisniki in sezname o končanem izpitu 1930/31–1936/37, 1940; statistični podatki o številu, uspehu, narodnosti, veroizpovedi učencev 1930/31–1936/37; zapisniki: učiteljskih konferenc 1930–1932, 1935–1937, rednih in izrednih sej 1936–1937; članki iz časopisov ob zaključku šolskega leta 1932; seznam plačevanja šolnine 1936/37; urnik.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1978 predala Ekonomsko-administrativna šola Maribor.

Historiat ustvarjalca: Enoletni trgovski tečaj Hermes je leta 1930 ustanovilo Slovensko trgovsko društvo v Mariboru. Tečajniki so si pridobili trgovsko izobrazbo in so se lahko zaposlili predvsem v trgovini in industriji kot uradniki, knjigovodje, blagajniki ali strojepisci. Na šoli so poučevali profesorji s Trgovske akademije Maribor. Tečaj je trajal dva semestra in je obsegal naslednje predmete: nauk o trgovini, knjigovodstvo, trgovska korespondenca, računstvo, blagoznanstvo, zemljepis, slovenski jezik, srbohrvaški jezik s korespondenco, nemški jezik s korespondenco, stenografija, strojepisje, nauk o pisarniških strojih, lepopisje in nemška stenografija (slednja je bila neobvezna). Spomladi leta 1941 so nemške okupacijske oblasti Slovensko trgovsko društvo razpustile, enoletni trgovski tečaj Hermes pa ukinile.

GOSPODINJSKA ŠOLA RADLJE OB DRAVI

Signatura: PAM/1413

Kraj: Radlje ob Dravi
 Ohranjeno gradivo: 1957–1962
 Količina: 2 arhivski škatli
 Tekoči metri: 0,2
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Pravila in pravilniki 1960; vpisnice: glavne 1958/59–1961/62, zaključnih izpitov 1959/60, 1961/62; zapisniki: delovnih in redovalnih konferenc 1958–1962, zaključnih in popravnih izpitov 1957/58–1961/62, razrednih skupnosti 1961; programi dela razrednih skupnosti 1961; poročila: inšpekcij 1957–1958, o učnem uspehu 1957–1962; učni načrti; prošnje za vpis 1958/59–1961/62; izpitne naloge učenk 1960; dnevniki in redovalnice 1958/59–1961/62.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1971 predal Gostinski šolski center Maribor.

Historiat ustvarjalca: Leta 1956 je bila v Radljah ob Dravi ustanovljena Kmetijsko-gospodinjska šola. Leta 1958 se je preimenovala v Gospodinjsko šolo Radlje ob Dravi. To je bila dvoletna strokovna šola, ki je imela dva programa: kuharica družbene prehrane in poklic gospodinje. Šola je delovala do leta 1962, ko je bila ukinjena.

HOTELSKA ŠOLA V LJUBLJANI – ODDELEK ZA ODRASLE V MARIBORU

Signatura: PAM/1416

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1959–1961

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Zapisniki o izpitih 1960/61; poročila o izpitih 1961; učni načrti in predmetniki 1959–1960; dopisi in okrožnice 1960–1961; dnevniki in redovalnice 1959/60–1960/61.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predal Gostinski šolski center Maribor leta 1971.

Historiat ustvarjalca: Leta 1956 je bila v Ljubljani ustanovljena Hotelska šola. Namenjena je bila učencem, ki so končali gostinsko šolo. V sklopu šole so delovali tudi oddelki za odrasle, že zaposlene gostinske delavce. S šolskim letom 1959/60 je odprla oddelek za odrasle tudi v Mariboru. Po šolskem letu 1960/61 je bila Hotelska šola ukinjena.

OBRTNO NADALJEVALNA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/0851

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1919–1941

Količina: 7 arhivskih škatel, 5 knjig

Tekoči metri: 1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Vpisnice 1920/21–1940/41; seznam izdanih odpustnic 1919/20–1925/26.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Leta 1876 so v Mariboru ustanovili Splošno obrtno nadaljevalno šolo, ki je po letu 1884 postala obvezna za vse vajence. Šolsko leto je trajalo devet mesecev. Pouk je bil organiziran ob nedeljah ter v jutranjih ali popoldanskih urah med tednom. Do leta 1919 je bil učni jezik nemški, nato pa so postopoma uvedli slovenski jezik. V šolskem letu 1902/03 je bilo na šoli 426 vajencev, ki so se učili naslednjih strok: gradbene, mehanično-tehnične, umetne obrti, oblačilne, živilske in druge. Aprila 1941 je nemški okupator Obrtno nadaljevalno šolo Maribor zaprl.

POKLICNA KOVINARSKA IN LESNA ŠOLA SLOVENSKA BISTRICA

Signatura: PAM/0804

Kraj: Slovenska Bistrica

Ohranjeno gradivo: 1891–1988

Količina: 54 arhivskih škatel

Tekoči metri: 5,4

Informationna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Kronika 1955–1988; katalogi 1891/92–1912/13, 1923/24–1942/43; glavne vpisnice 1945/46–1971/72; matične knjige in matični listi 1970/71–1980/81; zapisniki: učiteljskih konferenc 1931, 1950–1951, 1957/58–1962/63, 1977–1986, roditeljskih sestankov 1955–1960, sestankov z mojstri 1955–1960, sej izpitnega odbora 1967/68–1970/71, učiteljskega zbora 1956/57–1977/78, opravnih 1946–1958, zaključnih konferenc 1957/58–1962/63, sej šolskega odbora 1925, 1930, 1960–1964, sej zbora delovne skupnosti 1964–1981, zaključnih izpitov 1962/63–1980/81; razrednice in dnevniki 1930/31–1931/32, 1945/45–1953/54; delovodnik zaključnih izpitov 1962–1983; neizdana spričevala 1924/25–1940/41; okrožnice 1946–1947; dopisi 1945–1980; statistika uspeha 1947, 1949/50–1954/55; seznam pečatov in žigov 1955–1981; predmetniki in učni načrti.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Srednja kovinarska, strojna in metalurška šola Maribor leta 1982 in 1993. V gradivu fonda je tudi nekaj dokumentov, ki se nanašajo na Srednjo kovinarsko, strojno in metalurško šolo Maribor – enota Slovenska Bistrica. Tega gradiva fizično ni mogoče ločiti od gradiva Poklicne kovinarske in lesne šole Slovenska Bistrica.

Historiat ustvarjalca: Že leta 1891 je v Slovenski Bistrici obstajala t. i. *Gewerbliche Fortbildungsschule in Windisch Feistritz*, leta 1922 pa Obrtna nadaljevalna šola, ki je svoje ime večkrat spremenila: v šolskem letu 1935/36 v Strokovno nadaljevalno šolo Slovenska Bistrica, 1945/46 v Obrtno nadaljevalno šolo, 1946/47 v Strokovno nadaljevalno šolo za splošne obrti, 1948/49 v Šolo za učence v gospodarstvu raznih strok, 1953/54 v Vajensko šolo raznih strok, 1963/64 v Kovinarsko in lesno predelovano šolo za učence v gospodarstvu, 1968/69 v Poklicno šolo kovinarske, metalurške in lesne stroke ter v šolskem letu 1974/75 v Poklicno kovinarsko in lesno šolo Slovenska Bistrica. Leta 1981 se je šola združila z Železniško industrijsko šolo, Avtomehanskim in kovinarskim centrom ter strojnimi delom Tehniške elektro, strojne in tekstilne šole v Srednjo kovinarsko, strojno in metalurško šolo Maribor. V Slovenski Bistrici je bila enota šole.

ŠOLSKI AVTOMEHANSKI IN KOVINARSKI CENTER MARIBOR

Signatura: PAM/0878

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1945–1983

Količina: 151 arhivskih škatel, 89 knjig

Tekoči metri: 23,1

Informationna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Poklicna kovinarska šola Maribor Tabor: vpisnice 1945/46–1971/72, zapisniki: popravni in strokovnih izpitov 1945/46–1947/48, zaključnih izpitov 1948/49–1982/83, učiteljskih konferenc 1947–1974, šolskega odbora 1954–1980, zbora delavske skupnosti 1964–1978; matični listi 1970–1983, matične knjige 1969/70–1980/81; Poklicna avtomehaniška šola: vpisnice 1955/56–1971/72, zapisniki zaključnih izpitov 1955/56–1981/82, matični listi; Delovodska avtomehaniška šola: zapisniki o zaključnem izpitu 1970/71–1981/82, matični

listi 1969/70–1981/82, matična knjiga 1970–1980; Delovodska strojna šola: vpisnice 1954/55–1970/71, zapisniki zaključnih izpitov 1956/67–1980/81, matični listi 1970/71–1980/81; matična knjiga 1970–1981.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko – na začetku fonda je gradivo Poklicne kovinarske šole Maribor, sledi gradivo Poklicne avtomehniške šole, nato gradivo Delovodske avtomehniške šole in na koncu fonda gradivo Delovodske strojne šole.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Srednja kovinarska, strojna in metalurška šola Maribor leta 1988, sledile so dopolnitve.

Historiat ustvarjalca: Leta 1945 je pod okriljem okrožnih odborov OF in na pobudo ministrstva za industrijo in rudarstvo LRS začela delovati Strokovna nadaljevalna šola za mehanično tehniško obrt. Šola je nato večkrat spreminjala svoje ime; v 50. letih je bila Vajenska šola kovinarske stroke, na začetku 60. let pa Poklicna kovinarska šola Maribor. Šola je imela tudi oddelek za odrasle, ki je izobraževal delovodje. Tudi delovodska šola je imela v svojem delovanju več poimenovanj: v 50. letih Mojstrska šola kovinarske stroke, na začetku 60. let Šola za visoko kvalificirane delavce, v šolskem letu 1962/63 Kovinarska šola za visoko kvalificirane delavce. Vajenska šola kovinarske stroke se je leta 1962 preimenovala v Kovinarski šolski center. Leta 1955 je začela delovati samostojna Vajenska šola za avtomehansko stroko, ki je v 60. letih prevzela ime Avtomehanska šola. Tudi v okviru Avtomehanske šole je delovala delovodska avtomehniška šola, ki je izobraževala odrasle za poklic avtomehniški delovodja. Leta 1972 sta se obe šoli, Avtomehanska šola in Kovinarski šolski center, združili v Šolski avtomehanski in kovinarski center. Pod tem nazivom je šola delovala do leta 1981, ko je postala sestavni del Srednje kovinarske, strojne in metalurške šole.

ŠOLSKI CENTER PRI TAM-u

Signatura: PAM/0841

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1945–1985

Količina: 56 arhivskih škatel

Tekoči metri: 5,6

Informationna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Zapisniki: redovalnih konferenc 1945–1985, sveta šole 1963–1980; šolska kronika 1945–1985; zaključni izpiti 1947–1982; matična knjiga 1954–1980; matični listi 1969–1980; zaključni račun 1952–1980; letni delovni načrt 1968–1980.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, popisano na nivoju tehničnih enot.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Srednja strojna in poslovna šola Maribor leta 2008.

Historiat ustvarjalca: Izobraževanje za kovinarske poklice se je na Teznu začelo že v času druge svetovne vojne, ko so Nemci zgradili Tovarno letalskih delov Maribor in ob njej tudi šolo za kovinarje, ki so jih potrebovali v svoji proizvodnji. Leta 1945 je bila ustanovljena Industrijska kovinarska šola. Leta 1950 so zgradili novo šolsko poslopje. Ker se je pojavljala potreba po nadgradnji znanja delavcev s poklicno izobrazbo, so leta 1964 vpeljali izobraževanje obratnih strojnih tehnikov in tega leta se je šola preimenovala v Šolski center pri TAM-u. Usmerjeno izobraževanje je prineslo zmanjšanje števila ur praktičnega pouka in ukinitve proizvodne dejavnosti na šoli. Leta 1984 je šola dobila ime Srednja kovinarska

strojna šola TAM, od leta 1992 pa je nosila ime Srednja kovinarska strojna šola Maribor. Ker se je število dijakov v strojniških programih iz leta v leto zmanjševalo, se je v šolskem letu 2000/2001 začel izvajati tudi program podjetniškega poslovanja – poslovni tajnik, zato se je šola leta 2002 preimenovala v Srednjo strojno in poslovno šolo Maribor.

ŠOLSKI CENTER ZA OBLAČILCE IN FRIZERJE MARIBOR

Signatura: PAM/1397

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 1945–1983
 Količina: 79 arhivskih škatel, 1 knjiga
 Tekoči metri: 7,9
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Vpisnice 1945–1971; šolske kronike 1952–1977; zapisniki: konferenc 1951–1979, inšpekcij 1955–1969, kolegija 1978–1981, sveta šole 1978–1980; statuti 1955–1978; redovalnice in dnevnik 1950–1951; matični listi 1970–1981; zapisniki o zaključnih izpitih 1947–1983; zapisniki o popravniških izpitih 1954–1974; plačilne liste 1955–1956.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko in vsebinsko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Tehniška tekstilna šola Maribor leta 1973.

Historiat ustvarjalca: Leta 1945 je bila ustanovljena Ženska strokovno nadaljevalna šola oblačilne obrti, ki se je leta 1947/48 združila z Moško strokovno nadaljevalno šolo za oblačilno obrt. Nastala je Strokovno nadaljevalna šola oblačilne obrti. V šolskem letu 1948/49 se je šola preimenovala v Šolo učencev v gospodarstvu za oblačilno stroko. V šolskem letu 1952/53 se je preimenovala v Vajensko šolo oblačilne stroke. Kot taka je šola delovala do leta 1961, ko se je preimenovala v Oblačilno in brivsko-frizersko šolo za kvalificirane delavce. Leta 1959 so se šoli priključili frizerji, kemiki in fotografi. Leta 1962 se je šola združila z Oblačilno in obutveno šolo za visokokvalificirane delavce. Nastal je Šolski center za oblačilno in frizersko stroko. Med letoma 1977 in 1981 je v okviru Šolskega centra za oblačilce in frizerje delovala tudi Konfekcijsko-delovodska šola.

VAJENSKA ŠOLA GORNJA RADGONA

Signatura: PAM/0876

Kraj: Gor. Radgona
 Ohranjeno gradivo: 1924–1963
 Količina: 12 arhivskih škatel
 Tekoči metri: 1,2
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Katalogi 1924/25–1934/35; vpisnice 1935/36–1939/40, 1945/46–1952/53, 1956/57–1960/61; zapisniki: opravljeni 1927–1937/38, popravniških izpitov 1952/53, zaključnih izpitov 1952/53, 1957/58–1960/61, mladinske organizacije 1960, sej učiteljskega zbora 1956–1962, šolskega odbora 1956–1963; učne pogodbe 1952–1961; statistika o številu, uspehu, spolu učencev, o predavateljih 1955–1963; delovodnik 1952–1962; učni načrti 1954–1962; načrt obrtnega doma; razrednice in dnevnik 1945/46–1961/62; redovalnice 1939/40, 1945/46–1961/62.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Vajenska šola v Gor. Radgoni je delovala med letoma 1923 in 1963. Do šolskega leta 1933/34 se je imenovala Obrtno nadaljevalna šola, nato se je preimenovala v Strokovno nadaljevalno šolo. V času druge svetovne vojne je bila zaprta. Po vojni je nosila

ime Strokovno nadaljevalna šola, tudi Obrtno nadaljevalna šola. V šolskem letu 1948/49 je spet prišlo do preimenovanja šole v Šolo za učence v gospodarstvu mešane stroke. Od šolskega leta 1952/53 in do ukinitve šole leta 1963 se je imenovala Vajenska šola Gornja Radgona. V 60. letih sta v okviru šole delovala Pripravljalni tečaj za učence v obrti in Vajenska šola za lesno stroko.

VAJENSKA ŠOLA ZA RAZNE STROKE RUŠE

Signatura: PAM/0882

Kraj: Ruše

Ohranjeno gradivo: 1925–1967

Količina: 3 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Kronika 1925–1967; zapisniki konferenc 1945–1950; vpisnice: glavne 1945/46–1966/67, zaključnih izpitov 1956/57–1959/60, 1961/62–1966/67.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Srednja kovinarska, strojna in metalurška šola Maribor leta 1982.

Historiat ustvarjalca: Septembra 1925 je v Rušah začela delovati Obrtno nadaljevalna šola. Pred drugo svetovno vojno je šola imela naslednji predmetnik: učni jezik z obrtnim spisjem, obrtno računovodstvo s kalkulacijo, obrtno knjigovodstvo, državožnanstvo in zakonodaja, strokožnanstvo, strokovno risanje in higiena. V času druge svetovne vojne šola ni delovala, delovati je začela spet januarja 1946, ko se je imenovala Strokovno nadaljevalna šola Ruše. Večkrat je prišlo do preimenovanja šole: v šolskem letu 1948/49 se je šola preimenovala v Šolo za učence v gospodarstvu raznih strok Ruše, v šolskem letu 1952/53 v Vajensko šolo za razne stroke Ruše, 1961/62 v Vajensko šolo za kvalificirane delavce kovinarske stroke Ruše, 1963/64 v Kovinarsko in elektrotehnično šolo za kvalificirane delavce Ruše in v šolskem letu 1964/65 v Šolo za kvalificirane delavce kovinarske in elektro stroke Ruše. V šolskem letu 1965/66 ni bilo vpisa v prve razrede, v naslednjem šolskem letu so bili na šoli samo še tretji letniki. S koncem šolskega leta 1966/67 je bila šola ukinjena.

VINARSKO-SADJARSKA ŠOLA LJUTOMER

Signatura: PAM/1412

Kraj: Podgradje, Ljutomer, Rakičan

Ohranjeno gradivo: 1953–1963

Količina: 9 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,9

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Kronika 1953–1960; dopisi, sezname predavateljev, poročila, pravila 1953–1963; zapisniki: sej učiteljskega sveta 1954–1957, predavateljskega zbora 1958–1960, redovalne konference 1959–1960, sej šolskega sveta 1959, sej šolskega odbora 1959–1960, roditeljskih sestankov 1959–1960; delovodnik 1959/60–1962/63; inventarne knjige.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predal SO Ljutomer leta 1977.

Historiat ustvarjalca: Splošna kmetijska šola Podgradje je bila ustanovljena leta 1953. Njena naloga je bila vzgoja kvalificiranih delavcev in kmetov. Na začetku je bil večji poudarek na sadjarstvu in vinogradništvu, kasneje tudi na živinoreji in poljedelstvu. V okviru šole je delovala tudi kmetijsko-gospodarska šola. Leta 1958 bi se morala Splošna kmetijska šola reorganizirati in postati dvoletna kmetijska šola, za kar so se odločili 26. 4. 1958 na upravi šole ter 30. 4. 1958 tudi na seji komisije za kmetijsko šolstvo. Toda v začetku maja istega leta so na seji Sveta za šolstvo pri OLO Murska Sobota sprejeli sklep, da se kmetijska šola v Podgradju ukine. 30. 6. 1958 je v Ljubljani potekalo posvetovanje vseh ravnateljev kmetijskih šol. Na posvetovanju so sprejeli sklep, da se vse enoletne splošne kmetijske šole še v letu 1958 reorganizirajo v dvoletne šole. Na podlagi tega sklepa se je Splošna kmetijska šola Podgradje preimenovala in reorganizirala v dvoletno Vinarsko-sadjarško šolo Ljutomer. Šola je imela dva oddelka, in sicer vinarsko-sadjarški oddelek in poljedelško-živinorejski oddelek v Rakičanu. Leta 1963 je bila šola ukinjena.

ŽELEZNIŠKA INDUSTRIJSKA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/0879

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1936–1973

Količina: 7 arhivskih škatel, 34 knjig

Tekoči metri: 3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Katalogi, redovalnice 1936–1949; vpisnice 1947–1972; zapisniki zaključnih izpitov 1939–1972; zapisniki učiteljskih konferenc 1947–1972; matični listi učencev 1969–1973; dnevnik Vajeniške šole državnih železnic 1944–1945.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko, popisano je na nivoju tehničnih enot.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1982 predala Srednja kovinarska, strojna in metalurška šola Maribor.

Historiat ustvarjalca: Začetki Železniške industrijske šole segajo v leto 1925, ko so Jugoslovanske državne železnice prevzele mariborsko delavnico za popravilo železniških vozil, ustanovljeno leta 1863. Mladi delavci so obiskovali svojo posebno šolo, v kateri so imeli 24 ur teoretičnega in prav toliko praktičnega pouka tedensko. Leta 1936 je bila ustanovljena Obrtna šola pri železniški delavnici v Mariboru. Šola je bila štiriletna. Leta 1940 so učenci prvič opravljali zaključni izpit iz sedmih predmetov. Ob okupaciji leta 1941 so Železniško delavnico Maribor evakuirali v Sarajevo. Nemci so prevzeli Železniške delavnice in tudi šolo. Zaradi velikih potreb po kadru so šolo preuredili v triletno – vajensko. Leta 1945 so v šoli ponovno poučevali v slovenskem jeziku. Delila se je v obrtno in vajensko. Leta 1946 so uvedli še en tip šole: Nižjo tehniško šolo, ki je delovala le eno leto, nato je bila premeščena v Ljubljano. Leta 1947 se je šola ločila od Železniške delavnice in postala samostojna ustanova, podrejena le Glavni direkciji železnic. Ob tem je dobila naziv Železniška industrijska šola. Leta 1981 je šola postala sestavni del Srednje kovinarske, strojne in metalurške šole Maribor.

A.426 MEŠČANSKE ŠOLE IN NIŽJE GIMNAZIJE

ČETRТА NIŽJA GIMNAZIJA MARIBOR

Signatura: PAM/0874

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1946–1958

Količina: 5 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,5

Informationna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Vpisnice: II. ženske nižje gimnazije Maribor 1946/47, IV. nižje gimnazije Maribor 1947/48–1957/58.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko.

Historiat ustvarjalca: IV. nižja gimnazija Maribor je nastala leta 1947, ko se je II. ženska nižja gimnazija preimenovala v IV. gimnazijo in postala mešana gimnazija. Delovala je na Cankarjevi ul. Leta 1952 se je preimenovala v IV. nižjo gimnazijo. Leta 1955 se je razdelila na IV. in VIII. nižjo gimnazijo. Ob šolskih reformah se je leta 1958 del IV. nižje gimnazije združil z Osnovno šolo V in V. nižjo gimnazijo v V. osemletno osnovno šolo na Aškerčevi ul., del IV. nižje gimnazije se je združil z Osnovno šolo V, Osnovno šolo IV in Osnovno šolo Košaki v VII. osemletno osnovno šolo na Cankarjevi ul., del pa z Osnovno šolo VI v IX. osemletno osnovno šolo na Cafovi ul.

DRŽAVNA I. DEKLIŠKA MEŠČANSKA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/0797

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1869–1944

Količina: 23 arhivskih škatel

Tekoči metri: 2,3

Informationna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Šolska kronika 1869–1940; vpisnice 1886/87–1943/44; dnevniki 1933/34–1938/39.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Začetki I. dekliške meščanske šole segajo v drugo polovico 18. st. Leta 1866 je mestna občina Maribor prevzela skrb za šolo ter jo razširila v štirirazrednico. Leta 1870 je šola postala šestrazrednica. Šola se je kot meščanska prvič omenjala leta 1874, ko je potekalo vpisovanje učenk v državni industrijski tečaj, ki je bil priključen sedemrazredni dekliški osnovni in meščanski šoli. Število učenk na šoli (520) je doseglo višek v šolskem letu 1916/17. V šolskem letu 1917/18 je bila končana šolska stavba v Cankarjevi ul., zato se je meščanska šola razdelila na dve šoli – na I. in II. dekliško meščansko šolo. Po končani prvi svetovni vojni je šola še naprej ostala nemška, vendar je število vpisov upadalo. Leta 1923 je višji šolski svet sklenil, da nemško šolo preoblikuje v slovensko meščansko šolo z nemškimi vzporednicami. Nemški razredi so začasno še ostali, vendar so postopoma izginjali. Med drugo svetovno vojno je bila šola spet preoblikovana v nemško srednjo šolo, po končani vojni pa je nova oblast vse meščanske šole ukinila, tako tudi I. dekliško meščansko šolo Maribor.

DRŽAVNA I. DEŠKA MEŠČANSKA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/0799

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1891–1945

Količina: 10 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Katalogi 1891–1938/39; vpisnica zaključnega izpita 1937; redovalnice 1937/38–1939/40; spričevala 1924–1940; redovalnice in katalogi dopolnilnih tečajev in izpitov 1945.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Državno deško meščansko šolo so odprli s šolskim letom 1891/92, tako da so višje razrede I. deške osnovne šole priključili k meščanski šoli. Obe šoli, osnovna in meščanska, sta bili v isti zgradbi in sta imeli isto vodstvo. V šolskem letu 1892/93 je šola imela že tri razrede. V prvem in drugem razredu je bilo od 40 do 50 učencev, v tretjem pa nikoli nad 20, saj je šola veljala za zelo strogo in zahtevno. V šolskem letu 1905/06 se je število vpisov na šolo zelo povečalo, tudi osip v tretjem razredu se je zmanjšal. Med prvo svetovno vojno je pouk za učence potekal na IV. deški osnovni šoli. Leta 1918 je bilo na šoli že 405 učencev. V šolskem letu 1919/20 se je na šolo vpisalo toliko slovenskih dijakov, da so nastali trije slovenski razredi, v šolskem letu 1920/21 pa je bilo že pet slovenskih in pet nemških razredov. Število nemških dijakov je bilo vsako leto manjše, zato od šolskega leta 1924/25 ni bilo več nobenega nemškega razreda. V šolskem letu 1936/37 se je po odprtju še ene deške meščanske šole Državna deška meščanska šola preimenovala v Državno I. deško meščansko šolo, v šolskem letu 1938/39 pa v Državno I. deško meščansko šolo generala Maistra. Po končani drugi svetovni vojni je nova oblast ukinila meščanske šole, tako tudi I. deško meščansko šolo Maribor.

DRŽAVNA II. DEKLIŠKA MEŠČANSKA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/0798

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1916–1941

Količina: 6 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,6

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Vpisnice 1916/17–1940/41.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1978 predala Osnovna šola Ivana Cankarja Maribor.

Historiat ustvarjalca: Zaradi velikega števila učenk na I. dekliški meščanski šoli Maribor je mariborska mestna občina pred začetkom prve svetovne vojne začela graditi novo šolsko stavbo na Cankarjevi ul. Otvoritev nove dekliške meščanske šole je bila 29. 1. 1917, šola pa je dobila ime Državna II. dekliška meščanska šola Maribor. Šola je bila nemška vse do leta 1920, ko je bila popolnoma poslovenjena, dva nemška razreda, ki sta bila na šoli poleg slovenskih razredov, so preselili na I. dekliško meščansko šolo. Število razredov je doseglo višek v šolskem letu 1925/26, ko je bilo na šoli 10 razredov in 444 učenk. Po končani drugi svetovni vojni je nova oblast vse meščanske šole ukinila, tako tudi II. dekliško meščansko šolo Maribor.

DRŽAVNA II. DEŠKA MEŠČANSKA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/0845

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1936–1941
 Količina: 4 arhivske škatle Tekoči metri: 0,4
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Katalogi 1937/38, 1939/40–1940/41; dnevniki in redovalnice 1936/37–1940/41.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: V začetku šolskega leta 1936/ 37 so v novozgrajeni stavbi v Žolgarjevi ul. odprli II. državno deško meščansko šolo. V času okupacije so jo Nemci preimenovali v *Hauptschule*. Po osvoboditvi so bile vse meščanske šole ukinjene.

DRŽAVNA MEŠANA MEŠČANSKA ŠOLA GORNJA RADGONA

Signatura: PAM/0842

Kraj: Gor. Radgona Ohranjeno gradivo: 1938–1944
 Količina: 3 arhivske škatle Tekoči metri: 0,3
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Vpisnice 1938/39–1941/42; prijavnice za vpis na meščansko šolo 1939/40–1940/41; statistika uspeha, števila učencev 1938/39–1940/41; zapisniki: o popravnem izpitu 1938/39, upravnega odbora 1939–1940, opravljeni 1938–1940; katalog knjižnice; inventar učil; dnevniki 1938/39–1940/41; razrednice 1941/42–1943/44; tedniki šolskega dela 1941/42–1943/44; prijavnice za vpis 1939/40–1940/41; plačilni sezname 1939–1941; osebni dokumenti učiteljev.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Meščansko šolo v Gor. Radgoni so odprli leta 1938. V času druge svetovne vojne so Nemci v šoli uvedli nemški jezik. Po drugi svetovni vojni je bila spremenjena v nižjo gimnazijo.

DRŽAVNA MEŠČANSKA ŠOLA LJUTOMER

Signatura: PAM/0861

Kraj: Ljutomer Ohranjeno gradivo: 1928–1941
 Količina: 3 arhivske škatle Tekoči metri: 0,3
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Katalogi 1928/29–1940/41.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1977 predala Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer.

Historiat ustvarjalca: 12. 9. 1919 je višji šolski svet v Ljubljani ustanovil v Ljutomeru trirazredno meščansko šolo za dečke in deklice, ki je imela predvsem kmetijski značaj. Namenjena je bila kmečki mladini, ki si je pridobila predvsem široko splošno izobrazbo za kmetovalce, nudila pa je tudi potrebno izobrazbo za nastop službe oz. za nadaljevanje šolanja na učiteljskih, kmetijskih, srednjih tehničnih in trgovskih šolah. V času nemške okupacije so

meščansko šolo spremenili v t. i. *Hauptschule* z nemškim učnim jezikom. Po končani drugi svetovni vojni je bila meščanska šola ukinjena in spremenjena v nižjo gimnazijo.

DRŽAVNA MEŠČANSKA ŠOLA PRI SV. LENARTU V SLOVENSKIH GORICAH

Signatura: PAM/0843

Kraj: Lenart v Slovenskih goricah

Ohranjeno gradivo: 1922–1945

Količina: 4 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Kronika 1922–1945; vpisnice 1922/23–1940/41; spričevala 1932–1940.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Lenart v Slovenskih goricah leta 1978.

Historiat ustvarjalca: 4. 10. 1922 so v Lenartu odprli meščansko šolo. Leta 1935 se je preimenovala v Državno meščansko šolo Antona Aškerca pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. Med drugo svetovno vojno so Nemci šolo preimenovali v *Hauptschule* ter uvedli nemški učni jezik. Po osvoboditvi leta 1945 so meščansko šolo ukinili ter jo spremenili v nižjo gimnazijo.

DRŽAVNA MEŠČANSKA ŠOLA SLOVENSKA BISTRICA

Signatura: PAM/0846

Kraj: Slovenska Bistrica

Ohranjeno gradivo: 1925–1950

Količina: 6 arhivskih škatel, 12 knjig

Tekoči metri: 1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Vpisnice 1933/34–1944/45; zapisniki: opravljeni 1925–1941, zaključnih izpitov 1936–1940, učiteljskega zbora 1945, zaključnih izpitov nižje gimnazije 1946–1950; spričevala, odpustnice 1912–1927; okrožnice 1934–1940; katalog 1925/26–1944/45; razrednice, dnevniki 1929/30–1940/41; ređovalnica 1940/41; poročila krajevnega odbora OF 1945.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Pohorskega odreda Slovenska Bistrica leta 1977. Fond vsebuje tudi gradivo nižje gimnazije Slovenska Bistrica, ki bi praviloma moralo biti v fondu Osnovna šola Pohorskega odreda Slovenska Bistrica, vendar je zapisnike zaključnih izpitov nižje gimnazije bilo nemogoče ločiti od zapisnikov zaključnih izpitov Državne meščanske šole Slovenska Bistrica, saj se oboji nahajajo v enem zvezku.

Historiat ustvarjalca: Ministrstvo za prosveto je že leta 1923 dovolilo ustanovitev štirirazredne meščanske šole. Pouk se je dejansko začel 21. 9. 1925. Prvo šolsko leto sta bila na šoli le dva prva razreda, v šolskem letu 1928/29 je bila meščanska šola popolna – štirirazredna. V šolskem letu 1935/36 se je preimenovala v Državno meščansko šolo Josipa Stritarja, v šolskem letu 1936/37 pa so na šoli uvedli trgovsko smer. Med nemško okupacijo leta 1941 se je šola preimenovala v *Hauptschule*. Po osvoboditvi leta 1945 so meščansko šolo ukinili in jo spremenili v nižjo gimnazijo, s poukom pa je začela v šolskem letu 1945/46.

OSMA GIMNAZIJA MARIBOR

Signatura: PAM/0847

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1955–1958
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Zapisniki: zaključnih konferenc učiteljskega zbora, šolskega odbora, učno-vzgojnih konferenc; statistika uspeha, poročila o delu. Vse gradivo je iz obdobja 1955/56–1957/58.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko.

Historiat ustvarjalca: VIII. gimnazija Maribor je bila ustanovljena 24. 10. 1955 iz dela IV. nižje gimnazije, ker je imela le-ta preveliko število učencev. Delovala je v isti stavbi kot IV. nižja gimnazija do konca šolskega leta 1957/58, ko je zaradi šolske reforme prišlo do združevanja nižjih gimnazij z osnovnimi šolami. Del VIII. in IV. nižje gimnazije se je združil z Osnovno šolo V in V. nižjo gimnazijo v V. osemletno osnovno šolo na Aškerčevi ul., del IV. nižje gimnazije se je združil z Osnovno šolo V, Osnovno šolo IV in Osnovno šolo Košaki v VII. osemletno osnovno šolo na Cankarjevi ul., del pa z Osnovno šolo VI v IX. osemletno osnovno šolo na Cafovi ul.

PRVA DRŽAVNA ŽENSKA NIŽJA GIMNAZIJA MARIBOR

Signatura: PAM/0862

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1945–1947
Količina: 4 arhivske škatle *Tekoči metri:* 0,4
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Vpisnice 1945/46; zapisniki o izpitih: sprejemnih in dopolnilnih 1945, privatnih 1945/46–1946/47, nižjih tečajnih 1945/46; imeniki k izpitolom 1945; redovalnice in dnevniki 1945/46–1946/47.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Osnovna šola Ivana Cankarja Maribor. Kronika I. državne ženske nižje gimnazije in III. gimnazije se nahaja v fondu Osnovna šola Bojana Iliča Maribor, ki pa je fizično ni mogoče ločiti od kronike II. osemletne osnovne šole, ki je bila predhodnica Osnovne šole Bojana Iliča.

Historiat ustvarjalca: V šolskem letu 1947/48 se je I. ženska nižja gimnazija Maribor na Miklošičevi ul. preoblikovala v mešano gimnazijo in se preimenovala v III. gimnazijo. Leta 1952 se je preimenovala v III. nižjo gimnazijo. Leta 1957 se je III. nižja gimnazija razdelila na tri dele: prvi del se je združil z II. osnovno šolo v I. osemletno osnovno šolo na Gosposvetski c., drugi in tretji del pa sta se združila s III. osnovno šolo v II. in III. osemletno osnovno šolo na Mladinski ul.

A.430 VIŠJE IN VISOKO ŠOLSTVO

Višje šolstvo je izobraževanje po srednji šoli, namenjeno pripravi na zahtevnejše strokovno delo. V Sloveniji je višješolsko izobraževanje uvedel zakon o visokem šolstvu leta 1960. Omogočalo je pridobitev prve diplome pri univerzitetnem študiju in pomenilo t. i. 1. stopnjo študija. Izobraževanje je trajalo do dve leti in pol, organizirale so ga samostojne višje šole ali pa visoke šole in fakultete. Višja šola je bila tudi članica univerze. Izobraževanje v višjih šolah je potekalo po načelih visokošolskega izobraževanja, diplomanti pa so lahko nadaljevali študij v 3. letniku.

Prva višja šola v Mariboru je bila Višja komercialna šola, ustanovljena 2. 7. 1959. Istega leta novembra je bila ustanovljena tudi Višja tehniška šola. Leta 1960 so ustanovili še agronomsko, pravno in stomatološko višjo šolo. Višje šole so postopoma preraščale v visoke šole ali fakultete.

Visoko šolstvo obsega dodiplomski in podiplomski študij. V njem se prepletata izobraževalno ter znanstveno in razvojno-raziskovalno delo. Študij vključuje raziskovalno delo predvsem kot orodje in metodo za reševanje strokovnih in praktičnih vprašanj, univerzitetni študij pa temelji in poteka le ob razvoju znanosti, strokovnosti in umetnosti.

Univerza je skupnost najvišjih izobraževalnih in znanstvenoraziskovalnih ustanov. Leta 1919 je bila ustanovljena Univerza v Ljubljani. S sprejetjem zakona o visokem šolstvu aprila 1975, ki je predvideval, da ustanovijo univerze visokošolske delovne organizacije s samoupravnim sporazumom, so bili dani pravno-formalni pogoji za ustanovitev univerze tudi v Mariboru. Ta je bila ustanovljena, ko je skupščina SRS 2. 7. 1975 potrdila samoupravni sporazum o združitvi visokošolskih zavodov v Univerzo v Mariboru. PAM hrani tri fonde s področja višjega in visokega šolstva ter gradivo ene univerze.

Viri in literatura:

- **Enciklopedija Slovenije**, zv. 14 (str. 47–50, 268–271) (2000). Ljubljana: Mladinska knjiga.

A.431 VIŠJE ŠOLE

VIŠJA STOMATOLOŠKA ŠOLA MARIBOR

Signatura: PAM/1421

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1960–1970

Količina: 96 arhivskih škatel, 3 knjige, 1 mapa

Tekoči metri: 10

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Statuti 1962, 1965, 1969; matična knjiga diplomantov in uslužbencev 1960–1970; zapisniki: pedagoško-znanstvenega sveta 1960–1970, sej upravnega odbora 1965–1970; korespondenca diplomantov 1960–1970; učni programi in načrti; disciplinski postopki 1966–1968; dopisi 1962–1970; evidenca delovnih ur 1962–1965; seznam štipendistov 1960/61; sezname profesorjev; investicije za objekte in okolje 1963–1968; gradbena dokumentacija 1961–1970; delovodniki 1960–1970.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Likvidacijska komisija Višje stomatološke šole Maribor leta 1971.

Historiat ustvarjalca: Višja stomatološka šola Maribor je bila ustanovljena 24. 6. 1960. V letih 1959 ter 1960 so vse fakultete Univerze v Ljubljani uvedle stopenjski študij. Razlog za uveljavitev stopenjskega študija na Fakulteti za splošno medicino ter ustanovitev Višje stomatološke šole v Mariboru je bilo veliko pomanjkanja zobozdravnikov. Z visokim vpisom na Višjo stomatološko šolo v Mariboru ter tudi na prvo stopnjo Medicinske fakultete v Ljubljani se je stanje izboljševalo hitreje, kot so predvidevali. Že leta 1967 so ugotovili, da je v Sloveniji zaposlenih več zobnih terapevtov na enega prebivalca, kot so jih predvideli za leto 1970. Glede na prosta delovna mesta se je lahko zaposlila le ena petina diplomantov. Poleg tega so se vsi strokovni organi opredelili za odpravo naziva višji dentist. Jeseni leta 1968 šola ni več vpisovala novincev in leta 1970 so Višjo stomatološko šolo Maribor ukinili.

A.432 VISOKE ŠOLE

EKONOMSKO-POSLOVNA FAKULTETA MARIBOR

Signatura: PAM/1422

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1959–2002

Količina: 967 arhivskih škatel

Tekoči metri: 96,7

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Zapisniki: sveta šole 1959–1989, sveta fakultete 1989–1993, pedagoško-znanstvenega in raziskovalnega sveta in zbora 1970–1995, odbora za kadrovske zadeve 1977–1989, 1993–1994, odbora za študijske in pedagoške zadeve 1987–1995, komisije za meduniverzitetno in mednarodno sodelovanje 1984–1990, zbora delavcev 1977–1990, sveta VEKŠ 1983–1990, kolegija katedre 1973–2001, komisije za založniško dejavnost 1988–1993, komisije za delovna razmerja 1980–1984, komisije za znanstvene in raziskovalne zadeve 1988–2002, senata 1995–2002, akademskega zbora 2000–2002; akti in pravilniki 1962–1993; gradnja in investicijsko-vzdrževalna dela 1961–2001; mednarodno sodelovanje 1964–1995; strokovno izpopolnjevanje 1981–1990; statistična poročila 1989–1991; dopisi, vabila, objave, obvestila 1968–2001; personalne mape študentov.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Ekonomsko-poslovna fakulteta leta 2006.

Historiat ustvarjalca: Dne 2. 7. 1959 je bila ustanovljena Višja komercialna šola v Mariboru. Namen ustanovitve Višje komercialne šole je bil zapolniti vrzel med srednješolsko in visokošolsko ekonomsko izobrazbo. Ustanovitev šole so narekovale tudi potrebe takratnega gospodarstva, ki mu je primanjkovalo ekonomsko izobraženih strokovnjakov. Leta 1963 se je šola preimenovala v Višjo ekonomsko-komercialno šolo (VEKŠ). Leta 1989 se je VEKŠ preimenoval v Ekonomsko-poslovno fakulteto.

TEHNIŠKA FAKULTETA MARIBOR

Tignatura: PAM/1423

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1959–1994

Količina: 436 arhivskih škatel

Tekoči metri: 43,6

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Delovodniki 1959–1989; statuti in pravilniki 1960–1987; samoupravni sporazumi 1971–1979; sprejemni izpiti 1974–1975; poročila: organizacijska 1980–1981; zapisniki: sej šolskega odbora 1960–1976, sej upravnega odbora 1966–1974, sej združenja visokošolskih zavodov 1966–1974, sveta 1976–1992, zbora delavcev 1975–1990, odbora za kadre 1977–1991, katedre 1977–1990, odbora za delovna razmerja 1978–1986, odbora za gospodarstvo in splošne zadeve 1978–1985, odbora za študijske in raziskovalne dejavnosti 1982–1987, sindikata 1961–1989, pedagoško-znanstvenega zbora in sveta 1966–1986, statutarne komisije 1982–1987, komisije za družbeni standard 1978–1982; disciplinski spisi 1984–1991; dolgoročni plan razvoja 1971–1990; samoupravni splošni sporazumi in programi 1980–1986; dopisi 1961–1994; raziskovalne naloge 1980–1988; sprejemni izpiti 1977–1978; opravljeni doktorati 1978–1987; učni načrti in predmetniki 1963–1993; investicije 1980–1987; mednarodno in meduniverzitetno sodelovanje 1978–1990; personalne mape rednih in izrednih študentov 1960–1989.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Maribor leta 2004.

Historiat ustvarjalca: Študij elektrotehnike je bil v okviru Višje tehniške šole mogoč od spomladi 1960. Leta 1973 se je Višja tehniška šola preimenovala v Visoko tehniško šolo, ta pa leta 1985 v Tehniško fakulteto. Na fakulteti je bil mogoč študij gradbeništva, elektrotehnike, računalništva in informatike, kemijske tehnologije, strojništva in tekstilne tehnologije. Leta 1995 se je Tehniška fakulteta Maribor razdelila na štiri samostojne fakultete.

A.433 UNIVERZE**UNIVERZA V MARIBORU**

Signatura: PAM/1433

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1961–2000

Količina: 532 arhivskih škatel

Tekoči metri: 53,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Zapisniki sej: DS 1962–1975, sveta 1962–1995, stanovanjske komisije 1968–1974, upravnega odbora 1963–1975, komisije in upravnega odbora sklada Kidričevih nagrad za študente 1963–1985, komisije za znanstvenoraziskovalno delo 1963–1976, komisije za mednarodno sodelovanje 1963–1975, komisije za telesno kulturo 1967–1975, pedagoško-znanstvenega sveta 1969–1975, organizacijskega odbora Mednarodne študentske regate 1970–1975, prodekanov študentov 1985–1994, senata 1996–1999; konstituiranje Združenja

visokošolskih zavodov 1973–1976; ustanovitev Univerze v Mariboru: govori, vabila, čestitke 1975; pravilniki 1961–1997; statuti, programi, pravilniki, akti, poročila in analize 1961–1996; srednjeročni in dolgoročni programi 1981–1990, 2000; posvetovanja, simpoziji, projekti, mednarodno sodelovanje 1968–2000; dopisi 1961–1992; študentski domovi in višje šole: zapisniki, pogodbe, odločbe, načrti 1962–1989; statistični podatki o številu vpisanih, rednih in izrednih študentih, diplomantih 1963–1981; sezname diplomantov 1966–1970; diplome 1966–1986; sklad Borisa Kraigherja: poročila, finančni načrti 1968–1976; Raziskovalna skupnost Slovenije: programi, finančni načrti 1980–2000; delovodnik 1961–1990; Komisija za sprejem v študentske domove: prošnje, sezname, pregledi, razpisi, merila za sprejem 1992/93–1994/95; podiplomski študij 1986–1993; habilitacije 1964–1995.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Univerza v Mariboru leta 1997 in 2005.

Historiat ustvarjalca: Univerza v Mariboru je skupnost najvišjih izobraževalnih in znanstvenoraziskovalnih ustanov s sedežem v Mariboru. Ustanovljena je bila 18. 9. 1975. Leta 1957 se je v Mariboru pojavila zamisel o oblikovanju visokošolskega središča. Leta 1961 so se Višja ekonomska šola, Višja tehniška šola, Višja agronomska šola, Višja pravna šola in Višja stomatološka šola povezale v Združenje visokošolskih zavodov. V naslednjih desetletjih so mariborske višje šole strokovno zelo napredovale. Zakon o visokem šolstvu iz leta 1975 je omogočil ustanovitev lastne univerze. Vanjo so se vključile Višja ekonomska šola, Višja tehniška šola, Višja šola za organizacijo dela Kranj, Pedagoška akademija, Višja pravna šola, Višja agronomska šola in Univerzitetna knjižnica Maribor. Danes deluje v okviru univerze petnajst fakultet in ena visoka šola.

A.440 DRUGO IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE

Delavske univerze, prve izobraževalne organizacije odraslih, so pri nas pričele nastajati v drugi polovici 19. st. Izobraževanje je potekalo preko tečajev in predavanj, ki so jih organizirala predvsem delavska izobraževalna in razna krščanska društva. Pred drugo svetovno vojno pa so v okviru posameznih političnih strank organizirali t. i. Ljudske univerze. Po letu 1945 je delavsko izobraževanje doživelo razcvet zaradi nastajanja novih politično podprtih ljudskih univerz, ki so delovale kot amaterske izobraževalne organizacije. Njihova naloga je bila skrb za izobraževanje odraslih, ki zaradi vojne in ostalih vzrokov niso mogli dokončati šolanja v rednem šolskem programu. Sčasoma so to postale profesionalne izobraževalne ustanove, vključene v enotni vzgojno-izobraževalni sistem, v okviru katerega izvajajo izobraževanje odraslih, ki si želijo pridobiti, razširiti ali poglobiti svoje znanje. Njihovo delo je bilo urejeno z zakonom o delavskih univerzah, izobraževalnih centrih in drugih organizacijah, ki se poleg šol ukvarjajo z izobraževanjem, z dne 11. 2. 1971.

PAM hrani gradivo štirih delavskih univerz.

Viri in literatura:

- **Enciklopedija Slovenije, zv. 2** (str. 195) (1988). Ljubljana: Mladinska knjiga.

A.443 DOPOLNILNO IZOBRAŽEVANJE

DELAVSKA UNIVERZA LJUTOMER

Signatura: PAM/1410

Kraj: Ljutomer

Ohranjeno gradivo: 1963–1987

Količina: 14 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Zapisniki: upravnega odbora, DS, sveta zavoda 1963–1987; izplačila osebnih dohodkov 1974–1986; poročila o družbenopolitičnem izobraževanju za člane ZK 1976–1979; dnevniki dela osnovne šole za odrasle 1979–1981.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Delavska univerza Ljutomer je bila ustanovljena z odločbo Občinskega ljudskega odbora Ljutomer 19. 1. 1959. V njeni sestavi je delovala tudi knjižnica. Kasneje je delovala Ljudska univerza v okviru zavoda za kulturo Ljutomer.

DELAVSKA UNIVERZA MARIBOR

Signatura: PAM/1426

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1962–1999

Količina: 21 arhivskih škatel

Tekoči metri: 2,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Zapisniki: konferenčni 1970–1973, o izpitih 1970–1974; dopisi 1966–1975; odločbe delavcev 1962–1974; dnevniki 1971–1978; učni načrti 1969–1970; poročila o delu 1999.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko in vsebinsko.

Historiat ustvarjalca: Januarja 1922 je bila v Mariboru ustanovljena prva ljudska univerza v Sloveniji. Mariborska Ljudska univerza je med leti 1922–1941 pripravila 1200 prireditev. Med obema vojnoma je kot nestransarska in demokratična organizacija vplivala tudi na kulturni razvoj Maribora. Po drugi svetovni vojni je delovala pod imenom Delavska univerza Maribor. Delovanje na različnih izobraževalnih področjih je vključevalo in še vključuje tudi mednarodno sodelovanje. Njeni gostje so bili predavatelji iz tujine, veliko je sodelovala z društvi, ki jim je bil cilj mednarodno sodelovanje. Ta dejavnost se nadaljuje tudi danes v okviru Andragoškega zavoda Maribor – Ljudske univerze.

DELAVSKA UNIVERZA MARIBOR TEZNO

Signatura: PAM/1408

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1959–1966

Količina: 6 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,6

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Poročila o predavanjih 1960–1963; dopisi 1959–1966; predavanja večerne politične šole 1960–1961.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predal SO Maribor leta 1967.

DELAVSKA UNIVERZA SLOVENJ GRADEC

Signatura: PAM/1424

Kraj: Slovenj Gradec

Ohranjeno gradivo: 1966–1991

Količina: 28 arhivskih škatel

Tekoči metri: 2,8

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Dnevniki različnih srednjih in osnovnih šol 1966–1991; zaključni izpiti 1974–1981; indeksi za posamezne učence; matični listi učencev 1966–1986; predmetniki.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je leta 1997 predal Šolski center Slovenj Gradec.

A.450 VZGOJNO-VARSTVENE USTANOVE OTROK IN MLADINE

Dijaški in študentski domovi so namenjeni vzgoji in oskrbi dijakov oz. študentov v času šolanja zunaj domačega kraja. Prvotni dijaški domovi na Slovenskem so bili hkrati sirotišnice za oskrbo in vzgojo sirot ter nezakonskih otrok. Ustanavljali so jih v preteklih stoletjih cerkveni redovi, dobrodelna društva in posamezniki. Tako je iz začetka 13. st. znan internat ob šoli za vzgojo duhovniškega naraščaja v Ljubljani, ki ga je ustanovil in vodil križniški red. Podoben internat so leta 1702 odprle uršulinke v Ljubljani ob dekliški šoli. Več internatov za mladino nižjih šol je bilo ustanovljenih v drugi polovici 19. st. V Mariboru je bil leta 1864 ustanovljen Zavod šolskih sester, od leta 1878 s podružnico v Celju, podobni zavodi so bili ustanovljeni v Tomaju, Kočevju, Škofji Loki in Trnovem blizu Ilirske Bistrice. Internati za gojence od 15. do 21. leta starosti so bili prvotno namenjeni le tistim, ki so se odločali za teološki študij. Šele sčasoma so začeli sprejemati tudi dijake drugih šolskih ustanov. Prvi srednješolski internat na Slovenskem, odprt leta 1600 v Ljubljani hkrati z ustanovitvijo jezuitske gimnazije, je šele po dograditvi in preimenovanju v *Collegium Carolinum* leta 1715 sprejel tudi druge gojence. Število internatov je začelo naraščati v drugi polovici 19. st. Ustanavljali so jih večinoma s tujim kapitalom in v organizaciji nemških šolskih društev. Državna oblast za dijaška stanovanja in prehrano ni skrbelo ne z zakonom ne s kakšnimi drugimi predpisi. Nemški dijaški domovi s potujčevalnim in ponemčevalnim namenom so bili zlasti v Mariboru, Celju, na Ptuj in v Ljubljani. Slabo je bilo poskrbljeno predvsem za žensko srednješolsko mladino. Zato so liberalci leta 1906 ustanovili v Ljubljani društvo Mladika, ki je vzdrževalo slovenski dekliški internat, zasebno dekliško šolo, ki se je leta 1907 razvila v splošno srednjo šolo za ženske, in tudi gospodinjsko šolo. V začetku 20. st. se je število internatov povečalo. Ustanavljati so jih začela razna društva.

Z ustanovitvijo slovenske univerze v Ljubljani leta 1919 so dobili prve domove tudi študenti.

Po letu 1945 so vsi domovi verskih organizacij in zasebni domovi prešli v državno upravo. Po prvotni obnovi šolstva, ki je v drugi svetovni vojni utrpelo veliko škodo, se je število domov za gimnazijske dijake zmanjševalo, naraščalo pa je število domov za učence nižjih strokovnih in industrijskih šol.

Tudi za študente so se razmere po letu 1945 iz leta v leto izboljševale. Usmerjena graditev se je začela v Ljubljani že leta 1950 z gradnjo prvih študentskih domov v Rožni Dolini. V Mariboru pa je bila večina študentskih domov zgrajena v letih 1964–1971.

Viri in literatura:

- **Enciklopedija Slovenije, zv. 2** (str. 258–259) (1988). Ljubljana: Mladinska knjiga.

A.451 DIJAŠKI DOMOVI

DIJAŠKI DOM LIZIKE JANČAR MARIBOR

Signatura: PAM/1890

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 1945–1992
 Količina: 106 arhivskih škatel, 1 knjiga
 Tekoči metri: 10,6
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Kronika dijaškega doma 1945–1973; zapisniki: vzgojiteljskega zbora 1969–1974, DS doma Lizike Jančar 1963–1977, delavskega sveta in aktivnosti šole 1971–1976, sveta doma 1983–1990, zbora delavcev 1985, 1986, pedagoških sestankov 1979–1981, vzgojiteljskih konferenc 1984–1986; projektna dokumentacija 1975–1978; delovodniki 1980–1989; osebni listi dijakov drugih šol A–Ž; dopisi 1974–1990; knjige: dežurstev 1970–1980, gostov 1979–1992.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Dijaški dom Lizike Jančar Maribor je bil ustanovljen leta 1977 z združitvijo dveh mariborskih domov: dijaškega doma s Strossmayerjeve ul., ki je sprejemal učenke vseh srednjih šol v Mariboru ter imel 110 ležišč, in doma zdravstvene šole na Magdalenskem trgu, prav tako s 110 ležišči. Maja leta 1977 je bil uspešno izveden referendum za združitev obeh domov v enotno vzgojno-izobraževalno organizacijo. Za potrebe domov je bil iz namensko združenih sredstev za izgradnjo domov v RS zgrajen dijaški dom s 480 ležišči na Titovi c. v Mariboru. Novi dom so odprli 1. 9. 1977.

DIJAŠKI DOM RAVNE NA KOROŠKEM

Signatura: PAM/0808

Kraj: Ravne na Koroškem
 Ohranjeno gradivo: 1945–1963
 Količina: 14 arhivskih škatel
 Tekoči metri: 1,4
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Dopisi 1945–1960; zapisniki: učno-vzgojnih sej 1947–1948, sej kolektiva 1957–1960; kartoni gojencev 1950–1960; zaključni računi, bilance, mesečna poročila 1945–1958; dnevnik dela akcijskega odbora za zgraditev gimnazije na Ravnah 4. 2. 1947–15. 11. 1947; plačilna lista zaposlenih 1945–1963; kataster iz leta 1856.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Dijaški dom Ravne na Koroškem je bil vzgojni dom. Ustanovljen je bil leta 1945 z odločbo OLO Slovenj Gradec. Namenjen je bil dijakom in dijakinjam, ki so obiskovali ravensko gimnazijo, in vsem, ki v domačem kraju niso imeli srednje šole. Dom je spadal v sestavo ObLO Ravne na Koroškem, nadzorstvo nad domom pa so imeli: Strokovni pedagoški svet, Svet za kulturo in prosveto ObLO Ravne na Koroškem in Svet za kulturo in prosveto pri vladi SRS. Dijaški dom je bil ukinjen 24. 6. 1963.

DIJAŠKI DOM SLOVENSKA BISTRICA

Signatura: PAM/0885

Kraj: Slovenska Bistrica*Ohranjeno gradivo:* 1945–1961*Količina:* 13 arhivskih škatel, 2 knjigi*Tekoči metri:* 1,3*Informativna pomagala:* arhivski popis*Jezik:* slovenski

Vsebina: Dokumentacija o ustanovitvi, registraciji in prenehanju zavoda 1952–1961; zapisniki: sej upravnega odbora 1956–1961, komisijski 1954–1956, opravljeni 1945–1949; prijave in odjave gojencev 1957–1959; kartoteka gojencev z osebnimi podatki; sezname gojencev; dopisi 1946–1961; investicije 1952–1956; personalne mape zaposlenih; matična knjiga zaposlenih 1948–1961; delovodnik 1954–1961.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predal SO Slovenska Bistrica leta 1965.

Historiat ustvarjalca: Dijaški dom v Slovenski Bistrici je bil ustanovljen leta 1945 za dijake, ki so obiskovali nižjo gimnazijo in so bili več kot 10 km oddaljeni od šole. Sprva je v njem bivalo med 18 in 20 dijakov. Leta 1949 se je število varovancev povečalo na 36, tj. 6 vojnih sirot in 30 dijakov. V dijaškem domu je bilo vsako leto več sirot in otrok, ki so jih odvzeli njihovim staršem, ter vse manj dijakov. Tako je zavod izgubil pomen dijaškega doma. Leta 1956 je OLO Slovenska Bistrica sprejel sklep, da dom še naprej ostane dijaški pod vodstvom prosvete, vendar zaradi sirot in odvzetih otrok tudi podrejen socialnemu skrbstvu. Ob koncu 50. let 20. st. je bilo finančno poslovanje doma vedno bolj otežkočeno. ObLO Slovenska Bistrica namreč ni zagotavljal subvencij za plače zaposlenih. 31. 8. 1961 je Dijaški dom Slovenska Bistrica prenehal s poslovanjem.

A.460 KULTURA

Področje nepremične kulturne dediščine obsega posamezne stavbe ali skupine stavb, naselbinska območja, zlasti stara mestna in vaška jedra, arheološka najdišča, oblikovano naravo in kulturno krajino.

Premična kulturna dediščina so posamezni predmeti ali skupine predmetov, nastali kot rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja. Premična kulturna dediščina, ki jo hranijo muzeji, arhivi in knjižnice, je z zakonom razglašena za spomenik. Kot narodno bogastvo poleg muzejskih predmetov štejejo še s posebnimi akti razglašeni kulturni spomeniki državnega in lokalnega pomena, arheološki predmeti, elementi kot sestavni del spomenika, ki je bil razstavljen, predmeti, ki so del opreme ali zbirke cerkve ali cerkvene ustanove, in tisti predmeti, ki imajo za RS kulturno vrednost zaradi zgodovinskega, umetnostnega, znanstvenega ali splošnega človeškega pomena.

Arhivi hranijo javno arhivsko gradivo državnih organov ali njihovih organizacijskih enot ter izvajalcev javnih pooblastil oziroma javnih služb, ki jih zagotavlja država in ki opravljajo dejavnost na območju ene ali več lokalnih samoupravnih skupnosti ter nastaja na območju regionalnega arhiva.

PAM hrani tri fonde javnih zavodov, ki skrbijo za varstvo premične in nepremične kulturne dediščine: gradivo Pokrajinskega arhiva Maribor, Pokrajinskega muzeja Maribor in Zavoda za varstvo kulturne dediščine RS – OE Maribor.

S področja besedne, glasbene in izrazne umetnosti hrani PAM prav tako tri fonde, in sicer Festival Kurirček, Slovensko narodno gledališče Maribor in Zavod za kulturo in izobraževanje Ljutomer.

Tretja skupina fondov s področja kulture so zavodi s področja knjižnične in založniške dejavnosti. Za izdajanje in zalaganje knjig ter strokovne literature je skrbela Založba Obzorja, katere gradivo hrani PAM. Za zbiranje, hrambo in izposajo knjig pa skrbijo ustanove – knjižnice (tudi biblioteke). Knjižnica je tudi urejena zbirka knjig ali prostor oz. stavba, kjer so knjige shranjene. PAM hrani gradivo Univerzitetne knjižnice Maribor, ki je bila ustanovljena kot knjižnica Zgodovinskega društva za Slovensko Štajersko. Je osrednja knjižnica Univerze v Mariboru, znanstvena knjižnica za Maribor in njegovo zaledje, arhivska knjižnica za vse knjižnično gradivo, ki nastaja v RS, in regionalna domoznanska knjižnica za Maribor oz. severovzhodno Slovenijo.

Viri in literatura:

- **Enciklopedija Slovenije**, zv. 5 (str. 153) (1991). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- **Kulturna dediščina**. Pridobljeno 9. 11. 2009 s spletne strani http://www.mk.gov.si/si/delovna_podrocja/kulturna_dediscina.
- **Univerzitetna knjižnica Maribor**. Pridobljeno 9. 11. 2009 s spletne strani <http://www.ukm.uni-mb.si/podrocje.aspx>.

A.461 ZAVODI IN ORGANIZACIJE ZA VARSTVO PREMIČNE IN NEPREMIČNE DEDIŠČINE

POKRAJINSKI ARHIV MARIBOR

Signatura: PAM/1400

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: od 1928

Količina: 490 arhivskih škatel

Tekoči metri: 49

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, srbsko-hrvaški, nemški,
madžarski, angleški

Vsebina: Korespondenca Zgodovinskega društva v Mariboru v zvezi z ustanovitvijo arhiva v Mariboru 1928–1933; načrti in skice adaptacije mariborskega gradu 1933–1934; zapisniki: sej in sestankov vodstvenih organov, strokovnih kolegijev, svetov in komisij arhiva od 1960, zbora delavcev 1964–1990; finančne zadeve od 1933; korespondenca od 1933; programi dela in poročila o delu od 1934; inventarni zapisniki in sezname od 1953; kadrovske zadeve (odločbe in sklepi, pogodbe, personalne mape) od 1961; statuti in pravilniki od 1933; serijske publikacije: Inventarji I–, Viri I–, Gradivo za zgodovino Maribora I–, Atlanti 1991–2000, Slovenski arhivski časopis 1996–2000, Sodobni arhivi 1983–2001, Arhivi I–IV, Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja V–, katalogi razstav in arhivskega gradiva; dopisi, sezname in poročila v zvezi z restitucijo arhivskega gradiva iz Avstrije 1958–1990; akcesijske knjige in sezname od 1932; delovodniki od 1933.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno po vsebini.

Historiat fonda: Gradivo fonda nastaja od leta 1928 naprej.

Valorizacija: Valorizacija se je izvajala od leta 1973. Zadnje izločanje dokumentarnega gradiva je bilo v letu 2009.

Historiat ustvarjalca: Ideja o delovanju javnega arhiva v Mariboru, ki je zorela od začetka 20. st. naprej, je bila uresničena 29. 4. 1933 s sprejetjem poslovnika Banovinskega arhiva v Mariboru, za kar je imelo največ zaslug Zgodovinsko društvo v Mariboru. Sedež arhiva je bil sprva v prostorih tedanjega sreskega načelstva Maribor levi breg, leta 1938 pa se je preselil v prostore znotraj mariborskega gradu. Delovno območje arhiva je obsegalo vso Slovensko Štajersko, slovenski del Koroške in Prekmurje, prve arhivalije pa je arhiv prejel od Zgodovinskega društva in Muzejskega društva. Nemci so ob zasedbi Maribora leta 1941 arhiv kot samostojen zavod ukinili ter ga priključili mariborskemu muzeju, katerega del je bil do 1. 1. 1952. Od tedaj je deloval pod imenom Državni arhiv Slovenije – podružnica Maribor. Območje njegovega delovanja se je sredi 50. let 20. st. z ustanovitvijo ptujskega in celjskega arhiva skrčilo na današnje UE Dravograd, Gor. Radgona, Lenart, Lendava, Ljutomer, Maribor, Murska Sobota, Pesnica, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Ruše, Slovenj Gradec in Slovenska Bistrica. Leta 1963 se je ustanova preimenovala v Pokrajinski arhiv Maribor (PAM), od tedaj je začela sistematično razvijati zunanjo službo in aktivno sodelovati z ustvarjalci arhivskega gradiva. Konec leta 1970 se je sedež PAM iz mariborskega gradu preselil na Glavni trg 7 v Mariboru, v 90. letih pa sta nastali še izpostavi za Koroško (s sedežem na Ravnah na Koroškem) ter Prekmurje (s sedežem v Dolini pri Lendavi). Od avgusta 1995 je knjižnica PAM vključena v sistem COBISS. Poleg

tega, da hrani, ureja in posreduje arhivsko gradivo v znanstvene in upravno-pravne namene, je PAM dejaven tudi na izobraževalnem, razstavnem, restavratorskem, publicističnem in splošnem kulturnem ter znanstvenem področju.

POKRAJINSKI MUZEJ MARIBOR

Signatura: PAM/0853

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1914–1963

Količina: 36 arhivskih škatel

Tekoči metri: 3,6

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Dopisi, poročila 1941–1963; dopisi in sezname Komisije za repatriacijo spomenikov 1945–1948; sezname uslužbencev 1941–1948; delovodniki 1940, 1946–1963; inventarna knjiga 1952–1960; knjiga obiskov 1958–1964; knjiga šolskih ekskurzij 1951–1957; načrti za muzejske prostore 1914, 1937.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predal PMM.

Historiat ustvarjalca: Naloga PMM je zbiranje, varovanje, ohranjanje, raziskovanje, razstavljanje in populariziranje premične kulturne dediščine s področja arheologije, etnologije in kulturne zgodovine mariborskega območja. Na začetku 20. st. so v Mariboru delovali trije muzeji, ki so zbirali muzejsko gradivo. Leta 1896 je škof Mihael Napotnik na sinodi ustanovil Knezoškofijski muzej, 6. 12. 1903 je začel delovati *Museumsverein Marburg*, leta 1909 pa je začel delovati muzej tudi pri Zgodovinskem društvu za Slovensko Štajersko. Po prvi svetovni vojni je Zgodovinsko društvo za Slovensko Štajersko predlagalo, da se muzejske zbirke obeh društev združijo v enoten muzej. Leta 1919 se je Muzejsko društvo strinjalo s predlogom in zbirke so fizično združili leta 1920. Leta 1924 so k zbirki pridružili še zbirko Škofijskega muzeja; nastal je Mestni muzej. Leta 1935 se je muzej preimenoval v Pokrajinski muzej Maribor. Med drugo svetovno vojno je imel značaj mestnega muzeja. V celoti so ga ponovno odprli leta 1947. Leta 1954 se je od muzeja ločila Umetnostna galerija, leta 1958 MNOM in 1959 Zavod za spomeniško varstvo. Danes ima muzej enajst stalnih zbirk (arheološko, etnološko, kostumsko, mestne zgodovine, orožja, numizmatično, obrtne, umetnostno, lekarniško, pohištveno in lapidarij) ter številne občasne razstave in prireditve.

UNIVERZITETNA KNJIŽNICA MARIBOR

Signatura: PAM/1402

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1940–1994

Količina: 150 arhivskih škatel

Tekoči metri: 15

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Upravni in splošni akti 1947–1949, 1966–1973, 1988; statut 1976; zakon o knjižnicah 1971–1979; zapisniki: splošni 1950–1954, opravljeni 1940–1945, 1954–1955, sveta knjižnic 1966–1967, sej izvršilnega odbora 1959–1988, sej DS 1959–1983, strokovnega kolegija 1964–1980, sej knjižničnega sveta 1979–1983, sej zbora delavcev 1984–1991, sindikata 1960–1970; načrti dela 1982–1985; poročila: poslovna 1976–1981, o delu knjižnice 1973–1987; statistika izposoje, čitalnice 1958–1992; investicije, gradbeni načrti in načrti inštalacij 1951, 1955,

1960–1968, 1980, 1986–1988; dopisi 1947–1989; sezname: knjig 1946–1953, 1973–1986, tuje periodike 1982–1984; vabila na razstave 1970–1994; Društvo bibliotekarjev: dopisi, vabila, poročila, zapisniki, pravilniki, posvetovanja 1962–1988; delovodniki 1958–1992.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predala Univerzitetna knjižnica Maribor leta 1997.

Historiat ustvarjalca: Začetki Univerzitetne knjižnice segajo v leto 1903, ko so 28. 3. v Mariboru ustanovili Zgodovinsko društvo za Slovensko Štajersko. Za knjižničarja in arhivarja je bil imenovan Avguštin Stegenšek. 16. 11. 1918 je izšla Uredba o obveznih izvodih; knjižnica Zgodovinskega društva je dobila pravico do obveznih izvodov z območja Slovenije. S tem je postala javna in se izenačila s tremi uglednimi knjižnicami – Licejsko knjižnico v Ljubljani, Narodno knjižnico v Beogradu in Vseučilišno knjižnico v Zagrebu. Leta 1931 je vodstvo knjižnice prevzel Janko Glazer, ki je v svojem razvojnem načrtu zapisal, da ima knjižnica nalogo, da zbere vso literaturo, ki je nastala na njenem območju ali je vsebinsko povezana s tem območjem, in da kot študijska knjižnica podpira znanstveno in izobraževalno delo. Aprila 1941 so prostore knjižnice zasegli Nemci ter večji del knjig odpeljali v Gradec v *Südostdeutsches Institut* in *Steiermärkische Landesbibliothek*. Leta 1945 so odpeljane knjige vrnili v mariborsko knjižnico. 1. 3. 1946 je bila knjižnica formalno ustanovljena. Leta 1964 je dobila novi statut, po katerem je postala osrednja javna knjižnica mariborskega področja in hkrati osrednja knjižnica mariborskih visokošolskih zavodov. Leta 1970 se je Študijska knjižnica preimenovala v Visokošolsko in študijsko knjižnico v Mariboru. Po ustanovitvi Univerze v Mariboru so 23. 9. 1975 knjižnico preimenovali v Univerzitetno knjižnico Maribor (UKM).

ZAVOD ZA VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE REPUBLIKE SLOVENIJE – OBMOČNA ENOTA MARIBOR

Signatura: PAM/1430

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1959–2002

Količina: 47 arhivskih škatel

Tekoči metri: 4,7

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Kulturnovarstvena soglasja, urbanistična mnenja, pogoji gradnje, geodetske situacije za individualne gradnje in komunalno infrastrukturo 1967–2002; zapisniki komisij 1968–1974; dopisi 1959–1976; finančni načrti 1962–1980.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo je predal Zavod za varstvo kulturne dediščine RS, območna enota Maribor v letih 2004 in 2005.

Historiat ustvarjalca: Leta 1959 je bil v Mariboru ustanovljen Zavod za spomeniško varstvo. Leta 1981 je na podlagi novega Zakona o naravni in kulturni dediščini (Ur. l. SRS, št. 1/1981) prišlo do združitve varstva narave in spomeniškega varstva. Posledica je bila tudi sprememba imena v Zavod SR Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine. Temu so svoja imena prilagodili tudi regionalni zavodi. Leta 2001 se je mariborski zavod razdelil na Zavod RS za varstvo narave in Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki skrbi za varstvo in ohranjanje kulturne dediščine v državnem interesu.

A.462 ZAVODI IN ORGANIZACIJE S PODROČJA BESEDNE, GLASBENE, IZRAZNE UMETNOSTI

FESTIVAL KURIRČEK MARIBOR

Signatura: PAM/1425

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1962–1993

Količina: 47 arhivskih škatel, 14 albumov, 1 knjiga, 1 mapa, 1 nestandardna škatla

Tekoči metri: 5,3

Jezik: slovenski, srbohrvaški

Informativna pomagala: arhivski popis

Vsebina: Statuti, pravila, družbeni dogovori, poročila, vabila, dopisi, razpisi, izrezki iz časopisov, zapisniki sej, nagrajena dela in nagrade, zborniki, plakati, albumi, fotografije, plakete, priznanja, klišeji, delovodniki. Vse gradivo je iz obdobja med letoma 1962 in 1993.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat ustvarjalca: Decembra 1962 so na pobudo pisateljev iz Maribora, ki so bili sodelavci otroške revije »Kurirček«, učiteljev in drugih javnih delavcev v počastitev dneva JLA priredili vrsto literarnih nastopov za pionirje. Festival Kurirček je postal tradicionalen, na njem so sodelovali pesniki, pisatelji, slikarji, učitelji, založniki in uredniki iz vse Jugoslavije. Temeljna naloga festivala je bilo vzpodbujanje umetniškega ustvarjanja za otroke in mladino na literarnem, glasbenem in likovnem področju ter vzpodbujanje ustvarjalnosti mladih. Prvotna usmeritev na domoljubne, socialne in zgodovinske (zlasti NOB) teme je sčasoma postala preozka in v ospredje je vse bolj prihajala tudi sodobna mladinska umetnost. Leta 1991 se je Festival Kurirček preimenoval v Festival Otrok in umetnost, ki pa je leta 1993 organizacijsko prenehal obstajati. Del njegove dejavnosti nadaljuje revija »Otrok in knjiga«, ki je nastala v njegovem okrilju.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR

Signatura: PAM/0877

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1961–1997

Količina: 5 arhivskih škatel, 5 ovojev, 1 album

Tekoči metri: 3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Idejni načrti adaptacije gledališča 1961–1965; Borštnikovo srečanje: katalogi 1972–1983, bilteni 1977–1983, 1997, album s članki 1978–1980, plakati.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno kronološko.

Historiat ustvarjalca: Prvo gledališče v Mariboru je nastalo leta 1785 v Lantierijevi svobodni hiši, kasneje pa so gledališčniki dobili v uporabo dvorano znotraj mariborskega gradu. Leta 1805 se je gledališče naselilo v opuščeni špitalski cerkvi sv. Duha na Slomškovem trgu. Načrtno zgrajeno gledališko poslopje je Maribor dobil konec leta 1851. Vse do razpada Avstro-Ogrske je bilo središče kulturnega in družabnega življenja mariborskih Nemcev. Leta 1919 se je v gledališču na Slomškovem trgu začelo obdobje slovenskega poklicnega teatra. Slovensko narodno gledališče Maribor je bilo ustanovljeno leta 1919 pod imenom Slovensko mestno gledališče. V sezoni 1920/21 se je preimenovalo v Slovensko narodno

gledališče, leta 1921 pa v Narodno gledališče. Gledališko-glasbeni repertoar je po letu 1928 slonel predvsem na opereti. Leta 1941 je nemški okupator slovensko gledališče odpravil in uvedel nemško. Slovensko poklicno gledališče je bilo obnovljeno takoj po vojni. Od leta 1946 nosi gledališče naziv Slovensko narodno gledališče Maribor. V sezoni 1945/46 sta bili v okviru ustanove ustanovljeni Drama in Opera. Od leta 1965 je Slovensko narodno gledališče Maribor vsak oktober gostitelj Borštnikovega srečanja slovenskih dramskih gledališč. Sprva je to bil Teden slovenske drame, ki ni bil tekmovalnega značaja, leta 1970 pa je prireditev postala tekmovalni festival z imenom Borštnikovo srečanje.

ZAVOD ZA KULTURO IN IZOBRAŽEVANJE LJUTOMER

Signatura: PAM/1431

Kraj: Ljutomer

Ohranjeno gradivo: 1994–2004

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informationna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Fotografije, razglednice, brošure, bilteni, vabila, publikacije 1994–2004; članki 1996–1997, 2000, 2003.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko.

Historiat ustvarjalca: Zavod za kulturo in izobraževanje Ljutomer je ustanovila Občina Ljutomer leta 1993. Imel je štiri organizacijske enote: OE za kulturo, OE Ljudska univerza, OE Občinska matična knjižnica ter OE Muzej in galerija Ante Trstenjak. Leta 2002 je Občinski svet občine Ljutomer sprejel odlok, da se Zavod za kulturo in izobraževanje Ljutomer razdeli na dva nova zavoda, in sicer na splošno knjižnico Ljutomer in izobraževanje odraslih.

A.470 ZNANOST

Po definiciji je znanost celota metodičnega raziskovanja sveta ter sistematično urejenih in dokazljivih spoznanj. Znanost prihaja do znanstvenih rezultatov s temeljnimi raziskavami, ki vodijo do osnovnih spoznanj, in aplikativnimi raziskavami, ki razvijajo spoznanja uporabne vednosti.

Slovenska znanstvena skupnost se je začela oblikovati z nastankom Univerze v Ljubljani in ustanovitvijo SAZU ter se izoblikovala po drugi svetovni vojni s številnimi inštituti in razvojnimi enotami v podjetjih. Ustanovitelji znanstvenih ustanov po drugi svetovni vojni so bili SAZU ter zlasti slovenski državni organi in podjetja. Največ samostojnih znanstvenih ustanov je nastalo do leta 1960. V naslednjih desetletjih pa je nastalo največ raziskovalno-razvojnih enot v gospodarskih organizacijah. Delo v njih je bilo usmerjeno bolj v znanstvene aplikacije ter tehnične izume in izboljšave. Znanstvenoraziskovalne organizacije v okviru visokošolskih zavodov oz. univerz so nastajale večinoma zaradi potreb pedagoške dejavnosti ali kot njena dopolnilna dejavnost, zato je v njih delovalo veliko raziskovalcev z doktoratom znanosti.

Z ustanovitvijo visokošolskih zavodov v Mariboru med letoma 1959 in 1961 in z ustanovitvijo mariborske univerze leta 1975 so bili dani pogoji za organizirano raziskovalno delo na različnih področjih – ekonomiji, tehniških vedah, pravnih vedah ter humanističnih in družboslovnih vedah. Tudi v gospodarstvu so imela nekatera podjetja svoje raziskovalne enote; najbolj znane so bile v TAM, Metalni in Zlatorogu.

Viri in literatura:

- Bračič, V. (1991). **Znanstveno, raziskovalno in inovacijsko delo v Mariboru**. V: J. Curk ... et al. (Ur.), Maribor Skozi stoletja. Razprave 1. Maribor: Založba Obzorja.
- **Enciklopedija Slovenije, zv. 15** (str. 195–208) (2001). Ljubljana: Mladinska knjiga.

A.471 ZNANSTVENORAZISKOVALNI ZAVODI

MARKSISTIČNI CENTER MARIBOR

Signatura: PAM/1434

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1972–1990

Količina: 159 arhivskih škatel

Tekoči metri: 15,9

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Zapisniki ter poročila organov in sekcij: Centra za marksistične študije pri ZVZM 1972–1975, Marksističnega centra pri Univerzi v Mariboru 1975–1988; program in poročila o delovanju Centra in sekcij 1974–1988; razprave in poročila o posvetovanjih 1960–1988; študentski tisk in tisk Marksističnega centra 1973–1983; pogodbe o delu 1976–1984; dopisi 1972–1988.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno po vsebini.

Historiat fonda: PAM je prevzel gradivo fonda oktobra 1991. Univerza v Mariboru je nato leta 1996 predala še strokovno knjižnico.

Historiat ustvarjalca: Marksistični centri so bili od leta 1959 do 1990 teoretične in izobraževalne institucije pod okriljem ZKS. Junija 1972 je Komite ZK Visokošolskih zavodov Maribor predlagal ustanovitev centra za marksistične študije kot posebne organizacijske enote v sestavi ZVZM. 26. 12. 1972 je svet ZVZM sprejel sklep o ustanovitvi Centra za marksistične študije pri ZVZM in imenoval iniciativni odbor, ki je začasno upravljal Center. Odbor se je novembra 1973 konstituiral kot svet Centra, izvolil je predsednika, sprejel programsko zasnovo ter način poslovanja in financiranja Centra. Delovanje Centra je bilo razdeljeno po sekcijah (sekcija za marksistično izobraževanje, sekcija za publicistiko in založništvo idr.). Ob ustanovitvi Univerze v Mariboru se je konec leta 1975 Center preimenoval v Marksistični center pri Univerzi v Mariboru.

TEHNOLOŠKORAZVOJNI CENTER MARIBOR

Signatura: PAM/1184

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1988–1994

Količina: 9 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,9

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Poslovnik in statut 1988; ustanovitveni akti 1991–1993; poslovna korespondenca 1991–1994; poročila o delu 1991; zapisniki: upravnega obora, sveta delavcev 1991–1994; zaključni računi 1992–1993; gospodarski načrt 1994.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko. Med gradivom se nahajajo tudi dokumenti, ki so nastali pred registracijo podjetja v zvezi z njegovo ustanovitvijo.

Historiat fonda: Gradivo je bilo v PAM predano leta 1995.

Historiat ustvarjalca: Tehnološkorazvojni center Maribor je nastal s preoblikovanjem Razvojno-raziskovalnega inštituta Metalne leta 1991. Med ustanovitelji so bila podjetja Metalna Maribor, Tovarna avtomobilov Maribor in TVT Boris Kidrič Maribor ter Univerza v Mariboru. Center je izvajal razvojno-raziskovalno dejavnost. Zaradi stečaja je bilo podjetje leta 1999 izbrisano iz registra.

A.472 RAZISKOVALNE ORGANIZACIJE

EKONOMSKI CENTER MARIBOR

Signatura: PAM/1177

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1974–1992

Količina: 600 kolutov

Tekoči metri: 52

Jezik: slovenski

Vsebina: Računalniški trakovi, generirani s pomočjo računalnika IBM 370 in IBM 4143: obdelave, stanja, programi; tehnična literatura za računalnik IBM 370.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo je bilo v PAM predano leta 1994.

Historiat ustvarjalca: Leta 1952 je MLO Maribor izdal odločbo o ustanovitvi Zavoda za revizijo. Naloge zavoda so bile zlasti vse vrste gospodarskih revizij po naročilu MLO, sestavljanje ekonomskih analiz ter pomoč gospodarskim organizacijam pri organiziranju in vodenju računovodstva. Leta 1955 je bil iz Zavoda za revizijo izločen knjigovodski servis, ki je potem deloval kot samostojen zavod. Leta 1959 je OLO Maribor izdal odločbo o preimenovanju Zavoda za revizijo v Zavod za organizacijo in revizijo ter razširil predmet poslovanja še na pomoč pri organizaciji proizvodnje, komercialnega in finančnega poslovanja v gospodarskih organizacijah. 7. 12. 1961 je OLO Maribor izdal odločbo o prenehanju Zavoda za organizacijo in revizijo, še pred tem pa je Višja ekonomsko-komercialna šola Maribor s svojo odločbo z dne 11. 10. 1961 ustanovila Zavod za ekonomiko kot znanstvenoraziskovalno organizacijo, ki je hkrati dobila ta status z odločbo sveta za znanost SRS. Zavod za ekonomiko je v celoti prevzel sredstva in strokovne sodelavce bivšega Zavoda za organizacijo in revizijo, VEKŠ pa je v tej organizaciji pridobil svojo bazo za raziskovalno delo učiteljev. Dejavnost se je preusmerila na področje raziskovanja aktualnih gospodarskih vprašanj. Leta 1965 je pričel delovati nov mehanografski center. Leta 1966 se je Zavodu za ekonomiko pridružil še Zavod za planiranje, ekonomske analize in statistiko, kar je povzročilo povečanje vsebine dela in preimenovanje v Ekonomski center Maribor. Ustanovitelja sta bila SO Maribor in VEKŠ Maribor. Leta 1973 se je center preselil na novo lokacijo, kjer je bil instaliran tudi za tisti čas moderen računalnik IBM 370/135. Poslovanje delovne organizacije je potekalo v več organizacijskih enotah v Mariboru, Ravnah na Koroškem in Ljubljani. Leta 1977 je bila ustanovljena enota za mikrofilm. Leta 1981 je bil podpisan sporazum o združevanju v delovno organizacijo Ekonomski center Maribor, katere glavna dejavnost so bile raziskave na področju ekonomike in organizacije poslovanja, avtomatizirana obdelava podatkov in družbeno planiranje. Leta 1982 je bil instaliran nov računalnik IBM 4341. Pomemben dejavnik razvoja je bila storitvena dejavnost – izvajanje operativnih storitev na področju informatike.

TEKSTILNI INŠTITUT MARIBOR

Signatura: PAM/1864

Kraj: Maribor*Ohranjeno gradivo:* 1952–2006*Količina:* 178 arhivskih škatel*Tekoči metri:* 17,8*Informationna pomagala:* arhivski popis*Jezik:* slovenski

Vsebina: Projekti 1952–2005; zapisniki: sveta 1983–1985, zborni 1980–1986, sindikata 1983–1986, 1998–2006; dopisi 1995–1999; pogodbe 1980–2000; zborniki 1982–1986.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko in kronološko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je predal Tekstilni inštitut Maribor leta 2007.

Historiat ustvarjalca: Tekstilni inštitut Maribor je bil z odločbo Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS št. 653/2-53 ustanovljen 3. 8. 1953. Inštitut je imel naslednje naloge: znanstveno proučevanje tehnoloških, organizacijskih in ekonomskih problemov, pomembnih za razvoj tekstilne industrije, standardizacija in izboljšave, uvajanje novih tehnoloških postopkov v tekstilno industrijo, dajanje strokovnih nasvetov tekstilnim podjetjem, izdelovanje novih projektov in preizkušanje materiala za tekstilno stroko. Kasneje je delovanje Tekstilnega inštituta postalo multidisciplinarno, saj je posegalo na področja, ki s tekstilom niso bila povezana, vendar pa so predstavljala njegove razvojne možnosti (npr. tehnični tekstil, farmacevtski, kozmetični in kemični izdelki, strojogradnja ipd.). 27. 12. 2006 je Vlada RS na dopisni seji sprejela sklep, da se Tekstilni inštitut Maribor zaradi nelikvidnosti priključi k javnemu zavodu Inštitut informacijskih znanosti.